

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ EKONOMİSİ VE
PLANLAMASI ANABİLİM DALI**

**KKTC DEVLET İLKOKULLARINDA YÖNETİCİLERİN
KULLANDIKLARI OKUL GELİŞİM YAKLAŞIMLARININ;
YÖNETİCİLER, ÖĞRETMENLER VE VELİLERE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elçin NURİ

LEFKOŞA

Haziran, 2013

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM YÖNETİMİ DENETİMİ EKONOMİSİ VE
PLANLAMASI ANABİLİM DALI**

**KKTC DEVLET İLKOKULLARINDA YÖNETİCİLERİN
KULLANDIKLARI OKUL GELİŞİM YAKLAŞIMLARININ;
YÖNETİCİLER, ÖĞRETMENLER VE VELİLERE GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Elçin NURİ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Gökmen DAĞLI

LEFKOŞA

Haziran, 2013

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Yakın Doğu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Elçin NURİ tarafından hazırlanan “KKTC Devlet İlkokullarında Yöneticilerin, Kullandıkları Okul Gelişim Yaklaşımlarının; Yöneticiler, Öğretmenler ve Velilere Göre Değerlendirilmesi” başlıklı tezi 20 Haziran 2013 tarihinde jürimiz tarafından Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜNEYLİ

Üye: Doç. Dr. Zehra ALTINAY GAZİ

Üye: Doç. Dr. Gökmen DAĞLI

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Cem BİROL
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Eğitim insanın bireysel, çevresel ve sosyal yönlerden başarıya ulaşmasında; barış, özgürlük, sosyal adalet ve evrensel bütünlük ideallerine erişmesinde temel araçtır. Eğitimin bu önemli boyutundan yola çıkılarak; sürekli gelişim göz önünde bulundurulmalıdır. Eğitim örgütleri; değişimlere ayak uydurmalı ve kendilerini sürekli olarak geliştirmeleri gerekmektedir.

Okuldaki değişimin ve gelişiminin en önemli öğelerinden biri de okul yönetimi başka bir deyişle müdür ve yardımcılardır. Okul yönetiminin görevi, okuldaki tüm insan ve madde kaynaklarını en verimli şekilde kullanmak, değişim ve gelişimin lideri olmaktır.

Bu çalışmanın amacı, KKTC Devlet İlkokullarında Yöneticilerin, Kullandıkları Okul Gelişim Yaklaşımlarının; Yöneticiler, Öğretmenler ve Velilere Göre Değerlendirilmesi doğrultusunda farklı boyutlarını ele almaktır. Ayrıca bu çalışma sonuçlarının, literatüre ve eğitim yönetimi alanındaki uygulayıcılara yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Daha önce çalışılmamış bir konuda araştırma yürütülerek KKTC eğitim sistemine ve eğitim yönetimi alanına katkı sağlamak amaçlanmıştır

Çalışma öncesinde, üzerinde çalışmak istenilen konunun sınırlarını belirleyen, araştırma sırasında her türlü desteği sağlayan, eleştiri ve önerileri ile bana yol gösteren, sabır gösteren, zaman ayıran çok değerli hocam ve danışmanım Doç. Dr. Gökmen DAĞLI'ya sonsuz sevgi ve saygılarımı sunarım.

Ayrıca her zaman yanımda olan, anlayış ve sabır gösteren, çalışmam için her türlü desteği sunan, aile içindeki sorumluluklarımı bu süreçte tamamen hafifleten, sevgili eşim Nazım NURİ' ye, sevgisiyle ve varlığıyla ışıgım, gücüm, desteğim olan, hayatımın kıymetlisi, oğlum Berkay Neval NURİ'ye içtenlikle teşekkür ederim.

Elçin NURİ

KKTC DEVLET İLKOKULLARINDA YÖNETİCİLERİN KULLANDIKLARI OKUL GELİŞİM YAKLAŞIMLARININ; YÖNETİCİLER, ÖĞRETMENLER VE VELİLERE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

NURİ, Elçin

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi, Denetimi, Ekonomisi ve Planlaması Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gökmen DAĞLI

Haziran 2013

Bu tezin temel amacı; KKTC Devlet İlkokullarında Yöneticilerin, Kullandıkları Okul Gelişim Yaklaşımlarının; Yöneticiler, Öğretmenler ve Velilerin görüşleri doğrultusunda farklı boyutlarını ele almaktır.

Araştırmada hem nicel hem de nitel veriler toplanmış ve araştırma deseni “içerik analizi” ve “genel tarama modeli” olarak belirlenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışma grubunu belirlemek için, olasılık temelli örnekleme yöntemlerinden, seçkisiz örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Araştırmaya 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 veli olmak üzere toplam 57 katılımcı dahil edilmiştir. Verilerin toplanmasında uygulanan görüşme formunda okul gelişimini etkileyen etkenler dikkate alınarak görüşme soruları hazırlanmıştır. Yönetici, öğretmen ve velilere aynı sorular yöneltilmiştir. Katılımcıların tümüyle araştırmacı bizzat görüşmüş ve mülakat yoluyla sorulara cevaplar alınmıştır.

Araştırmanın bulguları aşağıda özetlenmiştir:

Katılımcı grubun içerisinde bayan katılımcıların sayısı daha fazladır. En çok katılımcının olduğu yaş grubu 41-45 yaş aralığıdır. Yönetici ve öğretmenler açısından, hizmet yılı en fazla olan katılımcı grubu, 21 yıl ve üstü; bulundukları okulda hizmet süreleri en fazla olan katılımcı grubu 11-15 yıldır. Veliler açısından; bulundukları okulda veli olma süreleri en fazla olan katılımcı grubu 1-3 yıldır.

Katılımcılar, görüşme sorularında belirtilen yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği; yöneticilerin öğretmenlerle ve velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsendiği düşüncelerini yüksek oranlarda belirtmişlerdir. Katılımcıların yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımlarında; en az yapıldığını ifade ettikleri ise, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmadığı; okulda okul yönetici/yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenlemediği şeklindedir. Veliler, araştırmanın kapsamı içerisinde yer alan, yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları ile ilgili en yüksek oranda bilgi sahibi olmayan katılımcı grubunu oluşturmaktadır.

Katılımcıların çoğunluğuna göre, yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; okulun vizyonu olduğu, öğrencilerin bireysel eğitimine önem verildiği, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği, öğretmenlerle, öğrencilerle, velilerle ve yakın çevreyle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarının önemsendiği, öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarının desteklendiği, öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmaların düzenlendiği görülmektedir.

Katılımcıların çoğunluğuna göre, yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; okulun eğitim öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmadığı, okulda öğretmenlerin mesleki gelişimleri için çalışmaların düzenlenmediği görülmektedir.

Katılımcıların çoğunluğuna göre, yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; tüm katılımcılara göre yüzdelerinin farklılık gösterip, yüksek yüzdelerde olmasa da, okulda yeni projelerin üretildiği, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmaların yapıldığı, okulda velilere ihtiyaçları olan farkındalıkların düzenlendiği görülmektedir.

Yöneticilerin okul gelişim yaklaşımları konusunda; eğitim öğretim çalışmaları açısından uygun bina ve bahçenin olup olmadığı, mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirimin alınıp alınmadığı, okulda olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerinin katılıp katılmadığı, yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında destek olup

olmadığı, topluma yönelik eğitici çalışmalar organize edilip edilmediği konularında yönetici, öğretmen ve velilerin yaklaşımlarında farklılıklar gözlenmiştir.

Yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; genellikle yönetici ve velilerin fikir birliği içinde oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: KKTC, eğitim yönetimi, okul yöneticisi, okul gelişimi, ilköğretim.

ABSTRACT

EVALUATION OF SCHOOL DEVELOPMENT APPROACHES BY ADMINISTRATORS AT TRNC STATE PRIMARY SCHOOLS, ACCORDING TO ADMINISTRATORS, TEACHERS, AND PARENTS

NURİ, Elçin

Post Graduate Program Managements, Control, Economics, and Planning of
Education Main Branch

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Gökmen DAĞLI

June 2013

The basic aim of this thesis is to look into the various dimensions of School Development Approaches used by Administrators in TRNC State Primary Schools, from the perspectives of Administrators, Teachers, and Parents.

Both qualitative and quantitative data was collected for the study and the research pattern was set as “content analysis” and “general scanning model”. Interview technique, one of the qualitative research methods, was used in the study. Random sampling technique of probability based sampling methods was used in order to establish the study group. A total of 57 participants were included in the research, of which 17 were administrators, 20 were teachers, and 20 were parents. Questions were prepared for the interview forms used in gathering data, taking into consideration the factors affecting school development. Administrators, teachers, and parents were asked the same questions. The researcher personally contacted all of the participants and answers to the questions were obtained through interviews.

The findings of the research are summarized below:

The number of female participants was larger. The largest age group of participants is 41-45. Among administrators and teachers, the participant group with the highest years of service has been working for 21 years or more; the participant group with the longest period of time in the same school have been working for 11-

15 years. As for parents, the participant group has been parents at the same school for 1-3 years at the most.

In answering questions in the interview form, concerning the school development approaches used by administrators, participants stated in a high percentage that; student performances in relation to education and training services are often evaluated; administrators pay attention to creating a positive organizational climate and culture with teachers and parents. Among the school development approaches used by administrators, participants stated that the least implemented areas of school development were lack of a library meeting the educational and training needs of the school, and not organizing in-service training for professional development of teachers. Parents form the largest group of participants who have the least amount of knowledge about the school development approaches implemented by administrators.

It is observed that, according to the majority of participants, in relation to school development approaches by administrators, the school has a vision, individual training of students is given importance, student performances are often evaluated, the works to create a positive organizational climate and culture with teachers, students, parents, and close environment are given importance, in-service training of teachers is encouraged, and activities are designed for the awareness of students that they need.

According to the majority of participants, in relation to the school development approaches implemented by administrators, there is no library to meet the educational and training needs of the school, and activities for the professional development of teachers are not designed.

According to the majority of participants, in relation to the school development approaches implemented by administrators – although the percentages show variety and not in the highest percentage – it can be seen that new projects are produced at school, educational activities are carried out based on drama, and awareness created for parents that they need.

As for having a building and yard suitable for educational and training works, getting feedback from graduates, other sections of the society joining the works in creating a positive organizational climate and culture at school, the administrators supporting teachers in creativity and innovativeness, organizing training activities

aimed at the society, differences were observed in the approaches of administrators, teachers, and parents.

In general, it can be seen that administrators and parents are in accordance with the school development approaches used by administrators.

Key Words: TRNC, education management, school administrator, school development, primary education.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1. Problem	1
1.2. Çalışmanın Amacı	2
1.3. Çalışmanın Önemi	5
1.4. Sayıtlar	6
1.5. Sınırlılıklar	6
1.6. Tanımlar	6
1.7. Kısaltmalar	8

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Değişim; Yenileşme ve Gelişme	9
2.2. Bilgi Toplumu ve Sürekli Değişim	9
2.3. Değişimin Getirdiği Okul Gelişimi Gereksinimi	12
2.4. Okul Gelişimi İçin Önerilen Belli Başlı Modeller	21
2.5. Yurt Dışında; Eğitimde, Okulda Gelişim	29

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	32
3.2. Araştırmada Evren	32
3.3. Çalışma Grubu	33
3.4. Veri Toplama Süreci	33
3.5. Verilerin Analizi	34

BÖLÜM IV

BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1. Bulgular	36
4.2. Tartışma	121

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar	156
5.2. Öneriler	163
5.2.1 Araştırmaya Yönelik Öneriler	163
5.2.2 İleriki Araştırmaya Yönelik Öneriler	166

KAYNAKÇA	167
EKLER	175

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
Tablo 1. Katılımcı Durumu	33
Tablo 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Genel Dağılımı	36
Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Genel Dağılımı	37
Tablo 4. Katılımcıların Görevlerine Göre Genel Dağılımı	37
Tablo 5. Katılımcıların Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı	38
Tablo 6. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı	38
Tablo 7. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Veli Olma Sürelerine Göre Genel Dağılımı	39
Tablo 8. Genel Tablo	40
Tablo 9. Okulun Eğitim ve Öğretim Adına Oluşturulmuş Bir Vizyonu Var mıdır? Düşünceler.....	49
Tablo 10. Okulda Eğitim ve Öğretim Adına Daha İyiyeye Ulaşmak İçin, Yeni Projeler Üretilip Çalışmalar Yapılıyor Mu? Açıklar mısınız?.....	54
Tablo 11. Okul Binanız ve Okul Bahçeniz Eğitim ve Öğretim Çalışmaları Açısından Uygun Bir Yapıda mıdır? Açıklar mısınız?	59
Tablo 12. Okulunuzun Eğitim ve Öğretim İhtiyaçlarına Cevap Verebilecek Bir Kütüphanesi Var mı? Düşüncelerinizi Açıklar mısınız?.....	65
Tablo 13. Okulunuzda Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Verilirken Öğrencilerin Bireysel Eğitimine Önem Veriliyor mu? Bu Konuda Okul Yöneticileriniz Neler Yapıyorlar?.....	68
Tablo 14. Okulunuzda Eğitim ve Öğretim Hizmetleri İle İlgili Olarak, Öğrencilerinizin Performansları Sık Sık Değerlendiriliyor mu? Bu Konuda Okul Yöneticileriniz Neler Yapıyorlar? Açıklar mısınız?	73
Tablo 15. Okulunuzda Eğitim Öğretim Hizmetleri İle İlgili Olarak, Okulunuzda Mezun Olan Öğrencilerle İlgili Geri Bildirim Alınıyor mu? Alınıyorsa Bu konuda Hangi Çalışmalar Yapılıyor? Açıklar mısınız?	76
Tablo 16. Okulunuzda Eğitim Öğretim Hizmetleri İle İlgili Olarak Dramaya Dayalı Eğitsel Çalışmalar Yapılıyor mu? Yapılıyorsa Hangi Çalışmalar Yapılıyor?	79

Tablo 17. Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz Öğretmenlerle Olumlu Örgüt İklimi ve Kültür Oluşturmayı Önemsiyor mu? Öğretmenlerle Olumlu Örgüt ve Kültür Oluşturmak Adına Neler Yapıyorlar?	82
Tablo 18. Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz Öğrencilerle Olumlu Örgüt İklimi ve Kültür Oluşturmayı Önemsiyor mu? Öğrencilerle Olumlu Örgüt ve Kültür Oluşturmak Adına Neler Yapıyorlar?	85
Tablo 19. Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz Velilerle Olumlu Örgüt İklimi ve Kültür Oluşturmayı Önemsiyor mu? Velilerle Olumlu Örgüt ve Kültür Oluşturmak Adına Neler Yapıyorlar?	89
Tablo 20. Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz Olumlu Örgüt İklimi ve Kültür Oluşturma Çalışmalarına, Yakın Çevrenizi Katıyor mu? Açıklar mısınız?.....	93
Tablo 21. Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz Olumlu Örgüt İklimi ve Kültür Oluşturma Çalışmalarına, Toplumun Diğer Kesimlerini Katıyor mu? Açıklar mısınız	96
Tablo 22. Okulunuzda Yöneticileriniz Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri İçin Çalışmalar Düzenler mi? Düzenliyorsa Neler Düzenlediler? Açıklar mısınız?.....	98
Tablo 23. Okulunuzda Yöneticileriniz Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Almalarını Destekliyorlar mı? Destekliyorlarsa Okulunuzda Bu Konu İçin Neler Yapılıyor?	101
Tablo 24. Okul Yöneticileriniz Öğretmenlere Yaratıcılık ve Yenilikçilik Konularında Gelişmeleri İçin Destek Oluyorlar mu? Destek Oluyorlarsa Bu Konuda Neler Yapıyorlar?.....	103
Tablo 25. Okulunuzda Okul Yöneticileriniz Öğrencilere İhtiyaçları Olan Farkındalıklar İçin Çalışmalar Düzenler mi? Düzenliyorsa Neler Düzenlediler? Açıklar mısınız?	108
Tablo 26. Okulunuzda Okul Yöneticileriniz Velilere İhtiyaçları Olan Farkındalıklar İçin Çalışmalar Düzenler mi? Düzenliyorsa Neler Düzenlediler? Açıklar mısınız? ...	110
Tablo 27. Okulunuzda Okul Yöneticileriniz Topluma Yönelik Eğitici Çalışmalar Organize Etiler mi? Organize Ettiyse Neler Organize Etiler? Açıklar mısınız?	113

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No	Sayfa No
Şekil 1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Eğitim Sistemi	7
Şekil 2. Örgütsel Perspektif Ağırlık Örgütsel Etkililik Modelleri	28
Şekil 3. Etkililik Model ve Düzeyleri Matriksi.....	29

Veliler ve Çevre için, Eğitici, Geliştirici ve Bilgi Verici Çalıştırmalar Oluşturmada” kullandıkları yaklaşımlar ve bu yaklaşımların yönetici, öğretmen ve veliler tarafından değerlendirilmesi esas alınmış ve konunun aydınlatılması amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

Çalışmanın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) eğitim sistemine ve eğitim yönetimi alanına katkı sağlayacağı düşünüldüğünden çalışma, önemli görülmektedir.

1.2. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, KKTC devlet ilkokullarında; yöneticilerin, kullandıkları okul gelişim yaklaşımlarının; yöneticiler, öğretmenler ve velilere göre değerlendirilmesi ile farklı boyutlarını ele almaktır. Bu amaç doğrultusunda KKTC sınırları içerisinde görev yapan ilkokul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve velilerin kendi okullarında; yöneticilerinin, kullandıkları okul gelişim yaklaşımları ile ilgili görüşlerine ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

A- Okul Yöneticileriniz; okul gelişimi ile ilgili olarak; Eğitim ve Öğretime ilişkin okulunuzda neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

- 1) Okulunuzun, Eğitim ve Öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu (ulaşmak istenilen hedef) var mıdır?
Düşüncelerinizi açıklar mısınız?
- 2) Okulda eğitim ve Öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklar mısınız?
- 3) a) Okul binanız ve
b) okul bahçeniz Eğitim ve Öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Düşüncelerinizi açıklar mısınız?
- 4) Okulunuzun Eğitim ve Öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi var mı? Düşüncelerinizi açıklar mısınız?
- 5) Okulunuzda Eğitim ve Öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem veriliyor mu? Bu konuda Okul Yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?
- 6) Okulunuzda Eğitim ve Öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda Okul Yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

- 7) Eğitim ve Öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alıyor musunuz? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?
- 8) Okulunuzda Eğitim ve Öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, Dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa neler yapılıyor? Açıklar mısınız?

B) Okul gelişimi ile ilgili olarak, okulunuzda olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak Okul Yöneticileriniz için önemli mi? Önemliyse bu konu için neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

- 9) Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi (insan ilişkileri) ve kültürü (etkinlikler, kutlamalar, törenler, simgeler vb.) çalışmalarını önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?
- 10) Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz Öğrencilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü çalışmalarını önemsiyor mu? Öğrencilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?
- 11) Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz velilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü çalışmalarını önemsiyor mu? Velilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?
- 12) Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz yakın çevrenizle (kurum, kuruluş, insan kaynakları, civar köyler vb.) olumlu örgüt iklimi ve kültürü çalışmalarını önemsiyor mu? Yakın çevrenizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?
- 13) Okulunuzda; Okul Yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmaları adına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıyorlar mı? Açıklar mısınız?

C) Okul gelişimi ile ilgili olarak, Okul Yöneticileriniz okulunuzda öğretmenler, öğrenciler, veliler ve çevre için; eğitici, geliştirici ve bilgi verici çalışmalar yapıyorlar mı?

- 14) Okulunuzda Okul Yöneticileriniz öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?
- 15) Okul Yöneticiniz/ Yöneticileriniz öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyor? / yapıyorlar?
- 16) Okul Yöneticileriniz öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler yapıyorlar?
- 17) Okulunuzda Okul Yöneticileriniz öğrencilerinize ihtiyaçları olan farkındalıklar için(KGS, Sağlık, Kişisel Gelişim vs) çalışmalar düzenler mi? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?
- 18) Okulunuzda Okul Yöneticileriniz velilerinize ihtiyaçları olan farkındalıklar için(Aile İlişkileri, Çocuk Eğitimi vs) çalışmalar düzenler mi? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?
- 19) Okulunuzda Okul Yöneticileriniz topluma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar (İletişim, Bilgi Teknolojileri, Sağlık vs.) organize etti mi? Organize ettiyse neler organize etti? / ettiler? Açıklar mısınız?
- 20) Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımı ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?

Bu çalışma sonuçlarının, literatüre ve eğitim yönetimi alanındaki uygulayıcılara yardımcı olacağı düşünülmüştür. Daha önce çalışılmamış bir konuda araştırma yürütülerek KKTC eğitim sistemine ve eğitim yönetimi alanına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

1.3. Çalışmanın Önemi

Eğitim önemli bir süreçtir. Eğitim sisteminin temelini okullar oluşturmaktadır. Eğitim yönetiminde değişimin, gelişmenin merkezinde okul görülmektedir. Okuldaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin başında okul yöneticileri bulunmaktadır. Okul yöneticilerinin bilgi, beceri ve davranışları; başta öğrenci ve öğretmenler olmak üzere çalışanlar ve öğrenci velileri üzerinde etkili olmaktadır. Okul yöneticisinin önemi, konumunun önemini de ön plana çıkarmaktadır. Okul yöneticisinin konumu; öğretimin ve değişimin, gelişimin lideri olarak oldukça önemlidir.

KKTC'de; beş farklı ilçede, beş farklı merkez ilkokulunda, yöneticilerin okullarının gelişimine ilişkin kullandıkları yaklaşımların belirlenmesi ile ilgili çalışmanın yapılmış olması; genele ulaşılabilmesi, benzer ve farklı yaklaşımların görülmesi açısından, önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöneticilerin okullarının gelişimine ilişkin kullandıkları yaklaşımlara; yönetici, öğretmen ve velilerin görüşleri doğrultusunda farklı boyutlarını ele almanın da okul gelişimi açısından yönetici, öğretmen ve velilerin beklentilerinin belirlenmesi, destekledikleri ve desteklemedikleri çalışmaların belirlenmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca yöneticilerin okullarının gelişimine ilişkin kullandıkları yaklaşımlara; yönetici, öğretmen ve veli yaklaşımının bir arada görülmesinin de yaklaşımların algılanmasında, bütünlük ve farklılıkların ortaya çıkması açısından da önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın sonuçları, okul yönetici, öğretmenler ve velilerin görüşlerinin; yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusundaki mevcut durumu ortaya çıkaracaktır. Araştırmanın sonuçlarının okul gelişimi adına daha ileri adımların atılabilmesi için kullanılabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışma sonuçlarının, literatüre ve eğitim yönetimi alanındaki uygulayıcılara yardımcı olacağı düşünülmesi, daha önce çalışılmamış bir konuda araştırma yürütülerek KKTC eğitim sistemine ve eğitim yönetimi alanına katkı sağlaması amaçlanması açısından, çalışmanın önemli olacağı düşünülmektedir.

1.4. Sayıtlılar

- 1) Araştırma için seçilen çalışma grubunun evreni temsil edebilecek nitelik ve nicelikte olduğu kabul edilmektedir.
- 2) Araştırmaya katılan yönetici öğretmen ve veliler sorulan soruları samimi ve içten bir şekilde cevaplandırmıştır.
- 3) İlgili literatür taraması sonucu elde edilen bilgilerin yeterli olduğu düşünülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

- 1) Bu araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan ilkokullarla sınırlıdır.
- 2) Bu araştırma 2012-2013 Eğitim-Öğretim yılında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan ilkokullarda görev yapan yönetici, öğretmen ve bu okul velilerin görüşleri ile sınırlıdır.
- 3) Araştırma kapsamı içinde elde edilen veriler; hazırlanmış olan görüşme soruları verileri ve araştırma kapsamında kullanılan tekniklerle sınırlıdır.
- 4) Bu araştırma
 - a) Eğitim ve Öğretimde,
 - b) Olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmada,
 - c) Öğretmenler-öğrenciler-veliler ve çevre için; eğitici, geliştirici ve bilgi verici çalışmaları oluşturmada,Yöneticilerin, kullandıkları okul gelişim yaklaşımlarının yönetici, öğretmen ve velilere göre değerlendirilmesi ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Metinde sık sık kullanılan, anlamının bilinmesi, okuyucuya 'uygun' bir bakış kazandıracak nitelikte görülen bazı terimler burada tanımlanmıştır.

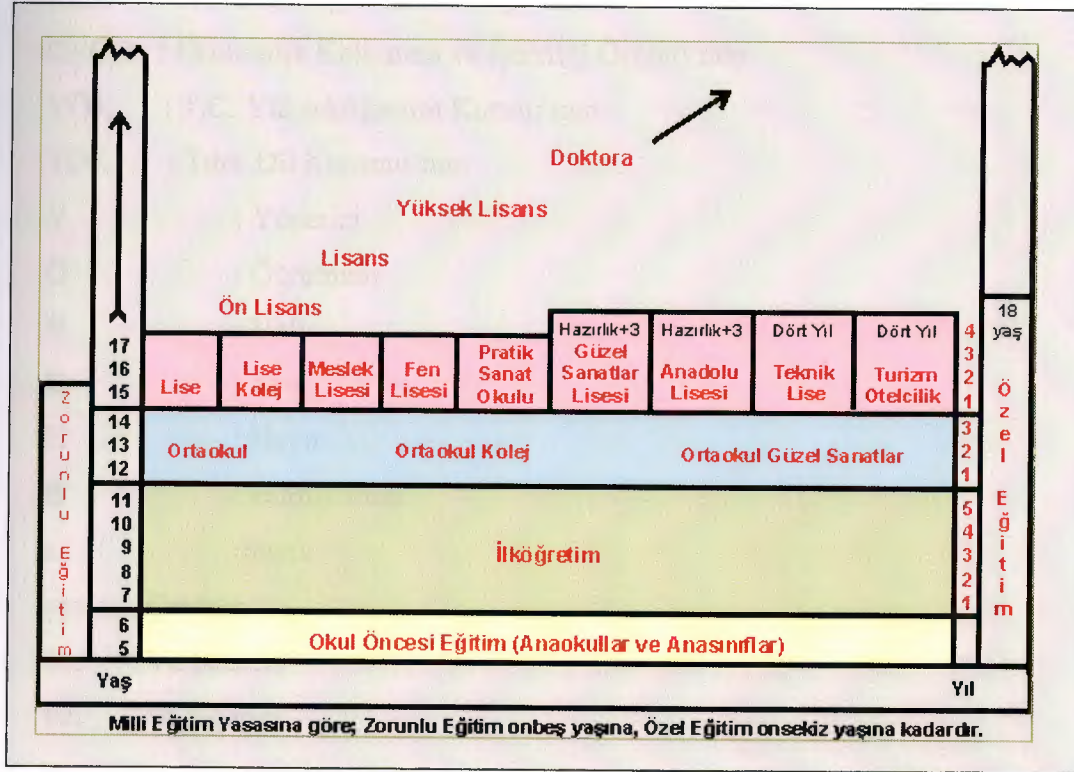
Bu çalışmada,

Okul Gelişimi : Öğretim öğrenme sürecinin değişimi ve okulu daha etkili kılmak yoluyla, son amaç eğitimsel amaçları başarmak için içsel koşulların yaratılmasıdır (Balcı, 2007 a)

Bakanlık : Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı,

Araştırmacı : Çalışmayı yapan ve uygulayan kişi,

İlköğretim : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde 7-11 yaşları arasında çocukların devam ettiği eğitim kurumu türüdür. (meb.net).

Şekil 1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Eğitim Sistemi (Mebnet, 2013).

Okul :Okul her türlü eğitim ve öğretimin toplu olarak yapıldığı yer olarak tanımlanmaktadır (TDK).

Yönetici : İlkokul müdür ve ilkokul müdür yardımcısı

Öğretmen : İlkokul öğretmeni

Veli :Bir çocuğu koruyan, işlerine bakan ve her türlü davranışından sorumlu kimsedir. (TDK).

anlamında kullanılmıştır.

1.7. Kısaltmalar

Bu çalışmada,

KKTC : Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin,

T.C. : Türkiye Cumhuriyeti'nin

MEGSB: Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın,

MEB : T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın,

OECD : Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'nün

YÖK : T.C. Yükseköğretim Kurulu'nun

TDK : Türk Dil Kurumu'nun

Y : Yönetici

Ö : Öğretmen

V : Veli

E : Evet

H : Hayır

B : Bilmiyorum

s. : Sayfa

çev. : Çeviren

vb. : Ve benzeri

vd. : ve diğerleri

vs. : ve saire

Edt. : Editör

akt. : Aktaran

kısaltmasıdır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. DEĞİŞİM; YENİLEŞME ve GELİŞME

De Mul ve Korthals'a göre, değişim ve değişim sözcükleri ailesi içinde yer alan "kalkınma", "ilerleme" ve "evrim" gibi terimler çağdaşlığın anahtar sözcükleri arasındadır. Değişim, farklı biçimlerde olmak üzere yenileşme (innovation), gelişme (development), iyileşme (reform), evrim (evolution), devrim (revolution), yeniden yapılanma (restructuring) gibi bazı kavramlarla yakın anlamlarda tanımlanmaktadır (Akt. Altrichter, 2000: 1).

2.2. BİLGİ TOPLUMU ve SÜREKLİ DEĞİŞİM

Bilgi toplumunun temelini oluşturan Üretim Paradigması; bilginin tabanını değiştirmiş eğitilmiş insan ile öğrenme, öğretme anlayışını da farklılaştırmıştır (Özden, 2005). 21.yüzyılın eğitimi, içinde sonsuz bir potansiyeli barındırmaktadır. Eğitimin, gücünü gösterdiği; kalıplaşmanın değil, yaratıcılığın, zenginleştirmenin hakim olduğu ve eğitimin daima kendisini hissettirdiği bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Çağlar, 2004).

21. Yüzyılın yenilikleri ile birlikte eğitimde; hızlı çoğalan bilgi karşısında bireyden beklenen, bütün bilgileri bilmek yerine seçici davranıp, ihtiyacı olan bilgiyi nereden bulabileceğini bilen, kısaca öğrenmeyi öğrenebilen kişi olmasıdır (Balay, 2004). Bireyden; siyasal, sosyal, kültürel ve teknolojik açıdan yeterli donanıma sahip olması beklenmektedir (Özdemir, 2000). Drucker (1994), eğitilmiş insanı; "Eğitim ekonomiyi ateşler. Topluma biçim verir. Ama bunları 'ürün'ü yani eğitilmiş insan yoluyla yapar. Eğitilmiş bir insan, hem bir hayat sürmek, hem de hayatını kazanmak için gerekli donanıma sahip kişidir. Bilgi toplumunda merkez olan kişidir. Eğitilmiş insan doğrudan toplumun simgesidir, toplumun performans kapasitesini tanımlayandır. Aynı zamanda toplumun değerlerini inançlarını, taahhütlerini temsil edendir" diye tanımlamaktadır.

Hızla gelişen teknoloji, bilgiye olan ihtiyacı öne çıkartmıştır. Sadece bilgiyi elde etmek değil, doğru bilginin, uygun zamanda güncel ve bir bütünlük içinde ifade

edilmesi beklenmektedir. Aynı zamanda bireyler, işletmeler ve devletler açısından sahip olunabilecek en önemli stratejik kaynağın bilgi olduğu artık rahatlıkla söylenebilir (Tecim, Gökşen, 2009).

Bugün bir örgütün en önemli gücü; bilgiyi harekete geçirip kullanabilme kabiliyetidir (Yeniçeri & İnce, 2005). Bilginin yönetiminde; doğru bilginin, doğru zamanda, doğru insanlara ulaştırılıp, örgütle paylaşılması noktasında, iş gücünün iyileştirilmesine ve misyonun gerçekleştirilmesi adına bilinçli bir strateji oluşturmaktadır (O'Dell, Grayson & Essaides, 2003). Bilgi yönetimi; bilginin işletilmesi ve örgüt bilgisinin yönetilmesi anlamına gelmektedir (Tiwana, 2003). Bir başka ifadeyle, bilgi yönetimi; örgüt başarısını artırmak için, bilgiyi bulma, bir araya getirme ve harekete geçirmeye yönelik stratejiler ve süreçler bütünü olarak tanımlanabilir (Erdil ve Kitapçı, 2009).

Bilgi sürekli geliştirilmelidir. Okullar da bilginin hızla değişeceğini görmeli ve sürekli öğrenme üzerinde durmalıdırlar. Okul yöneticisi bu süreçte var olan bilgiye yeni bilgiler eklemek için çalışmalı ve bu sürece okulun tüm üyelerini de katmalıdır. Aynı zamanda bu süreç ve getireceği başarılar öğrencilere de ifade edilmeli onların da katılımı sağlanmalıdır (Güçlü & Sotirofski, 2006). Yöneticilerin, bilgi yönetimini etkili gerçekleştirmeleri, örgütlere kısa ve uzun vadede başarı getirecektir (Kulkarni, Ravindran & Freze, 2007). Bilgi toplumunda, okul temel felsefesi olarak içinde; sürekli öğrenmeyi barındıran, okul çalışanının birlikte öğrendiği yani örgütsel öğrenmenin gerçekleştiği ve bunun okul kültürünün bir parçası olduğu bir yapıyı barındırmalıdır (Çelik, 2002).

“Eğitim insanın bireysel, çevresel ve sosyal yönlerden başarıya ulaşmasında; barış, özgürlük, sosyal adalet ve evrensel bütünlük ideallerine erişmesinde temel araçtır. Ayrıca eğitim; toplumsal ve ekonomik kalkınmanın da itici bir gücü olarak tüm sektörleri etkilemektedir. Eğitim, insanın bireysel hedeflerine, yaşamsal sorumluluğuna, tüm yetenek ve yaratıcılık potansiyellerinin oluşmasına olanak sağlamaktadır. Bu nedenle eğitimde bireysel, ulusal ve küresel boyutlarda sürekli bir gelişim ve değişim sağlamak gereklidir” (Alkan, 2001). Günümüzde, özellikle bilgi teknolojilerinde yaşanan gelişmelere bağlı olarak hayatın bütün alanlarında hızlı bir değişim yaşanmaktadır (Hargreaves, 2003). Değişim dönemlerinde dikkate alınması gereken temel değişken insandır (Hazır 2003). Teknolojideki değişim ve bilgi patlaması, süreç ve insana ilişkin değişimler örgütleri de değişime zorlamaktadır

(Şimşek 2005). Bu değişim bütün örgütleri etkilemekte ve örgütleri değişime uyum sağlayacak tedbirleri almak zorunda bırakmaktadır (Hargreaves, 2003). Örgüt açık bir sistemdir. Yaşayabilmesi için çevreden gelecek olan her türlü etkiye hazırlıklı olmalı ve tepki verebilmelidir. Çevre değişim içerisinde ve dinamiklidir. Örgütteki kural ve yöntemlerde değişmek, esnek ve dinamik olmak zorundadır (Hicks & Gullet, 1981). Değişimin önemi kadar değişime olan direncin kırılabilmesi ve başarılı olabilmesi de önemlidir. Bunun için de kaynakların yeterli olması gereklidir. Var olan yapı ve süreçlerdeki her değişimin bir maliyeti vardır. Eğer örgütlerin elinde bu maliyeti karşılayacak yeterli kaynak yoksa bu durum değişime karşı olabilecek direncin bir kaynağı olabilir (Şimşek, 2005). Gerekli bilgilendirme ile değişimin kabullenilmesi sağlanıp, değişimin kabul edilmediği durumlar ise aza indirilebilir (Erdoğan, 2000). Sheey değişimle ilgili önemli bir noktayı vurgulamaktadır: “Değişimi benimsemek, ancak insanların plan ve düşüncelerinde içsel bir değişim ile ortaya çıkmaktadır” (Sheey’den Akt. Goodson, 2001: 45). Öğretmenlerin desteklemediği bir değişimin olması zordur. Bunun için değişim sürecine öğretmenleri de almak çok önemlidir (Erdoğan, 2000). “Öğretmen değişim için yetiştirilir ve ona yönelik destek verilirse, değişimin gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanmakta ve değişimi uygulamaya geçirebilmektedir” (Balcı, 2001: 168). Eren (2001); değişiklikten etkilenen çalışanın, değişikliğin oluşturulması ve geliştirilmesine ya da bu ortamlarda olamazsa, değişikliğin uygulamaya konulmasında fikirlerini ifade etmesine imkan sağlanması gerektiğini ifade ediyor. Yine Eren’in ifadesiyle (2001: 227) “ Örgüt üyelerinin değişim faaliyetine katılması, hem kendilerinin değişiklik konularını daha iyi anlamalarına ve hem de değişikliği benimsemelerine yardım eder. “

“Çalışanların değişime inanarak katılımları sağlanmalıdır. Bunun için öncelikle değişimin tam ve doğru bir şekilde anlaşılması gerekir. Bu amaçla çalışanlara düzenli eğitim verilerek değişimin nedenleri, nasıl bir değişim olması gerektiği ve değişimin kurumsal yararı gibi konularda çalışanların bilinçlenmesi sağlanmalı “ (Erken & Arın, 2006; Tekin, Gülçen & Öğüt, 2006: 25).

Eğitim kurumları, hem toplumun var olan değerlerini korumak hem de yeni değerlerin kazanılmasını sağlamak adına çift yönlü bir görevi üstlenmiştir. Eğitim sistemini ve okulların çalışmasını içine alan değişimlerin ve oluşan yeni değerlerin eğitimciler tarafından özümseyip, şekillendirilmesi gerekmektedir. Okul Yöneticileri

ise bu dönüşüm için; okulun amaçlarını evrensel değerler ve yerel gerçeklerle birlikte yeniden yorumlamalı böylece öğretmenlerin bu değişimi kabullenmelerine destek olmalıdır. (Özden, 2005).

Eğitim yönetiminde değişimin merkezi olarak okul görülmektedir. Okul öğrenen bir örgüttür. Okul yöneticisinin konumu ise; öğretimin ve değişimin lideri olarak önemlidir (Turan & Şişman, 2000).

2.3. DEĞİŞİMİN GETİRDİĞİ OKUL GELİŞİMİ GEREKSİNİMİ

Türk eğitim sisteminin işleyişi konusunda hoşnutsuzluk vardır ve yaygın olan bu hoşnutsuzluğun iki kaynağı bulunmaktadır (Tekeli, 2003): a. Sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçişle eğitim sisteminden beklentileri niteliksel ve niceliksel olarak çoğaltmaktadır. Ayrıca, iletişim olanakları insanların yaşamdan beklentilerini artırmaktadır. Bu iki beklenti bir araya gelerek eğitim sisteminden beklenenleri sürekli yükseltmektedir. b. Diğer bir hoşnutsuzluk kaynağını da eğitim sisteminin performansındaki yetersizlikler oluşturmaktadır. Mevcut sistemler çoğunlukla yeniliklerin önünde tıkayıcı durumda olabilirler. Ama vizyonu olan bir örgüt, sistemin bu engellemesini, uygulamadaki yaklaşımlarıyla aşabilmelidir.

Yeni gelişmeler yönetim ve örgüt yapısında da köklü değişimler meydana getirmiş yeni bir bakış açısı getirmiştir (Gürsel, 2003). Bilgi çağının okulu topluma ve çevreye daha açık olmalı ve bireyselliği de önemsemelidir. Bilgi çağının eğitimi ise, toplumlar arası etkileşimin az olduğu, belirli değerleri sunan, önceki kuşakların yaptıklarını tekrar eden değil; yeni şeyler üretme yeteneği olan bireyleri yetiştirmeyi amaç edinmelidir (Erdoğan, 2005).

Bireylerin kendisi ve toplum için, bilişsel, duygusal ve psikomotor yeteneklerinin en uygun bir biçimde gelişimlerinin sağlanması çağdaş eğitimin amacıdır (Girgin, 2004). Başaran(2000a)'a göre;

“Her sistem, bir çevre içinde yaşar. Sistem, çevresi elverişli ise yaşayabilir. Çevre, sisteme ne denli gerekli girdileri sağlayabiliyorsa o denli elverişlidir. Her sistemin bir genel bir de özel çevresi vardır. Okulun genel çevresi, içinde yaşadığı toplumdur. Toplumun kültürel yapısı, siyasal düzeni, yönetsel birimleri, ekonomik yapısı, toplumsal değişim ve eğilimleri, kaynakları, yasal düzenlemeleri, bilimsel ve teknolojik gelişmişliği gibi pek çok değişken dolaylı ve dolaysız olarak okulu etkilerler. Okulun özel çevresi ise girdilerini aldığı, mezunlarını

saldığı, etkilendiği ve etkilediği öbür örgütlerdir. Bunlar üst eğitim örgütleri, öbür okullar, toplum, aileler, örgütler ve benzerleridir. Okul, bunlara girdisi ve çıktısı ile bağlı olduğundan, bunlar olmadan ne var olabilir ne de yaşayabilir (Başaran, 2000a: 45).

“Okulun örgütsel amacı, var olmak ve yaşamını sürdürmektir. Bu yüzden okul, belli bir nüfusu eğitmek zorundadır. Yönetimsel amaç, okul yönetiminin eğitmenlerinin sayısını artırarak eğitimin niteliğini yükseltmektir. Eğitsel amaç ise, eğitilen kişide oluşturulması düşünülen davranışları ona kazandırmaktır “ (Başaran, 2000, s.11). “Okul, toplumun eğitim kavramı ve hizmetiyle özdeşleştirdiği kurum, eğitim sisteminin en işlevsel parçası ve üretim amaçlı somut örgütlenmesidir” (Açıkalın, 1998: 1). “Okul, ülkenin gelişmesi, ilerlemesi, kalkınması ile doğrudan ilgili” (MEB, 1993: 85) olup “önceden belirlenmiş eğitim amaçlarına uygun olarak öğrencilerin davranışlarını değiştirecek veya yeni davranışlar kazandıracak yaşantılar hazırlayıp sunan sosyal ve açık bir sistemdir” (Başaran, 1993: 32). “Okul, eğitim sisteminin genel ve özel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, öğrenciye istendik bilgi, beceri ve davranışların bilimsel yöntemlerle kazandırıldığı bir örgüttür. Eğitim sisteminde asıl üretim işlemi okulda yapıldığı için sistemin kilit, stratejik ve vazgeçilmez ögesi okuldur.” (Aytaç, 2000, s.1-3). “Okuldan, toplumsal çevrenin baskın kültürünün özelliklerini biçimlendirmesi ve geliştirmesi, böylece ulusal kültür çevresinde bir bütünleşme oluşturması beklenmektedir. Çok kültürlü toplumlarda ise okulun, birlikte ve barış içinde yaşamaya katkı sağlaması beklenmektedir” (Bollen, 1996, 9). Başaran (2000a)’a göre;

“ Okul, bir sistem olup yaşamak amacıyla, çevresinden işleyen, işlenen, kullanılan ve teknoloji girdileri alarak bu girdileri işleyerek özgücüne dönüştürür, bu güçle çevresine eğitim hizmeti, eğitim amaçlı mal ve eğitim için düşünce üretir; kusurlarını düzeltmek içinse, iç ve dış çevresinden üretimine ve ürünlerine ilişkin dönüt ve bilgi toplar, girdilerini ayıklar, çıktılarıyla beslenerek büyür; çevresine uyum için çabalar, ama bir yandan da güç yitimine uğrar.Okulun üretim, alışveriş, uyarılma, yaşatma ve yönetim gibi alt sistemleri vardır “ (Başaran, 2000a, s.31).

“ Okul, makine olmaktan çok, amaç ve işlevleri itibariyle politik, kültürel ve insan boyutu önem taşıyan bir örgüt olup bireylerin topluma uymasını sağlayan bir sistemdir “ (Çelik, 2002, s.4).

Okul sistemi içerisinde; yöneticiyi, öğretmeni, öğrenciyi, hizmetliyi, veliyi, rehberliği, ölçme değerlendirme, yetiştirme, araç – gereci, hizmet binalarını, mali hizmetlerini, yasa ve yönetmelikleri barındırır (Sönmez, 2003). Bursalıoğlu (1987), okulun görevlerini; sosyalleştirip kültürü aşlamak, toplumun devlet sistemine uygun, liderlik yetenekleri olan bireyleri yetiştirmek ve ekonominin insan ve beyin gücünü karşılamak olarak yorumlamıştır. 21. yüzyılda eğitimin ağırlıklı olarak yapıldığı okul ortamlarının nasıl olması ve nasıl donatılması gerektiği de gündeme gelmektedir (Çınar, Çizmeci & Akdemir, 2007). Gelişli (2007: 50)'ye göre, öğrenme ortamı; "öğrenmeyi sağlayacak öğretim yaklaşımının seçilmesini, buna uygun öğretim çevrelerinin tasarlanarak planlanan etkinliklerin yürütülmesini ve ilgili sürecin değerlendirilmesini içine alan oldukça yeni bir kavramdır." Okul binaları, bakımlı, güvenli, temiz ve yeterli donanımına sahip olmalıdır. Isınma, aydınlanma ve havalandırmanın uygun olmaması, öğrencilerin fiziksel ve duygusal gelişimini olumsuz etkilemektedir. Eğitim ve öğretimin iyi bir şekilde gerçekleşebilmesi için fiziksel donanımın standartları yüksek olmalıdır (Şahin, 2006). Okul binaları ve tesisleri; ilgi çekici ve estetik olarak tasarlanmış, ısı ve ışık sorunu olmayan, her zaman temiz olması gereken, eğitim ve öğretim etkinliklerinin en düzeyde gerçekleştirilebileceği yapılar olması gerekmektedir. Okul içinde yer alan bütün mekanların en etkili kullanımı için programların yapılması gerekmektedir (MEB, 2007).

Okul gelişimde örgüt kültürü de önemli bir rol oynamaktadır. "Kültür, belirgin liderlik fonksiyonları ile izleyenlere öğretilen davranış biçimleridir" (Üçok, 1989: 310). "Örgütsel kültür; iş görenlerin (özellikle etkili kümenin) düşünce, duygu ve yeterliliği ile örüntülüdür. Ama örgütsel kültür örgüt dışı güçlü değişkenlerden, toplumun kültüründen, bilimlerden, teknolojiden de etkilenir. Örgütsel kültür, bazı örgütlerde tümleşik, açık, seçik, güçlü olmayabilir; bazılarında da örgütün sınırını aşarak topluma uzanacak kadar güçlü olabilir. Örgütsel kültür güçsüz ve bulanık olduğunda işlevlerini yerine getirmede zorlanır; sorunlara yol açabilir" (Başaran, 2000 b: 296-297). Örgütsel kültürle ilgili kavramları Başaran, (2000b); örgütsel iklim, örgütsel ideoloji, örgütsel simgeler, genel törenler, özel törenler, söylence, örgüte simgesel yaklaşım olarak ifade etmektedir. Bu kavramları ise şöyle ifade etmektedir (Başaran, 2000b: 297-298):

"Örgütsel İklim; iş görenlerce yaşanan, onların davranışlarını etkileyen, örgütün bir dizi özelliklerini gösteren, örgütsel kültürün değerleriyle be-

timlenen, örgütün iç çevresinin göreceli, durağan niteliğidir. Örgütsel iklim örgütsel kültürün ürünüdür. Dolayısıyla örgütsel kültürün değerleri ve düzgüleri, örgütsel iklimi nitelendirir ve örgütten örgüte nitelik değişikliği yaratır. Örgütsel iklim; iş görenleri ruhsal yönden etkiler ve insan ilişkilerine yön verir. Örgütsel iklim, örgütsel kültürün doğurgusu olduğundan, örgütsel kültürü etkileyen her etken, örgütsel iklimi de etkiler. Örgütsel İdeoloji; örgütün işlemesine yön veren düşünceler, görüşler, ülküler sistemidir. Bu sistem, bir bütünlük içinde, kimi kez örgütün politikasını belirleyen öğretiyeye dönüşür. Örgütsel ideoloji yönetsel kararların verilmesinin kaynağıdır. Örgütsel Simgeler; iş görenlerinin çoğunluğunun belli bir anlam yüklediği nesneler, etkinlikler, mecazlardır (methafor, değişmece). Amacı örgütsel kültürün değerlerini güçlendirmek ve iş görenleri duyguları yoluyla örgüte bağlamaktır. Genel Törenler; günlük, haftalık ve belli dönemlerde, kurallarına uygun olarak yapılan planlı gösterilerdir. İş görenlerin duygulanmalarını sağlamak için özenli, düzenli ve dramatik etkinlikler yapılır. Bayrak, törenleri, özel günler, kuruluş vb. Özel Törenler; bir iş görenin ya da bir olayla ilgili bir çok iş görenin, başarılarını ödüllendirmek, katılımını ya da ayrılışını kutlamak, örgütsel ve toplumsal konum kazandırmak için yapılan toplumsal etkinliklerdir. Madalya, rozet vb. takma, ödül, belge vb verme, sınav, görüşme yapma vb. Söylence; örgütün başarılarına, iş görenlerin kahramanlıklarına ilişkin öyküler, örgütün geçmişine ilişkin efsaneler, masallar, örgütün üstünlüğünü gösteren değişmeceler ya da sloganlardır. Örgütte Simgesel Yaklaşım; iş görenlerin imgelemi artırılmalı, örgüte doğa doğaüstü bir görünüm getirilmeli, örgütün kültürünü paylaşan iş görenler çoğaltılmalı, bunun için örgütün simgeleri sık sık kullanılmalıdır.”

“Okulla ilgili gelişmelerde 1930 yıllardan itibaren belli bir sisteme özgü değişiklikler göze çarpmaktadır. Sadece metodik, yapılandırma ve branşa bağlı dersleri kapsamamıştır. İlk önceleri okulun dış yapıları, bahçeleri oluşturulmuştur. Okul gezileri, okul standartları arasına girmiştir. En güzel gelişim ise okul mimarisinde olmuştur. Özetle okul genel anlamda değişmeye 20.yüzyılda başlamıştır” (Ölkers, 2002:18).

Eğitim örgütlerinde büyük değişimler yaşanmaktadır (Hargreaves, 2003). Dünyamızda ve ülkemizde yaşanan değişim süreci, eğitim sürecini olduğu gibi okulu da gelişime zorlamaktadır (Tekeli, 2003). Okullarda değişimi, yenileşmeyi, gelişimi toplumda destekleyecek örgütlerden biridir. Reyes, Wagstaff ve Fusarelli'ye (1999: 183) göre:“Amerikalılar, her zaman ilerlemek ve toplumu korumak için, okulların kapısını çalmışlar; okullardan yoksulluğu ortadan kaldırmasını, işsizliği azaltmasını, etnik gurupların asimilasyonunu kolaylaştırmasını, moral değerler oluşturmalarını, bilimsel ilerlemeyi gerçekleştirmesini ve demokrasiyi korumasını, kısaca toplumun eksikliklerini kapatmasını beklemişlerdir”. Okullarda; “okul kültürü, liderlik, okul-çevre ilişkisi, sürekli değişim, öğrenen okul, öğrenen yönetici ve benzeri insan boyutuna ait değişiklikler de ele alınmaktadır. Bir örgütün gelişmesinden bahsedildiğinde; insanlarda, teknolojiye ve yapı ve süreçlerde (örgütteki sadece insan, sadece teknoloji ya da sadece yapı ve süreçlerin değil, aksine bunların hepsinin bir bütünlük içinde) değişim kastedilmektedir” (Balcı, 2000: 1).

21. yüzyılın eğitimi, içinde sonsuz bir potansiyeli barındırmaktadır. Eğitimin, gücünü gösterdiği; kalıplaşmanın değil, yaratıcılığın, zenginleştirmenin hakim olduğu ve eğitimin daima kendisini hissettirdiği bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Çağlar, 2004). “Yaratıcılık bilgi toplumunun temel karakteristiklerinden biridir. Yaratıcılık insanları özgür hissettiren bir duygudur, bir yaşam şeklidir. Yaratıcılık sayesinde üretim ve tüketim dünyasının dışına çıkarız ve benzersiz olasılıklar dünyasına adım atarız. Yaratıcılık bağımlılık yaratan bir aktivite olarak bireyi sıkıntıdan ve doyumdan korur. Tehlikeler karşısında cesur olmamızı sağlar ve işler kötü gittiğinde bile hayatın anlamsızlaşmasını önler” (Girod, 1980: 150). “Yaratıcılık; kişilerde, en başta merak, sabır, buluş yapma yetisi, serüvenci düşünme, imgelerle düşünebilme ve imgelemci olma, deney ve araştırmalardan kaçmayan ve sentezci yargılara varabilen bir kişilik yaratmaktır. Yaratıcı bir kişi öğrenmeye hazır, kendine güvenen, baskı ve sınırlandırmalara karşı çıkan, karmaşıklığı seven, iletişime hazır olan kişilik özelliklerine sahiptir” (San, 1985: 12). “Ezberci eğitim ve öğretim bireyin öğrendiklerinin ne işe yarayacağını bile anlamasına olanak vermez, oysa drama yöntemi bireyin bütün öğrendiği bilgileri geliştirmekte olan rolü ile birlikte kullanmasını; hatta rolü geliştikçe kendisine gerekli olan bilgiler talep eder hale gelip, kendi kendine ona ulaşmasını sağlar” (Levent, 1999). “Yaratıcı drama bir grup çalışması içinde, öğrencilerin bir yaşantıyı, bir kavramı, ders ünitelerinden belli konu ya da temaları yaşayarak, canlandırarak, oynayarak öğrenmelerini sağlayan bir süreç,

egitsel bir ortamdır” (Bayram & Diğlerleri, 1999, 10). Yöneticilerin; grubun yaratıcı üyeleri olduğı ve örgütün amaçlarını gerçekleştirirken yaratıcı kişilerden azami düzeyde yararlandıkları örgütler, yaratıcı örgütlerdir (İlgar, 1996).

Eğitim örgütleri de değışimlere ayak uydurmalı ve kendilerini sürekli olarak geliştirmeleri gerekmektedir (Nartgün, 2004). Greenman’a göre; “eğitimde yenileşme hareketleri ilk olarak geçmiş uygulamaların gözden geçirilmesi ve eksikliklerin tespiti ile başlamaktadır. Bu aşamayı yeniden düzenlemeler takip etmektedir. Üçüncü aşamada ise eski ve yeninin mücadelesi başlamaktadır” (Özdemir, 2000: 26).

Değışim dönemleri sorunlu ve zor dönemlerdir. Değışime örgüt katılım göstermelidir. Eğitimde gerçekleştirilecek bir değışim girişiminin öncelikle öğrenci, öğretmen, yönetici ve veli tarafından benimsenmesi gerekir (Erdoğan 2002). İnsanlar yeterli bilgiye sahip olmadıkları konulara doğaları gereğı kuşkuyla bakarlar. Bilinmeyen durumla ilgili olarak, örgüt içerisinde faaliyet beklentisi varsa bu kuşku üst boyutta yer almakta ve bu faaliyete karşı olumsuz tavır sergilenebilmektedir (Duck, 1999). Campbell, Corbally ve Nystrand (1983: 206-209),” okulda değışimi getiren güçler olarak, geçen yüzyıl sonunda hızla değışen demografik (nüfus artışı, okulların artışı vb.) durumu, yapısal değışimleri, toplumsal değışimlerden etkilenen müfredatı, finansal durumu, yönetim (hükümet) mekanizmasını saymışlardır.”

Okul gelişimini etkileyen basamaklarından biri de okul reformudur. Schlechty (2005)’e göre, Okul reformu alanında; iki akım öne çıkmaktadır ve bu iki akımın ayrı ayrı kullanılması öğrenci başarısının artması adına yetersiz kalmakta, her iki akımın birlikte uygulanması ile etkili sonuçların alınabileceğini ifade etmektedir. Bu akımlar, *okul yönetimine* (planlı okul gelişim modeli, öğretmen yeterlikleri, toplam kalite yönetimi performans değerlendirme, vb.) ve *sınıf düzeyindeki uygulamalara* (program geliştirme, materyal tasarımı ve üretimi, sınıfların bilişim tabanlı hâle getirilmesi çalışmaları vb.) yöneliktir. Bu uygulamaların yöneticiler ve öğretmenler tarafından eşgüdömsel yaklaşımla bütönlük içerisinde ele alınmasını ve geliştirme çalışmalarının merkezinde bulunan öğrenciler, veliler ve toplum bu süreçlere dâhil edilmesi gerektiğini de ifade etmektedir.

Clarke (2000: 61), okulda reformdan bahsederken okul müdürünün özellikleri olarak “fırsatçı, girişimci, araştırmacı, öğrenen, güven veren, iletişimci, bilgi sağlayan, cevap veren ve yük taşıyan” sıfatlarını kullanırken, asıl etkililiğın bu tüm özellikleri ortak şekilde kullanmak olduğunun altını çizmektedir.

Okulun gelişiminden söz ediyorsak Okul Geliştirme Planlama Modelini oluşturamaktan da bahsetmeliyiz. Balcı (2007a) Brookover'in aşamalarından da yararlanarak çalışanların ve örgütün geliştirilme özelliklerinin belirtildiği okul geliştirme planlama modelini 6 aşamada açıklamaktadır. Bu aşamalara göre; önce değişik ilgi ve branşlardan gönüllü 4-6 öğretmenden oluşan grup, okul yöneticisi başkanlığında bir araya getirilir. Sonra okulun tanımı yapılır. Bu tanım; içerisinde, etkili okul ve öğrenci performanslarından bahseder ve ölçülebilirdir. Okulun var olan durumu belirlenir. Geliştirme Planına göre öğrenci başarıları istenen düzeyde değilse okul çalışmalarının, plana uyması için gerekli çalışma yapılır. Grup; okulun tanıma göre, önem verdikleri ve ulaşmak istediği hedefe uygun olarak, gerekli eksikleri de giderici bir program yapar. Sonra yaptığı çalışma ile okulun güçlü ve zayıf yanlarını görüp zayıf yanlarını giderici destekleri, kaynakları araştırır. Tüm destekler gelişimi gerçekleştirmek için bir araya getirilir. Kaynaklar yeterli olmazsa grup araştırmaya devam eder. Gelişim gerçekleştirilene kadar çalışma devam eder.

Balcı (2002: 11), okul geliştirmeyi ve okul geliştirme projesini şöyle ifade etmektedir:

“ABD’de etkili okul, batıda, özellikle de İngiltere’de iyi okul, çoğu kere de “okul geliştirme” olarak anılmaktadır. Örneğin, Uluslararası Okul Geliştirme Projesi (ISIP), okul geliştirmeyi; öğretim öğrenme sürecinin değişimi ve okulu daha etkili kılmak yoluyla bir ya da daha çok okulda son amaç eğitimsel amaçları başarmak için içsel koşulların yaratılması” olarak tanımlamaktadır. Görüldüğü gibi okul geliştirme esasen okulu etkili kılmak olarak anlaşılmaktadır. Okul geliştirmenin temel amacı da okulun problem çözme kapasitesinin geliştirilmesidir.”

Etkili Okullar; öğrenci merkezlidirler, öğrencilere zengin akademik programlar sunarlar, öğrencileri geliştiren öğrenme olanakları sunarlar, olumlu bir örgütsel havaya sahiptirler, mesleki etkileşimi güçlüdür, öğretmenler kararlara katılır, öğretmenlerin sürekli hizmet içi eğitim programlarıyla desteklenmesi için ortam hazırlarlar, paylaşımcı liderlik hakimdir, sorun çözmeye yöneliktirler, yaratıcı ortamlara açıktırlar, aile ve toplum katılımına önem verirler (Sergiovanni, 1995).

Okuldaki değişimin ve gelişiminin en önemli öğelerinden biri de okul yönetimi başka bir deyişle müdür ve yardımcılarıdır. Çünkü ‘*bir okul, ancak müdürü kadar iyidir*’ yaygın ifadesi, çevrenin okula bakışında müdürün kimliğine göre okulun yönetimindeki yeterliliğin etkili olduğunu belirtmektedir (Aksu, 2004). Altrichter (2000)’in ifade ettiği gibi, okul yönetimi, öğretmen eğitimi, öğretim

yöntemleri, okul denetimi ve değerlendirme çalışmaları gibi alanlarda, değişim süreci içerisinde gerçekleşen yenileşme, gelişme, ilerleme gibi kavramları ifade etmektedir. “Okul yönetimi, eğitim yönetiminin sınırlı bir alana uygulanmasıdır. Bu alanın sınırlarını ise eğitim sisteminin amaçları ve yapısı belirlemektedir. Okul yönetiminin görevi, okuldaki tüm insan ve madde kaynaklarını en verimli şekilde kullanmaktır. Bu uygulama esnasında ise okulu amaçlarına uygun olarak yaşatabilmelidir. Okul müdürünün bu görevi başarı ile yerine getirebilmesi, okulu bir roller sistemi olarak görmesine, davranışlarını her zaman ilişkili olduğu öğretmenler ve diğer personelin rol ve beklentilerini de göz önünde tutarak ayarlanmasına bağlıdır” (Memduhoğlu, 2007: 87).

Hallinger (1992: 35-48), “Okul müdürünün rolünü, atmışlı-yetmişli yıllarda *program yöneticisi*, seksenli yıllarda etkili *okul ve eğitim lideri*, doksanlarda ise *değişim ve dönüşümün lideri* olarak özetlemekte ve müdürleri okullarda değişimin öncüsü olarak görmektedir.” Brandt (2003), eğitim liderlerini; okullarında değişime ve değişim şartlarına uyum sağlayabilecek esneklikte olmalarının beklendiğini vurgulamaktadır. Fullan (2002)’da günümüz değişim kültüründe, müdürün eğitimci olarak liderliğinin tek başına yeterli olmadığını ve okul yöneticilerinin değişime açık kişiler olması ve bu değişimin de lideri olmaları gerekliliğini vurgulamaktadır.

Holberton (2002: 1)’a göre “Liderin en güç ve en önemli işinin değişimi görebilmesini, bunu işle ilişkilendirebilmesini ve çalışanları örgütsel yenileşmenin arzulanır olduğuna ikna edebilmesini göstermiştir.” Günümüzde, “okul yöneticisinin örgütteki kriz durumuyla başa çıkması, çatışmayı yönetmesi, vizyon sahibi olması, iş görenleri güdülemesi, programlanmamış konularda geçerli, güvenilir kararlar vermesi ve problem çözme yeteneğine sahip kişiler olması” (Çelikten, 2001:298) da beklenmektedir. Okul yöneticilerinin bu beklentileri karşılayabilmeleri ya da bu düşünceyi doğrulayabilmeleri için değişime açık olmaları gerekmektedir. Okul liderlerinden beklenen sadece değişime açık olma liderlik veya yönetim becerisinin olması değil, aynı zamanda değişimi başlatma, yönetme, değerlendirme ve örgüt içerisinde ki tüm ilgili birim ve görevler arasında eşgüdümü sağlamaktır. (Gümüşeli, 2009; Wallace, 2004). Weber (1987)’e göre ise; okul yöneticisinin içinde bulunduğu örgütü değişim konusunda öncelikle ikna etmesi ve onları değişime inandırması gerekmektedir. Aynı zamanda Lidere, çalışanlar; gelenekler ya da yasalar nedeniyle değil, inandıkları için itaat etmelidirler.

Okul yöneticisi bir kaynak sağlayıcı bir öğretim lideri olarak, okulun vizyonunu ve belirlediği hedeflerinin gerçekleştirilmesi amacıyla çalışanlarını ve kaynakları organize eder. Müfredat programı ve öğretim konusunda gerekli bilgiye sahiptir (Bamburg ve Andrews, 1990). Okulun önemli kaynaklarından biri öğretmenlerdir. Okul yöneticileri, örgüt içerisindeki öğretmenlerinin güçlü ve zayıf yanlarını iyi bilmeli onların mesleki gelişimleriyle, sağlıkları rahatlıklarıyla ilgilenmelidirler. Bu yaklaşım olumlu değişime yardımcı olacaktır (Hartaker, 1997). Okul yöneticisinin rolü; okuldaki öğretimin etkililiğini artırmak, okulun vizyonu öğretmenlerle birlikte saptamak, okulun performans standartlarını belirlemek, öğretmenler, öğrenciler ve veliler tarafından belirlemek, okulunda bir kalite kültürü oluşturmak ve bu kalite kültürünün bütün çalışanlar tarafından kabulünü sağlamak, öğretmenlerin performanslarını artırmak ve bununla birlikte bu performans değerlendirme konusunda da bilgi ve beceri sahibi olmak, öğretmenlerin okulun amaçları ve hedefleri konusunda bilgi sahibi olmasını sağlamak ve okulun amaç ve misyonunu öğretmenlere aktarabilmek, sürekli değişen, yenileşen ve gelişen dinamik bir yapının içerisinde olması nedeniyle değişen rol ve sorumluluklarına uygun davranışlar sergilemek ve kendisini geliştirmektir (Dr.Cemaloğlu, 2002).

Etkili Yönetici kavramı da değişim ve gelişimin içinde yer almaktadır. Statterford 'un (1985), Etkili bir Yöneticinin yapması gerekenleri Hord ve Poster (1995) ile Ali Balcı (2007a) da desteklemiştir. Etkili bir yöneticide olması gereken 5 özelliğe göre yöneticinin; eğitim ve öğretim kurumu için belirgin bir vizyonu olmalı, vizyonu tüm örgüt üyelerine aktararak gerekli eşgüdümü sağlamalı, okul çevresinin desteğini almalı, okul ve sınıf etkinliklerini iyi idare etmeli, öğretmen ve öğrencilerin ihtiyaçları güzel işleri desteklemeli ve ortaya çıkacak sorunlara karşı da çözmeye yönelik gerekli katkıyı koymalıdır.

“ Etkili yöneticiler, insanları ve kuruluşları değiştirir, kafaları ve yürekleri yeniden biçimlendirir, vizyonları genişletir, bilgi ve anlayış düzeylerini yükseltir, amaçları berraklaştırır, ilkeler ve değerlerle uyumlu hale getirir, kalıcı, kendi kendini sürekli kılan, gelişmeyi hızlandıran değişimler yaratırlar “ (Covey 1997: 12).

Staratejik liderlik de; (Akdemir, 1992:139) ile Baron ve Henderson (1995),
ce içeriğe değil sürece odaklanılan dört önemli noktadan bahsetmektedir.
ncisi; seminer, toplantılar ve iş etkinliklerine katılımın tam olmasıdır. İkincisi;
Çalışanların aktif katılıma duyarlılık göstermesi ve liderin de çalışanın ev ve
am rolüne duyarlı olması ve bunu örgütte yansıtması gerekmektedir. cs;
laşların birbirine güvenmesi çok önemlidir. Dördüncüsü ise; adil ve açık
malı, örgütün hizmetlerinin yükseltildiği, yaratıcı düşüncelere imkan sağlayan,
edilebilir bir ortam yaratılması gerekmektedir.

2.4. OKUL GELİşİMİ İÇİN ÖNERİLEN BELLİ BAşLI MODELLER

Okul gelişimi için bazı modellerden bahsedilmektedir. “Okula Dayalı
etim” de bunlardan biridir. Okula dayalı yönetimde, okula karar verme yetki ve
nluluğu verilerek; okulun bütçesi, programı, personel ve ğretim boyutlarında
liği arttırılmaktadır. Okulda karar verme sürecine; okul i ve dış öğelerinin de
mina imkan sağlamaktadır. Okulla ilgili kararlarda yönetici, ğretmen, uzman,
ci ve toplum etkin rol oynamaktadır. Merkezin yetkilerinin bir kısmının okula
edildiği bir yönetimdir (ağlar & Reis, 200). Hanson (1998)’ın da ifade ettiği
okula dayalı yönetimin bazı temel varsayımları vardır. Öğrenci başarısını
elteceği eğitim ğretim uygulamalarını olumlu yönde etkileyeceği
lmektedir. Katılımcıların kararların alınmasında sorumlu olmalarından dolayı
nitelikli kararların alınması beklenmektedir. Yetkilendirme ile güçlü bir okul
rnn yaratılacağı düşünmektedir. Politik faydasının olduğu, yani okul
munu oluşturan üyelerin özellikle de velilerle öğretmenlerin okulu daha
lenecekleri düşünmektedir. Eğitimle ilgili bütün kararlar okulda alınarak
den yönetim gerçekleştirilmektedir. Okul düzeyindeki yeki ve sorumluluklar
lmaktadır (zden, 1998). “ Müdürler, okul programları, yönetimi paylaşma,
sel karar verme gibi alanlarda daha fazla yetki, sorumluluklara sahiptir
ald, akt. ağlar& Reis, 2007). “Müdürlerin, okul genelindeki ihtiyaçlara göre,
ler belirleme, müfredatı seçme ve geliştirme, eğitim-ğretim yöntemlerini
eme, aileleri bilinçlendirme, diğer bölge okullarıyla uyumlu çalışma, okul
ını hedef ve ihtiyaçlara göre tahsis etme, ihtiyaç duyulan personel sayısını ve
yonunu belirleme ve personel temin etme gibi önemli rolleri vardır” (Güçlü, akt
& Reis, 2007).

Türk eğitim sisteminde merkezi denetimin olması; okulun kendi amaçlarını ve kimliğini belirlemesini zorlaştırmakta, okular arası rekabeti yok etmekte, öğrenme ortamını tek düze bir konuma getirmektedir. Okulların öğrenci başarısının yükseltmeye yönelik iç ve dışta farklı bir çalışma yapmasını engellemektedir. Aynı zamanda merkezi yönetimin ve velilerin ilgi ve gayretlerinin yetersiz olması aynı çizgide seyreden durağan eğitim anlayışının oluşmasını sağlamaktadır (MEB, Okul Merkezli Yönetim Modeli, 2002). Karar vermenin merkezleşmesi ile yalnız örgüt siyasına ait kararlar değil, uygulamaya yönelik kararlarda üst kademe de alınmakta, astların karar verme yetkisi sınırlandırılmaktadır (Öncü, 1982).

Bir diğer model, "Toplam Kalite Yönetimidir". Kurumda çalışan herkesin kaliteyi düşündüğü, sürekli gelişimin hakim olduğu, sonuçlar yerine süreçlere odaklanıldığı, hataların anında düzeltildiği, hem müşterinin hem de çalışanın memnuniyetini birlikte önemsendiği, değişime açık, bölümler arası işbirliği olan ve tüm çalışanın sisteme dahil edildiği bir yönetim şeklidir (Özdemir, 2000).

Araştırmacılar ve kurumların ifade ettikleri bazı kalite tanımları şöyledir:

1. Kalite, bir ürün veya hizmetin belirlenen veya doğabilecek gereksinimleri karşılama yeteneğine dayanan özelliklerin toplamıdır (ISO-8402).
2. " Kalite, şartlara uygunluktur" (Crosby, 1984: 99).
3. " Kalite, kullanıma uygunluktur" (Juran, 1981: 35).
4. Kalite mükemmeli arayışın sistematik bir yaklaşımıdır (American Society for Quality Control).

Juran ve Bingham (1981: 34-35), kaliteyle ilgili şu ifadelerle değinmişlerdir:

1. Kalite önemlidir: Sorunlar ortaya çıkmadan önce çözümlerini oluşturur, ürün ve hizmetlerin yapısına tasarım yoluyla üstünlük ve kusursuzluk katar.
2. Kalite verimliliklidir: İşlerini yapabilmek için gerekli eğitimden geçen ihtiyaç duyduğu araç-gereç ve talimatlarla desteklenen personelden elde edilir.
3. Kalite esnekliktir: Talepleri karşılamak için değişmeyi göze almak ve bu konuda istekli olmaktır.
4. Kalite etkili olmaktır: İşleri çabuk ve doğru olarak yapmaktır.
5. Kalite bir programa uymaktır: İşleri zamanında yapmaktır.

6. Kalite bir süreçtir: Süregelen bir gelişmeyi kapsar.
7. Kalite, kusursuzluk anlayışına sistemli bir yaklaşımdır.
8. Kalite bir yatırımdır: İşin ilk defada doğru olarak yapılması, hatanın daha sonra düzeltilmesinde daha ucuzdur.”

(Juran ve Bingham, 1981: 34-35)

İşin üç önemli ögesi vardır: Bunlar; donanım, uygulamanın kuralları ve insandır. Kalite önce bireyle başlar. Kişi olması gerektiği yere yerleştikten sonra donanım ve uygulama için, olması gerekenlerden, söz edilebilmektedir (İmai,1997). Özdemir (1996), Okullardaki geleneksel yaklaşımla, toplam kalite yaklaşım arasındaki farklılıkları ifade etmiştir. Öğretmeni geleneksel yaklaşımda; bilgiyi yayan, sınıfta tek başına karar veren, normal dağılım içinde öğrenciyi değerlendiren, kontrol eden, eğitimin merkezinde yer alan birey olarak ifade etmiştir. Toplam kalite yaklaşımda ise öğretmeni; öğrenme etkinliklerini düzenleyen, kararları diğer öğretmenlerle birlikte veren, tam öğrenmeye yönelik öğrenciyi değerlendiren, lider konumunda, eğitim merkezine öğrenciyi alan biri olarak ifade etmiştir. Yöneticileri ise; geleneksel yaklaşımda kontrol eden, toplam kalite yaklaşımın da ise lider olarak ifade etmiştir.

Şişman (1999) ise eğitimde toplam kalite yönetimi temel ilkelerini okul açısından şöyle ifade etmiştir:

1. Okulun vizyon ve misyonunun tüm paydaşlar tarafından bilinip, benimsenmesi,
2. Okulun ve okulda yapılan tüm etkinliklerin amacının okul çalışanları tarafından bilinip, çalışanlarca katkı sağlanması, ayırıcı amaçlar okul çalışanları tarafından bilindiği gibi aile, çevre ve toplumca da bilinip ve anlaşılması,
3. Tüm paydaşların okul içerisinde birbirinden iyi hizmet alması ve paydaşların da birbirlerini hizmetten yararlanan kişiler olarak görmesi. Bilgilerin ve yeteneklerin paylaşılıp birbirini geliştirdiği bir örgüt olarak kendi gelişimini de sağlaması,
4. Toplam kalite yaklaşımı ile birlikte yöneticilikte liderliğin paylaşılabılır bir konum alması,
5. Yöneticiler, öğretmenler ve öğrencilerin bir takım gibi çalışması,
6. Bilginin paylaşılması ve yönetimin yeteneklerin artırılması konusunda tüm paydaşlarını desteklemesi,

7. Okulun sürekli olarak gelişmeye yönelik bir felsefe benimsemesi ve geleceğe yönelik öneri ve projeleri geliştirmesi,
8. İnsan kaynağının sürekli eğitilmesi ve geliştirilmesi,
9. Başarıların herkes tarafından görülmesi ve ödüllendirilmesi. Toplam kalite yönetiminde bireysel ödüllerden çok takımların ödüllendirilmesinin önemsenmesi,
10. Güçlü ve kaliteli bir okul kültürünün oluşturulması.

Diğer bir model ise, “Öğrenen Örgüttür”. Öğrenen örgüt; örgütlerin *başantılarından ders aldığı, değişiklikleri takip ettiği ve kendisini yenileştirdiği* dinamik bir yapıdır. Her öğrenme yeni bir öğrenmeyi beraberinde getirmektedir. Öğrenme temel öğedir. Önce bireysel öğrenmenin önü açılır sonra örgütçe öğrenilir. Örgüt öğrendikçe kapasitesi genişler. Bireyler kendi yaptıklarından ve diğer örgüt üyelerinden öğrenmeye devam ederler. İşbirliği vardır. Bireyler gelişir, kurum gelişir. Öğrenmek örgütün doğal bir unsurudur. Böyle örgütler zorla değil doğası gereği öğrenir, heyecan vericidir, yaratıcıdır ve kurum sürekli yeniden yaratılmaktadır (Özden, 2010).

Senge (2006), örgütler için önemli olan; başarı, mutluluk, birliktelik ve öğrenme ihtiyacını sürekli kılan “Beş Disiplini” paylaşmıştır. Bunlar; Kişisel Ustalık (Hakimiyet), Zihni Modeller, Paylaşılan Görme Gücünün Oluşturulması, Takım (Ekip) Halinde Öğrenme, Sistem Düşüncesi’ dir. Kişisel Ustalık; kendisini bilme, kendisini ve sabrını geliştirebilme, enerjisini yüksek tutabilmedir. Örgütün temel ögesi ve manevi temelidir. Sürekli olarak öğrenmeye yönelik kişisel motivasyonumuzu teşvik eder. Çünkü; bir örgütün öğrenme isteği ve kapasitesi kendi bireylerindeki daha büyük olamaz. Zihni Modeller; zihnimizdeki varsayımlarımız, genellemelerimiz kökleşmiştir. Bunlar olaylara bakışımızı ve davranışlarımızı etkilemektedir. Güçlü zihni modellere aykırı düşmek, başarı getirecek uygulamaları da olumsuz etkilemektedir. Öğrenen organizasyonla bu geliştirilmelidir. Yine aynı şekilde örgütü başarıya götürecek zihni modellerinde uygulamaya geçirilmesi başarı adına çok önemlidir. Paylaşılan Görme Gücünün Oluşturulması; birlikte bakıp, ortak resmi oluşturabilmek ve bu resmi görebilmek çok önemlidir. Çünkü bu disiplini oluşturmak, bireylerin görme gücünü, kendilerine yönlendiği için değil; istedikleri için ve kendilerini de aşarak öğrenmekte ve uygulamaktadırlar. Takım (Ekip) Halinde Öğrenme; birlikte düşünmek, birlikte

öğrenmektir. Takım olarak öğrenmek çok önemlidir. Takım öğrenmedikçe organizasyonlar da, örgütler de öğrenemez. Sistem Düşüncesi; tüm disiplinleri bir araya getiren ve birleştiren disiplindir. Çünkü; sistem düşüncesi ile bütünün parçalarının toplamından daha fazlası elde edilmektedir. Öğrenen organizasyonlar oluşturmada başarılı olabilmek için Dünya'nın birbirinden ayrı, birbiriyle ilişkisi bulunmayan güçlerden yaratıldığı yolundaki yanılığdan vazgeçmemiz gerekmektedir. Balay R. & Diğerleri (2004: 11), öğrenen örgütleri açıklarken; “ Öğrenen örgütler sadece örgütlerin evrimi için değil, zekânın evrimi için de bir araç olabilir” diye ifade etmişlerdir. Öğrenen bir örgüt için; tüm örgüt çalışanlarının, ihtiyaç duydukları bilgiye, istedikleri zamanda ve mekanda ulaşabilecekleri bir ortamın hazırlanması gerekmektedir. Öğrenen örgüt; sadece bir hedef değil, bireylerin davranışlarını içermektedir (Mets & Torokoff, 2007).

Balay & Diğerleri (2004: 15)'ne göre öğrenen örgütler;

“ Öğrenen örgütler, sürekli bilginin peşinde koşan örgütlerdir.

Yöneticisinden en alt kademedeki çalışanına kadar herkes, öncelikle öğrenmeyi öğrenir. Öğrenmenin amacı da; değişime karşı koyabilmek, gelişmeyi sağlamak ve ortaya yeni ve farklı şeyler çıkarabilmektir. Bu sayede öğrenen bireylerin oluşturduğu örgütler sürekli kendilerini yeniler ve başarılarla hedeflere daha kolay ulaşırlar. Bu tartışmalar ışığında öğrenen örgüt, bütün üyelerinin öğrenmesini sağlayan/kolaylaştıran ve kendisini sürekli olarak dönüştüren örgüt olarak tanımlanabilir. Bu tanım, kendi içinde önemli sayılabilecek dört önemli düşünceye özel vurgu getirir.

1. Bireyin öğrenmesini aktif şekilde sağlayan/kolaylaştıran ve teşvik eden örgütsel yöne vurgu yapar. Buna göre sadece öğrenme eğilimleri olan üyelere sahip olmak, öğrenen örgüt olarak adlandırılmak için yeterli bir koşul değildir.

2. Örgüt üyelerinin bütününe vurgu getirir. Sadece belli gruplara odaklanmak yeterli değildir. Çünkü sistem, bir birey veya gruba ait öğrenmenin, diğerlerinin öğrenmesini etkilediği; sonuçta bütün üyelerin birlikte öğrendiği kolektif bir sistemi anlatır.

3. Bireysel öğrenmeye yön verirken, aynı zamanda örgütün, sürekli değişim ve uyum sürecine ilişkin deneyimi ve değişim sürecinin bizzat kendisine dair öğrenme üzerinde odaklanır.

4. Yeniden yaratma/üretme ve dönüşümsel süreçlerine dikkat çeker (Balay & Diğerleri, 2004: 15).

Garvin, (1993)'e göre; Akt. Gregory (2000: 162-16),

“Öğrenen örgütler beş ana aktivite içindedir: sistematik problem çözme, yeni yaklaşımlara karşı deneyim, geçmiş tecrübelerden yararlanma, başkalarının en iyi uygulamalarından öğrenme, bilginin bütün örgüt içerisinde hızlı ve etkili transferi. Öğrenen örgüt bilginin yaratılması, doğrulanması ve transferinde yetenek sahibi olduğu gibi yeni bilgiye ulaşma ve onu yansıtmada gerekli davranış değişikliği yeteneğine de sahiptir” (Garvin, 1993; Akt. Gregory, 2000: 162-16).

“Okul yaşayarak öğrenme ortamıdır. Öğrenen organizasyonların vazgeçilmez bir özelliği de yeni bilgi teknolojileridir. Hızla gelişen bilgi teknolojilerinin öğrenme ortamlarında aktif biçimde kullanılması söz konusu olmaktadır. Öğrenen okul bilgi teknolojilerini amaç olarak değil, öğrenme aracı olarak kullanmalıdır” (Fındıkçı,2001: 142). Okulda sürekli öğrenme; tüm okul çalışanının grup halinde öğrenmesiyle gerçekleşebilir. Okulun esas görevi, sürekli eğitim hizmeti vermektir. Örgütsel öğrenme olabilmesi için, okul kültürünün bir parçası olması gerekmektedir (Çelik, 2002). “Öğrenen organizasyon, hızlı ve toplu bir şekilde öğrenen ve kendini sürekli olarak daha iyi bilgi toplayabilen, bunu yönetebilen ve örgütün başarısı için kullanabilen bir örgüt haline getirmeye çalışan organizasyondur. Örgüt içindeki ve dışındaki herkes çalışırken öğrenmeye yönlendirilir. Diğer bir ifade ile öğrenen organizasyon; uyum ve değişim için kapasitesini ve becerisini sürekli geliştiren organizasyondur” (Kıngır & Mesci, 2007: 67). Öğrenen örgüt; zaman içinde yönettiği kurumu tanıyıp, becerisini geliştiren ve her gün bir önceki günden daha iyi olan bir yönetim sistemidir (Özgen & Türk, 1996).

Modellerin detayları kadar merkezi sisteme uygunluğu da önemlidir. Çünkü KKTC’ de okullarımızın idaresi merkezden yönetim ile yapılmaktadır. Bütün idare işlerle hizmetlerin tek elde merkezde toplanması merkezden yönetim, hizmetin ve idari işlerin bir kısmının başka özerk yönetim kuruluşlarına verilmesi ise yerinden yönetim biçimini oluşturmaktadır. Merkezden yönetimin taşrada yumuşatılmış olarak uygulanması ise yetki genişliği ilkesini ortaya çıkarmıştır. Bu ilke sayesinde merkezi yönetimin taşra örgütleri kurularak, belli konularda kendileri karar alabilme

lanına ulaşmışlardır. Karar verme yetkisinin nasıl dağıtıldığı yönetim biçimini belirleyen en temel öge olarak karşımıza çıkmaktadır (Çağlar, 2007).

Farklı ortam ve durumların söz konusu olması; yapılabilecekler için, gelişim için, "Durumsallık Yaklaşımını" öne çıkarmaktadır. Durumsallık yaklaşımına göre örgütler, değişen çevresel faktörlerden etkilenmektedir. Bu nedenle, değişken bir çevrede sabit ilkelere bağlı kalmak doğru değildir. Örgütler değişmez ilkelere göre değil, içinde faaliyet gösterdiği çevrenin koşullarına göre şekillenir. Örgüt, açık sistem olması özelliği ile çevreyle iletişimde bulunmak, ondan etkilenmek ve onu etkilemek durumundadır. Bir örgütü etkileyebilecek, çevresel şartlar ve içinde bulunulan durumdan etkilenebilecek unsur ve süreçler; Alt sistemler, Yönetim kademeleri, İletişim şekli ve kanalları, Formelleşme derecesi, Merkezileşme derecesi, İşbölümü ve uzmanlaşma, Emir komuta ve kurmay ilişkileri, Kontrol alanı, Yönetici sayıları, Örgütsel büyüklük, Karar kültürü ve diğerleridir. Burada önemli olan, sadece içinde bulunulan durum ve şartların bu unsur ve süreçleri etkilemesi değil, aynı zamanda nasıl etkileyeceğidir. Bu yaklaşıma göre oluşturulan bir süreçte, durumun gerekliliğine uygun analizinin yapılması ve analiz ve sonuçlara göre yapı ve süreçlerin belirlenmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle; örgütler çevresel koşullara uyum sağlayacak esnek yapılar olarak gelişmektedirler. Böyle bir yaklaşım, değişen her yeni durum için farklı yönetim uygulamalarını gerektirir (Genç, 2004). Durumsallık yaklaşımına göre yönetim; her yerde ve her örgüt için geçerli olabilecek bir yönetim uygulaması yerine, her örgütün içinde bulunduğu duruma uygun kullanılacak bir yönetim uygulamasını bulmayı amaçlamaktır. Bu durumda, durumlar değişince yönetim uygulaması da değişecektir (Şimşek ve Çelik, 2009).

Okul gelişimi için önerilen modellerin dışında; örgütsel perspektif ağırlıklı örgütsel etkililik modellerini Chenk (1996)'e göre, Akt. Balcı, A. (2007a) aşağıdaki tabloda açıklamıştır:

Okul Etkiliği Modelleri

Modeller	Okul Etkiliği Kavramı	Modelin Yararlılığı Koşulları	Değerlendirme Göstergeleri
Amaç Modeli	Belirtilen amaçların başarılması	Amaçlar açık, fikir birliği var, sınırlı ve ölçülebilir, kaynaklar yeterli.	Okulda program planlarında listelenmiş amaçlar.
Kaynak-Girdi Modeli	İhtiyaç duyulan kaynakların ve girdilerin başarılması	Girdi ve çıktılar arasında açık bir ilişki var, kaynaklar yetersiz.	Ön koşullu kaynaklar örneğin öğrenci özgeçmiş kalitesi, finansman desteği vs.
Süreç Modeli	Düzgün ve sağlıklı içsel model	Süreç ve çıktı arasında açık bir ilişki var.	Liderlik, iletişim, katılma, eşgüdüm, sosyal etkileşim.
Doyum Modeli	Tüm güçlü tarafların doyumu	Tarafların istekleri uyumlu ve ihmal edilemez.	Eğitim yetkililerinin, yönetim heyeti, yöneticiler, öğretmenler, veliler, öğrencilerin doyumu.
Yasalılık Modeli	Okulun yaşaması için yasal ya da pazarlama etkinliklerinin başarılması	Okullar arası yaşama ve ölüm değerlendirmelidir.	Halkla ilişkiler, pazarlama, halk imajı, saygınlık, toplumda statü.
Etkisizlik Modeli	Etkisizlik karakteristiklerinin okulda yokluğu	Etkililiğin görüş birliğine varılması ölçütü yok, ancak okul geliştirme stratejilerine ihtiyaç var.	Var olan çalışmalar, fonksiyonsuzluklar, güçlükler, eksiklikler.
Örgütsel Öğrenme Modeli	Çevresel değişmelere uyma ve içsel engellere uyma	Okul değişir; çevresel değişimler ihmal etmemeli.	Dış ihtiyaçlara duyarlılık, iç süreç yönetimi, program değerlendirme, gelişme planı.
Toplam Kalite Yönetimi	İçteki insanların ve süreçlerin, stratejik tarafların ihtiyaçlarını karşılamak üzere toplam yönetim	Tarafların ihtiyaçları uyumludur; toplam yönetim için teknoloji ve kaynaklar uygun.	Liderlik, insanların yönetimi, stratejik planlama, süreç yönetimi, kalite sonuçları, tarafların doyumu vs.

Şekil 2 Örgütsel Perspektif Ağırlık Örgütsel Etkililik Modelleri

Kaynak: Chenk (1996)'e göre, Akt. Balcı, A. (2007a).

Chenk (1996)'e göre, “ Okulun beş tür fonksiyonu vardır ve okul etkiliği bu fonksiyonları etkilediği sürece başarılıdır. Bunun sonucunda okul etkiliği fonksiyonlarına paralellik kurularak beş düzeyde düşünülür. Bu düzeyler: bireysel düzey, kurumsal düzey, toplum düzeyi, ulusal düzey, uluslararası düzeydir “ (Akt. Balcı, 2007a: 4). Chenk (1996)'e göre, sekiz etkililik modeli beş düzey okul etkililiği ile şekil 3'teki gibi bir matris oluşturulabilmektedir.

Modeller	İçsel Etkililik/Etkinlik			Dışsal Etkililik/Etkinlik	
	Birey Düzeyi	Kurum Düzeyi	Toplum Düzeyi	Ulus Düzeyi	Uluslararası Düzey
maç Modeli	*	*	*	*	*
Kaynak- Girdi Modeli	*	*	-	-	-
üreç Modeli	*	*	-	-	-
Doyum Modeli	*	*	*	*	*
Yasallık Modeli	-	-	*	*	*
Örgütsel Öğrenme Modeli	*	*	*	*	*
Toplam Kalite Yönetimi	*	*	*	*	*

Sekil 3 Etkilik Model ve Düzeyleri Matrisi

Kaynak: Chenk (1996)'e göre, Akt. Balcı, A. (2007a).

2.5. YURTDIŞINDA; EĞİTİMDE, OKULDA GELİŞİM

Balcı (2007b)'e göre;

“Okul ve okul geliştirme kavramı geçmişten günümüze yeni anlamlar kazanmıştır. Modern anlamda okul geliştirme çalışmaları ilk olarak ABD’de başlatılmıştır. Okul geliştirme ile ilgili çalışmalar, 1970’li yıllardan itibaren giderek artmıştır. ABD, Hollanda, İngiltere, Almanya, Avustralya, Yeni Zelanda, Finlandiya, Kanada gibi ülkeler başta olmak üzere birçok ülke bu alanda araştırma yapmış ve çalışmalar yürütmüşlerdir. ABD’de “etkili okul” batıda özellikle de İngiltere’de “iyi okul” çoğunlukla da “okul geliştirme” (School improvement) olarak anılmaktadır. Örneğin;

OECD/CERİ Uluslar arası Okul Geliştirme Projesi okul geliştirmeyi:

“Öğretim-öğrenme sürecinin değişimi ve/ veya okulu daha etkili kılmak yoluyla bir ya da daha çok okulda son amaç olarak eğitimsel amaçları başarmak için içsel koşulların yaratılması” olarak tanımlanmaktadır. Okul geliştirme esasen okulu etkili kılmak olarak anlaşılmaktadır. Okul geliştirmenin temel amacı da okulun problem çözme kapasitesinin geliştirilmesidir. Bunun içinde okula dayalı, okul çaplı

stratejiler, merkezi değişme stratejilerine tercih edilmektedir”

(Balcı, 2007b: 11).

İnsanoğlu 21. Yüzyılda; geçmiştekenden oldukça farklı hatta son otuz yılda öğrenilenlerin geleceğe temel oluşturmayaacağı gelişmelerle karşı karşıyadır. Yarını görebilmek için, bu değişen değerleri iyi yakalamak gerekmektedir. 20. yüzyıldan 21. yüzyıla aktarılan değerler arasında; küreselleşme, çok kültürlü ve çok dilli olma, eğitimin yaşam boyu olması, eğitimin çok kanaldan alınarak gerçekleşmesi, öğretme yerine öğrenmenin gerçekleştiği, öğrenmenin merkezde olduğu yaklaşımlar kendisini göstermektedir. Bunlara ilaveten, üç temel kavram olan; ekonomi, nüfus, ve demokrasinin de yeni yüzyılın değişen özellikleri ile birlikte yeniden incelenmesi gerekmektedir (Oktay, 2001).

Sanayi toplumundaki eğitim yaklaşımı, günümüzdeki süreçte yerini alan bilgi tabanlı yaklaşım için yetersiz kalmaktadır. Gelişmiş ülkelerin eğitim sistemleri incelendiğinde “eğitimin çağdaş bir yorumunun” yapıldığı görülmektedir. Mesela Japonya’da eğitim için, eğitimin tüm katılımcıları ile tartışılıp yenilikler yapılmaktadır. (Eraslan, 1999). Bu konuda İngiltere Başbakanı Blair’in yaptığı bir konuşması dikkat çekicidir (Akt.Kaptan,1999:33): “İngiltere’nin 18.yüzyılda serveti toprak idi. 19. ve 20.yüzyılda toprağın yerini fabrikalar ve sermaye aldı. 21. yüzyılda servetimiz insan olacaktır. İnsan potansiyelini özgürleştirmeli, yeteneklere vurulmuş zincirleri koparmalıyız.” İfadelerini kullanmıştır.

Drucker (1994), eğitimdeki gelişmeler ve ortaya çıkan farklılıklar konusunda önemli açıklamalarda bulunmuştur:

“Önümüzdeki yıllarda eğitim alanında meydana gelecek değişiklikler, modern okulun, üç yüz yılı aşkın bir süre önce kitapların basılmasıyla ortaya çıkışından bu yana görülen değişikliklerden daha büyük olacaktır. Bilginin gerçek sermaye ve zenginlik yaratan başlıca kaynak hâline geldiği bir ekonomi, eğitim performansı ve eğitim sorumluluğu açısından eğitim sistemine ve okullara yenive zorlu talepler yöneltmektedir. Bilgi işçilerinin egemen olduğu bir toplum ise, sosyal performans ve sosyal sorumluluk açısından daha da yeni ve daha da zorlu taleplerde bulunur. Eğitimli insanın nasıl birkimse olduğu üzerinde bir kez daha durup düşünmek zorunda kalacağız. Aynı zamanda öğretme ve öğren-

me biçimlerimizde çok kesin ve hızlı biçimde değişmektedir. Bu kısmen öğrenme sürecine ilişkin yenikuramsal anlayışın, kısmen de yeni teknolojinin sonucudur. Son bir nokta da, okullardaki pek çok geleneksel disiplinin kısır, belki de eskimiş hâle düşmesidir. Böylece ne öğrendiğimiz ve öğrettiğimiz, hatta bilgi derken neyi kast ettiğimiz konusunda da bir takım değişikliklerle karşı karşıya bulunmaktayız.”

(Drucker, 1994)

Türkiye’ de eğitim ve okulla ilgili şikayetler alt yapı sorunları ile birlikte daha çok yönetim, öğretmen ve eğitimin niteliği konusunda olmaktadır (Şişman, 2002).

Beare & Diğerleri (1991), her ülkenin kendi koşullarına ve önceliklerine göre okul geliştirme modelleri üretmesi ve uygulayabilmesi gerektiğini, bir okulun etkin ve etkili olmasından söz edebilmek içinse; bir okulun her şeyden önce ulaşmak istediği belli amaçları olması gerektiğini ifade etmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren, çalışma grubu, veri toplama aracı ve geliştirilmesi, verilerin toplanması ve verilerin çözümlemesi konularına yer verilmektedir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada KKTC devlet ilkokullarında; yöneticilerin, kullandıkları okul gelişim yaklaşımlarının yöneticiler, öğretmenler ve velilere göre değerlendirilmesi görüşleri doğrultusunda, farklı boyutlarını ele almaktadır. Araştırmada hem nicel hem de nitel veriler toplanmış ve araştırma deseni “içerik analizi” ve “genel tarama modeli” olarak belirlenmiştir. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman incelenmesi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme tekniğini kendi içinde yapılandırılmış, yarı-yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşmeler olarak sınıflamak mümkündür. Yarı-yapılandırılmış görüşmede sorular önceden belirlenir ve bu sorularla veriler toplanmaya çalışılır (Karasar, 1998). Bu yöntem tam yapılandırılmış görüşmeler kadar katı olmadığı gibi yapılandırılmamış görüşmeler kadar esnek değildir; ikisi arasında yer almaktadır. Araştırmacıya esneklik sağladığı için görüşme türlerinden yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır (Dağlı ve diğerleri, 2009)

3.2. Araştırmada Evren

Araştırmanın evrenini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 2012-2013 eğitim öğretim yılında İlköğretim Dairesi'ne bağlı, ilkokullarda görev yapan yönetici ve öğretmenler ile bu okullarda öğrencisi bulunan veliler oluşturmaktadır. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı İlköğretim Dairesi Uzmanları tarafından hazırlanan eğitim istatistiklerine göre Ocak-2013 tarihi itibarıyla KKTC'de ilköğretim Dairesi bünyesinde 131 yönetici (66 müdür, 65 müdür yardımcısı), 1160 öğretmen ve 15049

öğrenci bulunmaktadır. Velilerin sayısının tesbitine gidilmemiştir. Ancak yaklaşık olarak öğrencilerin sayısının yarısı kadar olduğu tahmin edilmektedir.

3.3. Çalışma Grubu

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde İlköğretim Dairesine bağlı 86 ilkokul bulunmaktadır. Araştırmaya beş ilçedeki; bu ilkokullardan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 veli olmak üzere toplam 57 katılımcı dahil edilmiştir.

Çalışma grubunu belirlemek için olasılık temelli örnekleme yöntemlerinden seçkisiz örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Bunun nedeni, evrenin tümü çalışılamayacak kadar büyük olduğu için, belirli yöntemlerle daha küçük ve çalışılabilir, evreni de temsil eden bir katılımcı grubun oluşturulması, çalışmanın bu grup üzerinde gerçekleştirilmesi, bulunan sonuçların evrende olması muhtemel çeşitlilik, zenginlik, farklılık ve aykırılıkları ele alarak bütüncül bir resim elde etmektir (Yıldırım&Şimşek, 2011).

Tablo 1. Katılımcı durumu

İlçe	Yönetici	Öğretmen	Veli	Toplam
Lefkoşa	2	4	4	10
Girne	6	4	4	14
Gazimağusa	2	4	4	10
Güzelyurt	3	4	4	11
Yeni İskele	4	4	4	12
Toplam	17	20	20	57

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri 17 Ocak – 27 Mart tarihleri arasında katılımcıların uygun oldukları saatlerde ve okulda yapılan görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Araştırmada katılımcıların görüşlerine göre; yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımlarının, okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve velilerin görüşleri

doğrultusunda farklı boyutları belirlenmeye çalışılmıştır. Verilerin toplanmasında uygulanan görüşme formunda okul gelişimini etkileyen etkenler dikkate alınarak görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşme formunun iç geçerliliğini sağlamak için görüşme formu önce 10 katılımcıya uygulanmış, bazı sorular içeriği benzemesinden dolayı görüşme soruları listesinden çıkarılmış veya birleştirilmiştir, bazı sorulara da açıklayıcı bilgiler eklenmiş ve böylece forma son şekli verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada önce görüşme formunun birinci bölümünde belirtilmesi istenen, katılımcıların demografik özelliklerini özetlemek bakımından yaş, cinsiyet, görev, yönetici ile öğretmenlerin hizmet süreleri ve okuldaki hizmet süreleri, velilerin okulda veli olma süreleri değişkenlerinin frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır.

Daha sonra aynı formun ikinci bölümündeki soruların cevaplarından elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizinde veriler dört aşamada analiz edilmektedir (Yıldırım&Şimşek, 2011).

1.Verilerin Kodlanması: İçerik analizinin bu ilk aşamasında, her bir katılımcıya numara verilerek görüşmenin dökümleri yapıldıktan sonra katılımcılardan elde edilen veriler araştırmanın çerçevesi içerisinde incelenerek anlamlı bölümlere ayrılmış ve kavramsal olarak ifade ettiği anlam isimlendirilip kodlanmıştır. Araştırmanın kavramsal çerçevesine ve görüşme sorularına dayanılarak daha önce hazırlanmış olan kod listesine, tüm verilerin incelenmesinden sonra son şekli verilmiştir. Bu kod listesi verilerin düzenlenmesinde anahtar liste görevini görmüştür. Araştırma sorularının dışında kalan veriler kodlama dışında bırakılmıştır.

2.Temaların Bulunması: Bu aşamada ise verilerin kodlanması aşamasında belirlenen kodlar her biri ayrı kategori olarak kabul edilmiş ve ayrı temalar olarak değerlendirilmiştir.

3.Verilerin Kodlara ve Temalara Göre Organize Edilmesi ve Tanımlanması: Bu aşamada ise katılımcıların görüşleri okuyucunun anlayabileceği bir dilde açıklanmış ve görüşler ilk elden okuyucuya sunulmuştur. Görüşme notlarının hangi katılımcıya ait olduğunu belirlemek amacıyla dipnot kullanılmış ve görüşme notları tırnak işareti içinde verilmiştir. Daha sonra parantez içinde görüşmenin hangi katılımcıya ait olduğu belirtilmiştir. Aşağıdaki örnek açıklamalarda kodlama sistemi verilmiştir:

RNEK: “.....”(G:Y (A (1)))

: Görüşme;

: Yönetici; Ö: Öğretmen; V: Veli

: A Okulu;

1 Numaralı Katılımcı

ulguların Yorumlanması: Ayrıntılı bir biçimde tanımlanan ve sunulan
n araştırmacı tarafından yorumlanması ve bazı sonuçların açıklanması bu
da yapılmıştır. Toplanan veriler nitel araştırmanın gerektirdiği aşamalardan
k yorumlanmış ve bir takım sonuçlar çıkarılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda katılımcılardan elde edilen çözümlemeleri sonucunda ortaya çıkan bulgulara ve yorumlarına yer verilmektedir.

Bulgular bölümünde önce örneklem grubunun genel yapısını tanıttıcı frekans ve dağılımlarına kısa açıklamaları ile birlikte yer verilmiştir. Daha sonra ise elde edilen veriler analizlere tabi tutulmuştur.

Katılımcıların Genel Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzdelere

Araştırma ile elde edilen ve örneklem grubunu oluşturan 57 katılımcıya ait frekans verilerin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Katılımcıların Yaşlarına Göre Genel Dağılımı

	N	%
Yaş Aralıkları		
25-30	7	12
31-35	10	18
36-40	8	14
41-45	14	25
46-50	7	12
51-55	10	18
56 ve üzeri	1	(1) (2)
Toplam	57	100,0

Blo 2' de katılımcıların yaşlarına göre dağılımları verilmiştir. 7 katılımcının 30 yaş, 10 katılımcının (%18) 31-35 yaş, 8 katılımcının (%14) 36-40 yaş,

katılımcının (%25) 41-45 yaş, 7 katılımcının (%12) 46-50 yaş ve 10 katılımcının (%18) 51-55 yaş arasında, 1 katılımcının (%1) 56 yaş ve üzeri olduğu belirtilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	40	70
Erkek	17	30
Toplam	57	100,0

Tablo 3'te katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımları verilmiştir. Araştırmaya %70 oranında 40 kadın ve %30 oranında 17 erkek katılmıştır. Katılımcıların çoğunu kadınlar oluşturmaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Görevlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Görev		
Yönetici	17	30
Öğretmen	20	35
Veli	20	35
Toplam	57	100,0

Tablo 4'te katılımcıların görevlerine göre dağılımları verilmiştir. 17 katılımcının (%30) yönetici, 20'sinin (%35) öğretmen ve 20'sinin (%35) de veli olduğu belirtilmiştir. Buna göre araştırma grupları içerisinde en az grubu yöneticiler oluştururken, en çok grubu ise öğretmenler ve veliler oluşturmaktadır.

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	1	3
6-10 yıl	3	8
11-15 yıl	6	16
16-20 yıl	4	11
21 yıl ve üstü	23	62
Toplam	37	100,0

Tablo 5' te katılımcıların hizmet sürelerine göre dağılımları verilmiştir. 1 katılımcının (%3) 1-5 yıl, 3 katılımcının (%8) 6-10 yıl, 6 katılımcının (%16) 11-15 yıl, 4 katılımcının (%11) 16-20 yıl arasında, 23 katılımcının (%62) 21 yıl ve üzeri süreleri belirtilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	10	27
6-10 yıl	4	11
11-15 yıl	12	32
16-20 yıl	5	14
21 yıl ve üstü	6	16
Toplam	37	100,0

Tablo 6' da katılımcıların bulundukları okuldaki hizmet sürelerine göre genel dağılımları verilmiştir. 10 katılımcının (%27) 1-5 yıl, 4 katılımcının

Tablo 7. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Veli Olma Sürelerine Göre Genel

Dağılımı

(Veli)	N	%
Veli Olma Süreleri		
1-3 yıl	10	50
4-6 yıl	4	20
7-9 yıl	2	10
10-12 yıl	3	15
13 yıl ve üstü	1	5
Toplam	20	100,0

Tablo 7' de katılımcıların bulundukları okuldaki veli olma sürelerine göre genel dağılımları verilmiştir. 10 katılımcının (%50) 1-3 yıl, 4 katılımcının (%20) 4-6 yıl, 2 katılımcının (%10) 7-9 yıl, 3 katılımcının (%15) 10-12 yıl arasında, 1 katılımcının (%5) 13 yıl ve üzeri olduğu belirtilmiştir.

4.1.2. Katılımcıların Görüşme Sorularında Belirtilen Konuların Olup Olmadığı, Yapılıp Yapılmadığı, Katıp Katmadığı, Destekleyip Desteklemediği, Önemseyip Önemsemediği Düzenleyip Düzenlemediği, Şeklindeki İfadelerine Göre Frekans ve Yüzdeleri

Katılımcıların konuyla ilgisi olmayan cevapları değerlendirme dışında tutularak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 8. Katılımcıların Görüşme Sorularında Belirtilen Konuların Olup Olmadığı, Yapılıp Yapılmadığı, Katıp Katmadığı, Destekleyip Desteklemediği, Önemseyip Önemsemediği Düzenleyip Düzenlemediği, Şeklindeki İfadelerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
1.Okulunuzda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu var mıdır? Düşüncelerinizi açıklayınız?	17 <u>100</u>	-	-	16 <u>80</u>	4 <u>20</u>	-	20 <u>100</u>	-	-
2.Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiyeye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklayınız?	15 <u>88</u>	2 <u>12</u>	-	12 <u>60</u>	8 <u>40</u>	-	18 <u>90</u>	1 <u>5</u>	1 <u>5</u>
3.a. Okul binanız eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Açıklayınız?	11 <u>65</u>	6 <u>35</u>	-	9 <u>45</u>	11 <u>55</u>	-	18 <u>90</u>	2 <u>10</u>	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
3. Okul bah- çemiz eğitim ve öğretim ça- lışmaları açı- sından uygun bir yapıda midir? Açıklar mısınız?	10 <u>59</u>	7 <u>41</u>	-	8 <u>40</u>	12 <u>60</u>	-	14 <u>70</u>	6 <u>30</u>	-
4. Okulunuzun eğitim ve öğretim ihti- yaçlarına cevap vere- bilecek bir kütüphanesi var mı? Düşünce- lerinizi açıkla- r mısınız?	6 <u>35</u>	11 <u>65</u>	-	4 <u>20</u>	16 <u>80</u>	-	4 <u>20</u>	8 <u>40</u>	8 <u>40</u>
5. Okulunuzda eğitim ve öğretim hiz- metleri verilir- ken öğrenci- lerin bireysel eğitimine önem verili- yor mu? Bu konuda okul yöneticilerini, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	14 <u>82</u>	3 <u>18</u>	-	14 <u>70</u>	6 <u>30</u>	-	17 <u>85</u>	3 <u>15</u>	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
6. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	17 <u>100</u>	-	-	18 <u>90</u>	2 <u>10</u>	-	19 <u>95</u>	1 <u>5</u>	-
7. Okulunuzda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?	12 <u>71</u>	5 <u>29</u>	-	10 <u>50</u>	7 <u>35</u>	3 <u>15</u>	5 <u>25</u>	5 <u>25</u>	10 <u>50</u>

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
8. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, deremaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi çalışmalar yapılıyor?	11 <u>65</u>	6 <u>35</u>	-	10 <u>50</u>	8 <u>40</u>	2 <u>10</u>	12 <u>60</u>	4 <u>20</u>	4 <u>20</u>
9. Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?	17 <u>100</u>	-	-	18 <u>90</u>	2 <u>10</u>	-	19 <u>95</u>	-	1 <u>5</u>

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
10.Okulunuz da; okul yöneticileriniz öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğrencilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturma- mak adına neler yapıyorlar?	16	1	-	16	4	-	19	1	-
	<u>94</u>	<u>6</u>		<u>80</u>	<u>20</u>		<u>95</u>	<u>5</u>	
11.Okulunuz- da; okul yöneticileri- niz velilerle olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma- mayı önemsi- yor mu? Veli- lerle olumlu örgüt ve kültür oluşturma- mak adına neler yapıyorlar?	17	-	-	18	2	-	20	-	-
	<u>100</u>			<u>90</u>	<u>10</u>		<u>100</u>		

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
12.Okulunuz- da; okul yöne- ticileriniz o- lumlu örgüt kültürü ve kül- türü oluşturma çalışmalarına, yakın çevreni- zi katıyor mu? Açıklar mısınız?	17 <u>100</u>	-	-	19 <u>95</u>	1 <u>5</u>	-	15 <u>75</u>	3 <u>15</u>	2 <u>10</u>
13.Okulunuz- da; okul yöneticileri- niz olumlu örgüt ve kül- türü oluşturma çalışmalarına, toplumun di- ğer kesimleri- ni (yakın çev- renin dışında- kiler) katıyor mu? Açıklar mısınız?	13 <u>76</u>	4 <u>24</u>	-	10 <u>50</u>	10 <u>50</u>	-	4 <u>20</u>	7 <u>35</u>	9 <u>45</u>

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
14. Okulunuz- da yöneticile- riniz öğret- menlerin mesleki gelişimi için çalışmalar dü- zenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	8 <u>47</u>	9 <u>53</u>	-	4 <u>20</u>	16 <u>80</u>	-	1 <u>5</u>	4 <u>20</u>	15 <u>75</u>
15. Okul yöneticiniz/ Yöneticileriz öğretmenlerin hizmet içi eği- tim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?	17 <u>100</u>	-	-	18 <u>90</u>	2 <u>10</u>	-	15 <u>75</u>	-	5 <u>25</u>

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
Okul yöneticileri- öğretmenlere parentalık ve iletişim konularında gelişmeleri için destek alıyor mu? Destek alıyorsa bu konuda neler yapıyorlar?	14 <u>82</u>	3 <u>18</u>	-	9 <u>45</u>	11 <u>55</u>	-	9 <u>45</u>	1 <u>5</u>	10 <u>50</u>
Okulunuz- okul yöneticileriniz öğrencilere ihtiyaçları ve zorluklarındaki çalışmalarını düzenliyorlar mı? Açıklar mısınız?	16 <u>94</u>	1 <u>6</u>	-	14 <u>70</u>	6 <u>30</u>	-	15 <u>75</u>	4 <u>20</u>	1 <u>5</u>

RÜŞME RULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
Okulunuz- kul yöne- riniz ve- ihtiyaç- an far- ıklar alışmalar neler mi? nliyorsa düzenle- Açıklar nız?	16 <u>94</u>	1 <u>6</u>	-	10 <u>50</u>	10 <u>50</u>	-	12 <u>60</u>	7 <u>35</u>	1 <u>5</u>
Okulunuz- kul yöne- riniz top- yönelik ve uzak eğitici nalar or- etti mi? nize neler nize ? ar nız?	9 <u>53</u>	8 <u>47</u>	-	7 <u>35</u>	13 <u>65</u>	-	-	11 <u>55</u>	9 <u>45</u>
Okul ni ve cilerin ımları li olarak neler nek nız?									

1. BOYUT: Okulda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonun olup olmadığı ve düşünceler:

Okulunuzda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu var mıdır? Düşüncelerinizi açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır. Yöneticilerin %100'ü, öğretmenlerin %80'i ve velilerin %100'ü okulun eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerin belirlenmesi adına oluşturulmuş bir vizyonu olduğu görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin yönetici ve velilerin fikir birliği içinde olduğu gözlemlenirken, öğretmenlerin %20'sinin bu görüşe katılmayarak, okulun eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerin belirlenmesi adına oluşturulmuş bir vizyonu olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir.

Okulun eğitim ve öğretim adına oluşturulan vizyonu ile ilgili olarak sorulan soruya araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 9'da belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 9. Okulun Eğitim ve Öğretim Adına Oluşturulmuş Bir Vizyonu Var mıdır?
Düşüncüler

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Okulda başarılı olmak	4	12	5
Öğrencilerin akademik yönden başarısını yüksek tutmak.	2	-	6
Okulda akademik, psiko ve sosyal gelişimlerinin tamamlanması için çalışmalar yapmak. Akademik, spor, sosyal aktivitelerde başarı sağlamak. Her yönden başarısını artırmak. Bir basamak yukarı çıkmaktır.	9	6	3
Okulda öğrencileri başarılı bir şekilde eğitmek. Okulda hazırlamak.	-	1	6
Okulların üzerinde bir okul kurmak.	1	-	-
Okulda toplantılarında belirlenen hedeflere ulaşmak.	-	1	-
Okulda iyi bir yurttaş, öğretmen, yönetici olmak.	5	1	1

sevgiyle yaklaşan,			
kendilerine yeterli,			
kendilerine güvenen bireyler			
olarak, geleceğe, hayata en iyi			
şekilde hazırlamak.			
Teknolojik gelişmelere uygun			
edim imkanı sunmak. Gerekli	6	1	2
teknik donanımı sağlamak.			
teknolojiyi yakalamak.			
Okulun vizyonu belirgin değildir			
ve öğretmenlerle	-	3	-
etkileşilmamıştır.			
Okulun vizyonunun değişen politikaları			
ve vizyon oluşturmak mümkün	-	5	-
değildir.			
Okulun vizyonu belirgin değildir, okulun			
gereksinimleri doğrultusunda	-	3	-
hedefler oluşturulur.			
Eğitim sistemi vizyon	2	4	-
değiştirmeye izin vermiyor.			

Tablo 9’da belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Kolejlere Hazırlama

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

A okulu öğretmeni, “ Okulun vizyonu kolejlere hazırlıktır, bundan başka da vizyonu yoktur (G:Ö(A(1)))”. Şeklinde görüşünü sert bir ses tonu ile ifade ederek, okulun vizyonunun olduğunu, bu vizyonun kolejlere hazırlık olduğunu ve bu vizyonun da tek başına yeterli olmadığını ifade etmiştir.

D okulu öğretmeni, “ Büyük bir okul olduğumuz için, okul idaresi açısından eğitimimizde, ilk hedefleri şu anda kolej. Ne yazık ki kolej sınavları başladığı için. Ben de çocuğumu derse göndermediğim, hedefim de kolej olmadığı halde, bu okulun öğretmeni olarak o baskıyı hissediyorsun. Hem idarecilerden, hem velilerden, hem de büyük sınıflardaki öğretmenlerden. İster istemez sen de kendini o çarkın

çerisinde buluyorsun ($G:\ddot{O}(D(3))$)". İfadeleri ile kolej sınavının öğretmen olarak bile, kendilerinde yaratılan baskının fazla olduğu, vizyonun kolej sınavı olması ve kolej sınavının varlığının istenmediği, sözler ve ses tonuyla da vurgulanmıştır.

Özel okulların üzerinde bir okul yapmak.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

C okulu yöneticisi, " Benim hedefim; okulu özel okulların üzerinde bir okul yapmak. Bir özel okulun tüm imkanlarını öğrencilerimize, öğretmenlerimize sunmaya çalışıyoruz. Büyük bir kısmını da kat etmiş durumdayız. Gerek eğitim açısından, gerekse araç gereç açısından. Binada bazı sıkıntılarımız vardır. Dolayısıyla önce binadaki sıkıntıları halledip sonra donanımı sağlama düşüncesindeyiz ($G:Y(C(1))$)". Sözleri ile özel okuldaki imkanların okulda öğrenci ve öğretmenlere sağlanabilmesinin önemi ve bunun için çalışıldığı ifade edilmiştir.

Çocukları kendi kendilerine yeterli, kendilerine güvenen bireyler olarak, geleceğe, hayata en iyi şekilde hazırlamak

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "Öncelikle kendine güvenen, kendi kararlarını kendi veren, deneyip yaşayarak deneme yanılma yöntemini kullanarak yetişen öğrenciler yetiştirmeyi hedefliyoruz. Amacımız bu. Öğrencilerimiz her zaman ön planda. Öncelikli bizim için. Öğrencilerimizin yaşam standartlarına, seviyelerine, aile yapılarına, sosyal yapılarına uygun olarak, kendimize, yapımıza uygun bir şekilde uyarlıyoruz pek çok şeyi. Onların şartlarına göre de en üst seviye de performans gösteriyoruz ($G:Y(B(3))$)". İfadeleri ile kendi kendine yetebilen, sorgulayan, deneme yanılma yoluyla öğrenen öğrenciler yetiştirme hedeflendiği ve öğrencilerin seviyeleri, sosyal yapı ve aile yapılarına göre şekillenen eğitimde amacın, en üst seviyede başarı gösterilmesi olduğu vurgulanmıştır.

Teknolojik Gelişmelere Uygun Eğitim İmkânı Sunmak. Gerekli teknik donanımı sağlamak. Teknolojiyi yakalamak.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "Yeni eğitim sistemine uygun çalışmaları yapmaya başladık. Teknolojiyi geliştirme adına. Projeksiyon cihazlarımız beşlerden başlayarak yaymaya başladık, dörtlere indik ve tüm sınıflarımıza yaymayı

İzleniyoruz. Teknolojiyi yakalamayı hedefliyoruz (G:Y(B(2)))". Şeklindeki sözleri ile vizyonlarının okulda teknolojiyi yakalamak olduğu, şu anda da projeksiyon cihazlarını tüm sınıflarda kullanılması için çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir.

B okulu yöneticisi, "Okul donanımını tamamlamak için ve teknolojiyi en iyi şekilde okula getirmek için uğraşıyoruz. Okul gelişimi için bunlara ihtiyaç vardır (G:Y(B(5)))". Sözleri ile donanım ve teknolojinin, okul gelişimi için gerekli olduğu ifade edilmiştir.

Okulun eğitim öğretim için gerekli teknik donanımı sağlamak.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

A okulu yöneticisi, "Okul gelişimi için; sınıflarda bilgisayar destekli eğitim yapılmalı, akıllı tahta donanımından yararlanılmalıdır. Bu donanımlar sağlanırsa; öğretimde, öğrenci de bundan yararlanacak ve bu da okula daha çok başarı getirecektir (G:Y(A(2)))". İfadesi ile okulun başarısının artması için bilgisayar destekli eğitime ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır.

Bakanlığın değişen politikaları ile vizyon oluşturmak mümkün değildir.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

C okulu öğretmeni, "Okulumuzun vizyonu yoktur. Ama olmalıdır. Bu bizi yıpratır bir süreçtir. Çünkü sadece günü yaşıyoruz. Bakanlığın görüşlerine bağlı olarak sürekli değişen eğitim politikaları bizi yıpratır bir süreçtir. Belirsizlik her zaman kendisini koruyor. Günü birlik politikalarla günü yaşıyoruz. Bunun içinde okulun vizyonunun olması mümkün değildir (G:Ö(C(3)))". Sözleri ile bakanlıkta sürekli değişimin olmasının, politikalarının sürekli değişmesinin öğretmenleri, kulları yıprattığı ve bir vizyonun oluşmasını engellediği ifade edilmiştir.

Eğitim sistemi vizyon belirlemeye izin vermiyor.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

E okulu öğretmeni, "Okulumuzun bir vizyonu var ama kolej sınavlarından yararlanamıyor. Kolej sistemi buna izin vermiyor. Çocuklar test çözüyor. Çocukların üçüncü sınıftan sonra, kitap okumaya hiç zamanları yok. Bu yönde sıkıntı var (E(1)))". Sözleri ile kolej sınavının varlığının, okullarda başka bir vizyonun kurulmasını engellediği vurgulanmıştır.

E okulu yöneticisi, “ Bir yerde vizyon belirleyebiliyoruz. Eğitim sistemimiz buna çok da izin vermiyor. Dolayısıyla çoğu zaman kendimizi eğitim yöneticisi olarak da görmüyoruz. Biz idareciyiz aslında. Bize sunulanı yönetmek durumundayız. Tabi okul olarak bizim yapabildiğimiz birtakım hedeflerimiz vardır. Koyduğumuz hedefler vardır. Sistem bizi kolej sınavlarına sürüklüyor. Beşinci sınıfta en büyük hedef kolej sınavlarında başarı sağlamaktır. Alt sınıfta ise bir üst sınıfa en iyi şekilde yetiştirmektir. Ben öğrenci merkezli bir eğitimi çok arzuluyorum ama gerçekleştiremiyorum. Çünkü sistem buna izin vermiyor (G:Y(E(1)))”. İfadeleri ile yöneticinin kendilerini, eğitim sistemi içinde, sadece bir idareci olarak gördüğü, eğitim sisteminin okulların vizyonun belirlenmesini engellediği, özellikle kolej sınavının, başka hedeflerin ortaya konulmasına engel olduğu vurgulanmıştır.

Mevcut sistemler çoğunlukla yeniliklerin önünde tıkayıcı durumda olabilirler. Ama vizyonu olan bir örgüt, sistemin bu engellemesini, uygulamadaki yaklaşımlarıyla aşabilmelidir (Tekeli, 2003).

Vizyonla ilgili bilgi sahibi olmama

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

A okulu öğretmeni, “Okulumuzun vizyonu herhalde vardır. Mutlaka vardır. Ama bunun hiçbir yönetici tarafından bizimle paylaşıldığını görmedim (G:Ö(A(2)))”. Şeklindeki görüşü ile vizyonun şimdiye kadar hiçbir yönetici tarafından kendileri ile paylaşılmadığı ve bunun bir eksiklik olduğu ifade edilmiştir.

Şişman (1999), Okulun vizyon ve misyonunun tüm paydaşlar tarafından bilinip, benimsenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

II. BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip üretilmediği, çalışmaların yapılıp yapılmadığı ve düşünceler:

Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır. Yöneticilerin %88'i, öğretmenlerin %60'ı ve velilerin %90'u okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapıldığı görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin yönetici ve velilerin yakın bir yüzdelikle fikir birliği içinde olduğu gözlemlenmiştir. Yöneticilerin %12'si, öğretmenlerin %40'ı, velilerin 5'i bu görüşe katılmayarak,

Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin yönetici ve velilerden farklı olarak, daha fazla bir yüzdelikle 2/5'nin okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılmadığı görüşünü ifade ettikleri görülmüştür. Velilerin %5'i ise; okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapıp yapılmadığı konusunda bilgileri olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir.

Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler ile ilgili olarak sorulan soruya araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 10 velinin görüşleri; Tablo 10'da belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 10. Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Planlanan ama uygulama için bazı eksiklerin tamamlanmasını bekleyen projelerin olması.	8	4	2
Avrupa Birliği Projeleri kapsamında proje çalışmalarının yapılması.	5	2	-
Öğretmenlerin göreviyle eksiklerin giderilmesinin çalışmalarının yapılması.	1	1	3
Eğitim açısından, sosyal faaliyet açısından daha iyiye ulaşmak, ilerlemek için, her sınıftan en üst dereceyi almak için çalışmaların yapılması.	7	4	11
Öğretmen toplantıları ile yeni projelerin yapılması.	3	-	-

(Hece kitabı hazırlığı vb)

Rehberlik Hizmetlerinin

ailelere ve öğrencilere ulaşım
detaylarının planlanması ile
ilgili projelerin üretilmesi.

1 1 -

5. sınıflarda seviye sınıfları

oluşturma çalışmalarının
yapılması.

1 1 -

Sınıflara; ders yapmaya ve

ders araç gereçlerini

saklamaya uygun masa

sandalye alınması çalışmasının

yapılıyor olması.

2 - -

Dil laboratuvarı oluşturma

çalışması yapılıyor.

2 - -

Bilgisayar laboratuvarı

oluşturma çalışması yapılıyor.

2 - -

Bazı sınıflara akıllı tahtalar

kondu. Konulamayan sınıflar

için çalışmalar devam ediyor.

8 6 1

Donanım açısından, fiziksel

yapı için, adım adım daha

ileriye ilerlemek için,

teknolojiyi okula getirmek için

planlamaların yapılması.

9 6 2

Bina ve çevresi ile ilgili

çalışmaların yapılmış olması.

- 2 3

Tam donanımlı müzik odası

oluşturuldu.

2 3 -

Yeni binaların yapılmış

olması.

4 2 2

Halı sahanın yapılmış olması.

2 - -

Kapalı spor salonunun yapılmış olması.	4	2	2
Fen odasının yapılmış olması.	-	1	-
Bilgisayar odasının yapılmış olması.	1	3	-
Web sayfası hazırlığının yapılmış olması.	1	-	-
Planlanan ama yarım bırakılan projelerin var olması.	-	1	-
Rutinlik, usanmışlık nedeniyle projelerin üretilmemesi.	-	1	-
Engelli öğrenciler için rampa ve tuvalet yapımı projesinin hazırlanmış olması.	1	-	-
Hademe odasının yapılmış olması.	-	-	1
Tuvaletlerin yapılmış olması.	1	1	6
Yeni parkın yapılmış olması.	1	-	1
Araba park yeri düzenlemesinin yapılmış olması.	-	-	1
Kameranın takılmış olması.	-	-	1
Sadece kolej sınavına yönelik projelerin var olması.	-	1	-
Sistemli çalışma yerine, günü birlik yapılan çalışmaların yapılıyor olması.	1	1	-
Plansız büyüyen yapılar ilgili çalışmaların yapılıyor olması	1	3	-

Tablo 10'da belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Avrupa Birliği Projeleri kapsamında proje çalışmalarının yapılması.

Dinamim açısından, fiziksel yapı için, adım adım daha ileriye ilerlemek için, teknolojiyi okula getirmek için çalışmaların yapılması.

Bu düşüncelere ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “ağdaş eğitim sistemlerini yakalamak adına teknolojiyi izlemek en önemlisidir. Yeni çıkan teknolojileri okulumuza getirmek bizim için çok önemlidir. Tabi maddi imkansızlıklar da çok önemli. Okul Aile Birliğimizden destek alıyoruz. Velilerimiz aslında destek veriyor. Ayrıca Avrupa Birliği Projeleri kapsamında projeler hazırlıyoruz. Özellikle fiziksel alt yapı ile ilgili projeler hazırlıyoruz (G:Y(B(4)))”. İfadeleriyle okula teknolojiyi getirme ve fiziksel alt yapıyı oluşturma adına veliler, okul aile birliği ve Avrupa Birliği Proje imkanından yararlanıldığı da ifade edilmiştir.

Bilgisayar laboratuarı oluşturma çalışması yapılıyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

C okulu yöneticisi, “Bilgisayar laboratuarı oluşturma düşüncesi var. Ama bunun için de sıkıntı var. Okullar da bilgisayar öğretmeninin bulunmaması bu konuda bizlere sıkıntı yaratıyor. 20 – 30 bilgisayarı bir odaya kapatıp, sadece öğleden sonra kol faaliyetinde kullanmak uygun değildir. Bunun için de ilk aşama da akıllı tahtalarla her sınıfa en azından bir bilgisayarın girmesini sağlıyoruz (G:Y(C(1)))”. İfadeleri ile bilgisayar laboratuarı oluşturma çalışmaların devam ettiği ama okullarda bilgisayar öğretmeninin olmamasının sıkıntı yarattığı bu nedenden dolayı ilk aşamada sınıflara akıllı tahta koyma çalışmalarını hızlandırdıkları ifade edilmiştir.

Bina ve çevresi ile ilgili çalışmaların yapılmış olması.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

E okulu ğretmeni, “Bina ve çevresi ile ilgili çalışmalar yapılıyor ama okul bütçesi ile her şey yapılamıyor. Sponsor bulunuyor fakat bu da yeterli değil. Bakanlığında katkı koyması, yardımcı olması gerekiyor (G:(E(4)))”. İfadeleri ile okul binası ve çevresi adına gerekli işlerin yapılabilmesi için; sadece okul bütçesi ve sponsorların yetersiz olduğu, bakanlığın da mutlaka katkı koyması gerektiği vurgulandı.

Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler geliştirilmesine ilişkin görüşler

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

D okulu öğretmeni, "Okulun bir programı, projesi yok. Okulda iletişim imkanları çok fazla. Teknolojik imkanlardan çok mahrum. Okulumuzda öğretmenler için en azından bir bilgisayar, bir printer yok. Sınıfta kullanılacak bir kitap yok. Klasik yöntemlerle gidiliyor. En büyük eksiklik bu. Proje yok. (Sözlü) ". Sözleri ile projelerin olmadığı, teknolojik gelişmelerden uzak, okulda klasik yöntemin hakim olduğu ve iletişimde sıkıntıların yaşandığı ifade edilmiştir.

3. BOYUT: Okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmadığı ve düşünceler:

Okul binanız ve okul bahçeniz eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Okul binası için; Yöneticilerin %65'i, öğretmenlerin %45'i ve velilerin %90'u okul binasının eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olduğu görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin velilerin neredeyse tamamına yakını, yönetici ve öğretmenlerden farklı olarak okul binasının; eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olduğu görüşünde oldukları gözlemlenmiştir. Yöneticilerin %35'i, öğretmenlerin %55'i, velilerin %10'u bu görüşe katılmayarak, okul binasının; eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir.

Okul bahçesi için; Yöneticilerin %59'u, öğretmenlerin %40'ı ve velilerin %70'i okul bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olduğu görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin veliler çoğunluğunun, yöneticilerinde 3/5'e yakınının, öğretmenlerden farklı olarak okul bahçesinin; eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olduğu görüşünde oldukları gözlemlenmiştir. Yöneticilerin %41'i, öğretmenlerin %60'ı, velilerin %30'u bu görüşe katılmayarak, okul bahçesinin; eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; okul bahçesinin, okul binasına göre, eğitim ve öğretim çalışmaları açısından daha çok uygun olmadığı gözlemlenmiştir.

Velilerin % 90'nın okul binasını, %70'nin de okul bahçesini eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun gördüğü ve bu uygun görme oranın yönetici ve öğretmenlere göre fazla olduğu gözlemlenmiştir. Yöneticilerin %65'i okul binasını, %55'i de okul bahçesini eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun gördüğü gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin okul bina ve bahçesini eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun görmediği gözlenmiştir.

Okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 11'de belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 11. Okul binanız ve okul bahçeniz eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Beton bir yapı olması.	1	1	-
Eski bir bina olması.	3	2	1
Binaya göre öğrenci sayısının fazla olması.	2	2	1
Okul binasındaki fiziksel değişikliklerin, plansız yapılmış olması.	1	2	-
Öğretmen odasının yetersiz olması.	1	1	-
Yeni öğrenci tuvaletlerinin yapılmış olması.	1	1	-
Her şubenin okulda belirli bir alana yerleştirebilme imkanının olması.	-	1	-
Okul alanı içerisindeki yerleşim dağınık olması ve kantinin sınıflara uzak olması.	1	-	-

Öğretmen tuvaletlerinin yetersiz olması.	1	-	-
Sınıf için geliştirilme ihtiyacının olması. Uygun sıra sandalye ihtiyacının olması.	2	-	1
Sınıf içlerinin uygun olması	2	-	1
Bahçede oyun oynamak için uygun oyun alanların olmaması. Oyuncakların yetersiz olması.	2	6	2
Oyun alanı oluşturmak için proje hazırlığının yapılmış olması.	5	4	2
Oyun alanlarının ve oyun parklarının yeterli olması.	9	2	8
Öğrenciler için; bahçeye ve parklara özel zemin yapılma ihtiyacının olması.	-	1	-
Bilgisayar odasının olmaması.	2	2	-
Bilgisayar odasının olması.	1	1	-
Müzik odasının olması.	2	2	1
Resim-iş atölyesinin olması.	1	1	-
Okulda parkın olmaması.	-	2	-
Asfalt alanın fazla olması.	-	2	-
Kapalı spor salonunun olması.	3	2	-
Bahçenin alan olarak yeterli olması.	4	3	1
Branş odaları yapılma ihtiyacının olması.	2	3	-
Binanın bakımı için, çalışmaların yapılma	-	1	1

İhtiyacının olması.			
Kütüphane ihtiyacının olması.	2	-	-
Kapalı spor salonu ihtiyacının olması.	2	1	2
Bahçede oturma alanlarının olmaması.	-	1	2
Bina ve bahçe olarak ideal bir okul olması.	3	2	5
Daha emniyetli olabilmesi için okulun etrafının kapatılmasının gerekmesi.	3	1	2
Okulda öğrenciler için güvenli olmayan alanların olması.	-	-	1
Spor için, halı sahanın olması.	1	1	-
Teknolojik anlamda geri kalmış olunması.	1	2	-
Küçük değişikliklere odaklanılmış olunması.	-	1	-
Bahçede çim alan ihtiyacının olması.	-	1	-
Bahçe ve okul alanının yetersiz olması.	1	4	3
Bahçeye öğrenciler için bankların yapılmış olması.	1	-	-
Kamera sistemi ile okul güvenliğinin sağlanmış olması.	-	-	1
Güvenliğin sağlanmış olması.	-	-	5
Güvenlik görevlisine ihtiyaç olması.	-	-	1

Tablo 11'da belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Betonsu bir yapı olması. Bahçede oyun oynamak için uygun oyun alanlarının olmaması. Oyuncakların yetersiz olması.

Bu düşüncelere ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "Okul beton bir zemindedir. Bunun için uygun oyun alanı yoktur. Okulun arka tarafına oyun alanları yapılması planlanmaktadır. Bina da yeterli değildir. Toplantı odası, muavinler için oda ihtiyacı vardır ($G:Y(B(2))$)". İfadeleri ile okul bina ve bahçesinin yetersiz olduğu, oyun alanı, toplantı ve muavin odası ihtiyacı dile getirilmiştir.

Her şubenin okulda belirli bir alana yerleştirebilme imkanının olması.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu öğretmeni, "Ben okul binasını şu yönden çok olumlu buluyorum. Birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci sınıflar ayrı binadadırlar. Ortak bahçeyi kullanıyorlar. Ama bahçenin alanı çok geniş. Şöyle kurallar var ve uygulama konusunda da çaba gösteriliyor: Birinci sınıflar diğerlerinin bölümüne geçemiyor. Kantinleri ayrı. Dördüncü ve beşinci sınıfların oyun alanları farklı. Üçlerin, dörtlerin oyun alanları farklı. Bu Kuzey Kıbrıs'ta çok yaygın olmayan bir sistem. Bence de yaş grubu ve gelişim özellikleri bakımından çok olumlu artıları olabilecek bir durum. Çünkü biliyorsunuz artık; akran zorbalığı, küçüklerin büyüklerle gelişim özelliklerinin farklılaşması çok önemli. Okulun bu özelliğinin, bu olumsuzlukları önlemesi konusunda oldukça yeterli ve olumlu olduğunu düşünüyorum ($G:\ddot{O}(B(1))$)". Sözleri ile Kuzey Kıbrıs'ta sık kullanılmayan bir sistemin okullarında uygulandığını okuldaki farklı yaş gruplarına özel alanların ayarlanmış olmasının çocukların gelişim özelliklerindeki farklılıklar düşünüldüğünde, olumlu olduğu ifade edilmiştir.

Binanın bakımı için, çalışmaların yapılma ihtiyacının olması.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

E okulu öğretmeni, "Okul idaremiz okulumuzun binası ile ilgileniyor ama mutlaka ki eksikliklerimiz vardır. Binalarımız için okul idaresi ve okul aile birliği sürekli çalışıyor ama hala yapılması gerekenler var. Bunun da artık devletin sorunu olduğunu düşünüyorum. Devletin katkı koyması gerekiyor ($G:\ddot{O}(E(3))$)". İfadeleri ile

Okul binası için okul idaresi ve okul aile birliğinin birlikte bir çalışmasının olduğu ama bina için daha yapılması gerekenlerin olduğu, bu aşamada bakanlığın devreye girerek yardımcı olması gerektiği ifade edilmiştir.

Bahçede çim alan ihtiyacının olması. Kapalı spor salonu ihtiyacının olması. Teknolojik anlamda geri kalınmış olunması. Bilgisayar odasının olmaması. Okul binasındaki fiziksel değişikliklerin, plansız yapılmış olması.

Bu düşüncelere ilişkin görüşler şu şekildedir:

C okulu öğretmeni, “Öğrencilerin ikinci bir parka ihtiyacı var. Çim saha ve kapalı spor salonuna ihtiyacı var. Teknolojik anlamda da iyi değiliz. Bir bilgisayar laboratuvarı yoktur. Bunları yapabilmek için paraya ihtiyaç vardır Ayrıca okulda alan büyük ama plansız programsız bir çalışma ile eklemeler yapılmıştır (G:Ö(C(2)))”. İfadeleri ile okulun pek çok eksiği olduğu ama bunların yapılabilmesi için paraya ihtiyaç olduğu ve plansız programsız yapılandırma ile okula yapılan eklemelerin de uygun olmadığı ifade edilmiştir.

C okulu yöneticisi, “Her okulun bir salona ihtiyacı vardır. Bir yağmur yağınca tüm etkinlikler yarım kalıyor. Bizim böyle bir imkanımız yok. Bu imkanı sağlamak için maddi ihtiyacımız vardır. Ayrıca ikinci bir dil öğrenilmesi çok önemlidir. Bunun temelleri de ilkokulda atılıyor. Bir dil laboratuvarı her okul için bir ihtiyaçtır (G:Y(C(4)))”. Sözleri ile salon ve dil laboratuvarının okullar için mutlak ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır.

Şahin (2006), okul binalarını ifade ederken; okul binaları, bakımlı, güvenli, temiz ve yeterli donanıma sahip olmalıdır. Isınma, aydınlanma ve havalandırmanın uygun olmaması, öğrencilerin fiziksel ve duygusal gelişimini olumsuz etkilemektedir. Eğitim ve öğretimin iyi bir şekilde gerçekleşebilmesi için fiziksel donanımın standartları yüksek olmalıdır şeklinde vurgulamaktadır. Okul binaları ve tesisleri; ilgi çekici ve estetik olarak tasarlanmış, ısı ve ışık sorunu olmayan, her zaman temiz olması gereken, eğitim ve öğretim etkinliklerinin en düzeyde gerçekleştirilebileceği yapılar olması gerekmektedir. Okul içinde yer alan bütün mekanların en etkili kullanımı için programların yapılması gerekmektedir (MEB, 2007).

IV. BOYUT: Okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmadığı ve düşüncüler:

Okulunuzun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi var mı? Düşüncelerinizi açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %35'i, öğretmenlerin %20'si ve velilerin %20'si okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi olduğu görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin öğretmenlerle velilerin eşit yüzdelle okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi olduğu görüşünde oldukları; yöneticilerin ise, %15 fazla yüzdelle bu görüşte oldukları gözlemlenmiştir. Yöneticilerin %65'i, öğretmenlerin %80'i, velilerin %40'ı bu görüşe katılmayarak, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin; yöneticiler ve velilerden farklı olarak, büyük çoğunluğunun okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi olmadığı görüşünde oldukları gözlemlenmiştir. Velilerin %40'ının ise, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi olup olmadığı konusunda bilgilerinin olmadığı gözlenmiştir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin daha çok olmadığı görüşünün ifade edildiği gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin % 80'nin okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmadığı görüşünün ifade edildiği eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmadığı görüşünün yönetici ve öğretmenlere göre fazla olduğu gözlemlenmiştir. Yönetici, öğretmen ve velilerin okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmadığı görüşünü ifade ettikleri gözlenmiştir.

Okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 12'de belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 12. Okulunuzun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphane var mı? Düşüncelerinizi açıklayınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Kütüphaneye ihtiyaç yoktur.			
Ancak bilgisayarlar vardır.	4	4	1
Kütüphane daha zengin kitaplarla desteklenmelidir.	-	3	-
Sınıf kitaplıkları vardır.	7	6	2
Sadece kütüphane değil de projelerin de yürütüleceği bir ortam olmalıdır. Göz önünde, aydınlık ve içinde bilgisayarı olan bir ortam olmalıdır.	-	2	-
Kütüphane oda sıkıntısı nedeniyle müzik dersi ile dönüşümlü olarak kullanılıyor.	1	-	-
Oda sıkıntısı nedeniyle kütüphane yoktur.	-	5	-
Kütüphane dersiyle, kullanım imkanları ile var olan donanımdan iyi bir şekilde yararlanılmaktadır.	1	-	1
Kütüphaneden, haftada bir öğleden sonra yararlanılıyor.	-	1	1
Oda sıkıntısı nedeniyle kütüphane odası iptal edilmiştir.	5	4	-
Kütüphane oluşturmak için yeterli oda yoktur.	1	-	-
Kütüphane çok önemlidir uygun ortam sağlanmalıdır.	4	7	8
Öğrencilere kitap okuma			

alışkanlığı kazandırılmalıdır.			
Kütüphane dersi sadece eğitsel			
alışkanlık dersi olarak değil,			
sadece derslerinde de yapılmak	1	-	-
Sadece Eğitim Bakanlığı			
tarafından müfredata			
katılmalıdır.			
Kütüphane vardır. Ama			
ullanılmıyor. Kütüphane	3	3	2
alışkanlığı kazandırılmalıdır.			
Bölge kütüphanesinden			
öğrencilerin yararlanması	3	2	-
organize edilmektedir.			
Bölge kütüphanesinden			
öğrencilerin yararlanmaları	1	-	-
sağlanmalıdır.			

Tablo 12’de belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Sadece kütüphane değil de projelerin de yürütüleceği bir ortam olmalıdır. Göz önünde, aydınlık ve içinde bilgisayarı olan bir ortam olmalıdır.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

B okulu öğretmeni, “Okulumuzda kütüphane yoktur. Ben kütüphaneden ziyade sadece gidip kitap okunulacak bir yer değil, projelerin de yürütülebileceği eğitim ortamların olmasından yanayım. Türkiye’de bir okul olarak iyi bir okulu da gözlemledik. Ondan da esinlendim. Bir matematik ortamı, bir müzik ortamı, bir Türkçe ortamı vb ortamlar, öğretmenlerin kendi proje odaları olup da öğrencinin kendilerinin gelip çalışabileceği, sadece kütüphane olarak değil, gidelim kitap okuyalım değil de öğrencilerin grup ödevlerini yapabildiği, boş derslerin de, teneffüslerinde, buluşabileceği bir ortam olmalıdır. Ama malesef böyle bir ortamımız yok (G:Ö(B(3)))”. Düşünceleri ile aslında okulda, bir kütüphaneden çok proje odalarına ihtiyaç duyulduğu, böyle bir oda da kitap okuma çalışmalarının yanın da

öğretiminin gerçekleştirebileceği ve öğrencilerin böyle bir odayı rahatlıkla kullanabileceği, fikirlerini paylaşabileceği ve böyle bir ortamın da daha uygun olduğu ifade edilmiştir.

C okulu yöneticisi, “Ben 21 yıldır bu okuldayım. Bizim kütüphanede ciltleme yaptığımız dönemi hatırlıyorum. Yani kütüphane yalnız kitap okumak değil, kitapların bakımıyla, tertibiyle ilgilenilmesi gereken bir branştır. Yalnızca kütüphane kitap okumak için gidilen bir yer değildir. Eski arşivleri karıştırmak, eski gazeteleri karıştırmak, onları düzenlemek, onları ciltlemek de bir kütüphaneciliktir. Yalnız kütüphane deyip de geçmemek gerekir (G:Y(C(3)))”. Sözleri ile zamanımızda kütüphaneden anlaşılanın kitap okunan yer olduğu ama öyle olmaması gerektiği, kitabın bakımının yapıldığı, arşivlik değeri taşıyan eski bilgilerin de içinde yer aldığı, bu eski bilgileri düzenlemeden de sorumlu olunduğu bir branş olarak, okullarda yer alması gerektiği vurgulanılmıştır.

Oda sıkıntısı nedeniyle kütüphane odası iptal edilmiştir.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

E okulu öğretmeni, “Oda sıkıntısı nedeniyle kütüphane bilgisayar odasına dönüştürülmüştür. Tabi kütüphane de gereklidir. Öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırılmalıdır (G:Ö(E(1)))”. Sözleri ile oda sıkıntısı nedeniyle var olan kütüphanenin iptal edildiği ama kütüphanenin de gerekliliği ifade edilmiştir.

B okulu yöneticisi, “Okulumuzdaki nüfus artışı nedeniyle var olan kütüphanemizi bozup sınıf yaptık. Ne yazık ki öğrenci sayımız da artmaya devam ediyor (G:Y(B(3)))”. Sözleri ile öğrenci sayısının artışı nedeniyle kütüphane odasının sınıfa dönüştürüldüğünü ve bu arada öğrenci sayısının artışının da devam ettiği ifade edilmiştir.

V. BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ve düşünceler:

Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem veriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyor/ yapıyorlar? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %82’si, öğretmenlerin %70’i ve velilerin %85’i okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verildiği görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin yönetici ve velilerin yakın bir

medir; ayrıca yönetici, öğretmen ve velilerin büyük çoğunluğunun da okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verildiği görüşünde oldukları gözlemlenmiştir. Yöneticilerin %18'i, öğretmenlerin %30'u, velilerin %15'i bu görüşe katılmayarak, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilmediği görüşünü ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin; yöneticiler ve velilerden farklı olarak, büyük çoğunluğunun okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilmediği görüşünde oldukları gözlemlenmiştir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine daha çok önem verildiği görüşünün ifade edildiği gözlemlenmiştir.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 10 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 13'te belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 13. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem veriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Sorular mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Yöneticiler öğretmenlerin yardım- gücü olduğu noktada, öğretmenlerine iletilince yardımcı oluyorlar.	3	8	2
Okulda yapılan çalışmalar ile her birinin kendi zümresindeki öğrencilerin öğrenmelerinden kaybolmaktadır.	4	-	-
Yöneticiler öğretmenlerle görüşmeler yaparak, öğrencilerle ilgili bilgileri paylaşıyorlar.	1	1	-

Öğrencilerle bire bir ilişkilerle	1	1	5
Bireysel eğitim takip ediliyor.			
Her çocuğun kendi içinde bir			
basamak yukarı çıkması	3	-	1
önemseniyor.			
Müfredatın yetiştirilmesi, süre			
sıkıntısı, kolej telaşı, bireysel	-	3	-
edimi olumsuz etkiliyor.			
Sınıfların kalabalık olması			
Bireysel eğitimin yapılabilmesi	5	3	-
in olumsuz bir etkendir.			
Okulumuzda özel eğitim			
öğretmeninin olması, büyük	4	5	4
bir ayrıcalıktır.			
Herber öğretmenimizin çok			
katkısı vardır.	6	1	3
Öğretmenler tarafından			
öğrenme sıkıntısı olanlar için;	2	1	-
birinci ve ikinci sınıflarda			
uyuluyor.			
bu konuda herhangi bir tedbir			
alınmamıştır.	1	-	-
Öğretmenler, öğrencilerin			
bireysel eğitimine önem	6	13	5
veriyor. Çalışmalar yapıyor.			
Her öğretmen ilgisini ve			
öğretmeni doğru şekilde	-	1	-
uyguluyor.			
Her öğretmen velilerle iletişim			
kuruyor.	1	-	5
Sınıflarda önem veriliyor.			
Sınıflarda kolej yarış	-	1	-
öğretmeni önemsenmiyor.			

Kalabalık sınıflara yönelen öğrenciler	-	1	-
Kalabalık sınıfta eğitim alıyor.			
Veliler çocukların bireysel			
gelişimleri için dışarıdan	-	-	1
yardıma alıyor.			

Tablo 13'te belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Sınıfların kalabalık olması bireysel eğitimin yapılabilmesi için olumsuz bir etkindir.

Okulumuzda Özel eğitim öğretmenimizin olması, büyük bir ayrıcalıktır.

Rehber öğretmenlerimizin çok katkısı vardır.

Bu düşüncelere ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu öğretmeni, "Bireysel eğitime önem verilmesi gerekli ama sınıf sayıları kalabalık olduğunda, öğretmenlerin ve yöneticilerin çocukların bireysel gelişimini takip etmeleri oldukça güçleşiyor. Bizim okulda özel eğitim öğretmeni olması güçlü bir rehberlik servisinin olması, özel eğitim alınabilecek ya da herhangi bir sorunu olabilecek çocuğun ayırt edilmesinde, kendini fark ettirmesinde etkili oluyor. Ama diğer çocuklarda da, bireysel gelişim dönemlerindeki problemlerini yakalayabiliyoruz. Bu konuda hem yöneticiler hem de öğretmen arkadaşlar destek oluyor. Ama akademik anlamada sınıf sayılarının kalabalıklığı ve her yıl sınıf öğretmeninin değişmesi bunu sekteye uğratan sebeplerden biridir (G:Ö(B(1)))". Öğretmenleri ile okullarındaki özel eğitim öğretmeni ve rehberlik servisinin bireysel farklılıklar konusunda yapılabileceklerle ilgili olumlu bir etken olduğu, akademik açıdan sınıfların kalabalık olması, her yıl sınıf öğretmeninin değişmesinin ise; yöneticiler ve öğretmenler için olumsuz etken olduğu ifade edilmiştir.

Müfredatın yetiştirilmesi, süre sıkıntısı, kolej telaşı, bireysel eğitimi olumsuz etkiliyor.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

B okulu öğretmeni, “Öğretmen elinden geldiğini yapmaya çalışıyor. Özellikle beşinci sınıflar için konuşacak olursam, beşinci sınıfların yetiştirmesi gerektiği bir müfredat olduğu için sonuçta bunun bir hükümet politikası olması dolayısıyla etkileri de direk olarak etkiliyor. Öğretmenleri de bu sistemin içinde olmasından dolayı etkiliyor. Dolayısıyla çocukların bireysel gelişiminden çok müfredatın yetiştirilmesi ve daha fazla soru çözülmesi açısından, daha iyi öğrencilerle iş görülmüyor. Tabi bireysel eğitimde sekteye uğruyor. Ama yapılmıyor mu? Beşinci sınıf öncesi öğrencilerde, beşinci sınıflara oranla daha iyi yapıldığına inanıyorum en azından ($G:\ddot{O}(B(2))$)”. Sözleri ile özellikle beşinci sınıflarda kolej sınavı ve yetiştirilmesi gereken müfredat nedeniyle bireysel eğitimin yapılamadığını daha iyi öğrencilere yönelik bir eğitimin yapıldığı ama bir, iki, üç ve dördüncü sınıflarda ise beşinci sınıflara oranla, bireysel eğitimin, daha iyi yapıldığına inandığını ifade etmiştir.

B okulu öğretmeni, “Sınıflar kalabalık bireysel eğitime inmek çok zor. Vakit kısıtlı ve bir hedefiniz var. İster istemez sınav odaklı da oluyorsunuz. O nedenle diğerlerine ayrılan süre azalıyor. Bundan dolayı da çok üzüntülüym (G: $\ddot{O}(B(3))$)”. Sözleri ile sistem olarak sınava odaklanmanın, odaklanamayan öğrencilere ayrılan bireysel eğitim süresini azalttığı ifade edilmiştir.

Koleje yönelen öğrenciler farklı sınıfta eğitim alıyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

E okulu öğretmeni, “Koleje yönelen öğrenciler farklı bir sınıfta eğitim alıyor. Ben önce bu duruma karşı çıkmıştım ama aslında iyi oldu. Böylece diğer çocuklar sınıfta ezilmiyorlar. Böylece bireysel eğitim de yapılabilir (G: $\ddot{O}(E(1))$)”. Sözleri okulda koleje hazırlanan öğrenciler için bir sınıfın oluşturulduğu, böylece koleje hazırlanmayanların bireysel eğitimine de fırsat sağlanabildiği ifade edilmiştir.

Sınıf öğretmenin ilgisi ve merakı doğrultusunda gerçekleştiriliyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

C okulu öğretmeni, “Sınıf öğretmenin ilgisi ve merakı doğrultusunda gerçekleştiriliyor. Eğer sınıf öğretmenin vizyonunda varsa öğrenci şanslı çıkıyor.

...inin takibi ve zorlaması yoktur (G:Ö(C(3)))". Sözleri ile bireysel eğitimin ... öğretmeninin isteğine bağlı olduğu, bunun kontrolünün ve olması ...larının idareciler tarafından sağlanmadığı ifade edilmiştir.

Alkan (2001)'in ifadesi ile Eğitim, insanın bireysel hedeflerine, yaşamsal ...luluğuna, tüm yetenek ve yaratıcılık potansiyellerinin oluşmasına olanak ...maktadır. Bu nedenle eğitimde bireysel, ulusal ve küresel boyutlarda sürekli bir ...işim ve değişim sağlamak gereklidir.

1 BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirilip değerlendirilmediği ve düşünceler:

Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %100'ü, öğretmenlerin %90'ı ve velilerin %95'i okulda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin yöneticilerin tamamı, öğretmenlerin ve velilerin büyük çoğunluğu neredeyse tamamına yakının okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği görüşünde oldukları gözlemlenmiştir. Öğretmenlerin %10'u, velilerin %5'i bu görüşe katılmayarak, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirilmediği görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; , okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği görüşünün de edildiği gözlemlenmiştir.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirilip değerlendirilmediği ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 14'te belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 14. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
4. ve 5. sınıfların performansları deneme sınavları ile değerlendiriliyor.	7	6	5
Okul yöneticileri yapılacak performansla ilgili bilgilendirilince ve destek istenince, gerekli desteği veriyorlar.	-	1	-
Yöneticiler öğrencilerin performans bilgilerini öğretmenlerden alıyorlar.	1	1	2
Yöneticilerin uyguladığı sınavlar var.	11	10	8
Yöneticiler sınıfa ders vermeye girdiklerinde değerlendirme yapıyorlar.	4	1	-
Yöneticiler sınıfları gezerek öğrencileri; bekledikleri performansla ilgili bilgilendiriyor ve takip ediyor.	1	1	1
Yöneticiler sabah öğrenciler toplandığında öğrencileri ödüllendiriyor.	-	4	2
Yöneticiler; ailelerden, öğrencilerin performansları ile ilgili bilgi alıyor.	-	1	-
Öğrencilerle bire bir ilişkilerle performansları takip ediliyor.	2	2	4

Öğretmenler tarafından			
performanslar değerlendiriliyor.	2	3	5
Öğrencilerin akademik ve sosyal faaliyetlerdeki performansların tümüne önem veriliyor.	-	2	1
Zümre toplantıları ile genel değerlendirmeler yapılıyor, genel performans değerlendirmeleri hazırlanıyor.	6	3	-
Seviye belirlemek ve varsa farklılığı kaldırmak için sınavlar yapılması istendi ama uygulamaya konulamadı.	-	1	-
Spor ile ilgili performanslar önemsleniyor.	-	1	-
Öğretmenlerde dahil olmak üzere, sosyal faaliyetlerle ilgili performanslar değerlendirilmiyor.	-	1	-

Tablo 14'te belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Seviye belirlemek ve varsa farklılığı kaldırmak için sınavlar yapılması istendi ama uygulamaya konulamadı.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

D okulu öğretmeni, "Sene başında alınan karar, sınıflar arası her ay sınavlar yapılacaktı. Her şube arasında uçurumun oluşmaması için, tüm derslerdeki durumun ortaya çıkarılması için öğretmenleri tarafından ortak sorular hazırlanacaktı. Her ay değerlendirme testi yapılacaktı. Aslında desteklemiştik. Bazı öğretmen arkadaşlar

karşı çıktı. Böyle bir şey olur mu? Neden ihtiyaç duyuldu? Gibisinden karşı çıktılar. Yapılmadı. Keşke yapılsaydı diyorum. Anasınıftan başlayarak veliler bazı tepkiler veriyorlar. Çocuklar arasında uçurum var. Neden bizim çocuklarımızı x öğretmene verdiniz de şu öğretmene vermediniz diye sitem ediyorlar. Bu sorunlar ne yazık ki yaşanıyor ($G:\ddot{O}(D(3))$)". Sözlere ile sene başında sınıflar arasındaki seviyeyi korumak için sınavlar yapılmasının kararlaştırıldığı ama buna bazı öğretmenlerin karşı çıkması ile uygulamaya konulmadığı, performansları belirlemek adına bunun uygulanmasının daha doğru olduğu ifade edilmiştir.

Dr. Cemaloğlu (2002), performans ile ilgili; Okul yöneticisi; performans değerlendirme konusunda da bilgi ve beceri sahibi olmalıdır vurgusunu yapmaktadır.

VII. BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %71'i, öğretmenlerin %50'si ve velilerin %25'i okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alındığı görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin yönetici, öğretmen velilerin ifadelerinde farklılıklar gözlemlenmiştir. Katılımcı gruplardan olan yöneticilerin büyük bir kısmı okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alındığı görüşünü ifade ederken; öğretmenlerin yarısı, velilerin ise ¼'ünün bu görüşü destekledikleri görülmüştür. 9 yönetici, 12 öğretmen ve 1 veli mezun olan öğrencilerle ilgili bilginin alındığı, bu bilginin öğrencilerin mezun olduktan sonra okulu ziyaretleri ile bilgilerin alındığının ifade edildiği gözlenmiştir.

Yöneticilerin %29'u, öğretmenlerin %35'i, velilerin %25'i bu görüşe katılmayarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Katılımcı grubun yöneticileri ve velileri yakın bir yüzdelikle okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınmadığı görüşünü ifade ederken, öğretmenlerin daha fazla bir yüzdelikle bu ifadeyi kullandıkları gözlenmiştir.

Öğretmenlerin %15'i, velilerin %50'si, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili bildirim alınıp alınmadığı konusunda bilgileri olmadığı görüşünü ifade etmiştir. Velilerin yarısının okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı konusunda bilgilerinin olmaması yüksek bir rakam olarak görülmüştür.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili bildirim alınıp alınmadığı konusunda yöneticilerin mezun olan öğrencilerle ilgili geri dönüş bildirim alındığı görüşünde oldukları; öğretmenlerin yarısının bu destekledikleri velilerin yarısının ise; okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, mezun olan öğrencilerle ilgili olarak geri dönüş bildirim alınıp alınmadığı konusunda fikir sahibi olmadıkları gözlemlenmiştir.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı konusunda sorulan soruya, araştırma sonuçlarında bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 15'te bu temalar altında verilmiştir.

5. Okulunuzda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Okuldan mezun olan öğrenciler okula geri dönüş yapıyorlar ve bu dönüşüm bilgisi alınıyor.	9	12	1
Okulda bulunan ortamlarda öğrencilerle iletişime geçilerek bilgi alınıyor.	6	4	2
Okulda bulunan medya vasıtası ile onlarla iletişime geçilerek bilgi alınıyor.	2	1	-
Okulda bulunan öğretmenleri ile iletişime geçilerek bilgi alınıyor.	6	-	-
Okulda bulunan öğrencileri takip edilerek bilgi alınıyor.	-	1	-

Hazırlanma aşamasında olan, Web sayfası çalışması ile bilgi alınacak.	1	-	-
Ortaöğretim kurumlarından geri dönüt bir bilgi alınmıyor.	5	-	1
Koleji kazanan öğrenciler takip ediliyor.	-	-	1
Velilere soruluyor.	3	1	6

Tablo 15’te belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Mezun olan öğrenciler okula ziyarete geliyorlar ve bu şekilde bilgi alınıyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “*Mezun olan öğrencilerimiz, sınav haftasında okula geliyorlar. Bizde bu şekilde bilgi alıyoruz. Aslında öğrencilerle ilgili olarak düzenli olarak geri dönüt bilgi alınmalıdır. Yapılması gereken budur (G:Y(B(2)))*”. Sözleri ile mezun olan öğrencilerin okula ziyaretleri ile bilgi alındığı, bunun da yeterli olmadığı, düzenli, sistemli bir geri dönüt bilgi alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Velilere soruluyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu velisi, “*Diğer velilerden aldığım bilgiye göre; sınıf öğretmenleri ailelere sorup bilgi alıyor ama idarecilerin bu konuyla ilgilendiğini düşünmüyorum (G:V(B(1)))*”. İfadesi ile okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili olarak, sınıf öğretmenlerinin velilerden bilgi aldığını ama okul yöneticilerinin bu konuyla ilgilenmediği ifade edilmiştir.

Bu konuda bir çalışma yok.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

B okulu velisi, “*Mezun olan öğrencilerle ilgili malesef geri dönüt bilgi alınmıyor. Bu okuldan ayrıldıktan sonra ne olduklarını bilmiyoruz. Fakat bilgi alınsa çok güzel olur. En azından buradan çıktıktan sonra, bir sonraki aşamada nasıllar?*

Bu konuda bilgi alınsa iyi olurdu (G:V(B(2))) ". Sözlere ile mezun olan öğrencilerle ilgili geri dönüt bilgi alınmadığını ama bir üst kurumda nasıl olduklarının bilinmesi gerektiği ifade edilmiştir.

C okulu öğretmeni, *"Bu öğrenci beş yıldır bizimdi, şimdi sizin gözüyle bakılıyor"* (G:Ö(C(2))) ". Sözlere ile mezun olan öğrencilerle ilgili olarak geri bildirim alınmama nedenini; öğrencinin okulda olduğu dönem içinde sahiplenildiğini, okuldan ayrıldıktan sonrası için sorumluluk taşınmadığı ifade edilmiştir.

Okulun mezunlarını takip etmesi çok önemlidir. Başaran (2000a)'nın ifadesi ile okulun genel çevresi, içinde yaşadığı toplumdur. Okulun özel çevresi ise girdilerini aldığı, mezunlarını verdiği, etkilendiği ve etkilediği diğer örgütlerdir. Bunlar ise; üst eğitim örgütleri, diğer okullar, toplum, aileler, örgütler ve benzerleridir. Okul, bunlara girdisi ve çıktısı ile bağlı olduğundan, bunlar olmadan ne var olabilir ne de yaşayabilir.

VIII. BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi çalışmalar yapılıyor? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %65'i, öğretmenlerin %50'si ve velilerin %60'ı okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapıldığı görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin yöneticilerin ve velilerin yarısından % 10 %15 fazlasının yakın bir yüzdelle okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapıldığını desteklerken öğretmenlerin yarısının bu görüşü destekledikleri görülmüştür. Yöneticilerin %35'i, öğretmenlerin %40'ı, velilerin %20'si bu görüşe katılmayarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Katılımcı grubun yöneticileri ve öğretmenleri yakın bir yüzdelle dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılmadığı görüşünü ifade ederken, velilerin daha az bir yüzdelle bu ifadeyi kullandıkları gözlenmiştir.

Öğretmenlerin %10'u, velilerin %20'si, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı konusunda bilgileri olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Yöneticilerin ise öğretmen ve velilerden farklı olarak; hem daha fazla yüzdelle okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapıldığını ifade ettiği hem de

okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı konusunda bilgi sahibi olmadıklarına dair ifadelerinin olmadığı gözlenmiştir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı konusunda yönetici, veli ve öğretmenlerin yüksek bir yüzdelikle olmasa da okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapıldığı görüşünde oldukları gözlenmiştir.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı konusunda sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 16'da belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 16. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi çalışmalar yapılıyor?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Küçük sınıflarda daha çok yapılıyor.	2	3	1
Bu konuda çalışma yapana herhangi bir teşvik yoktur.	-	1	-
Eğitim Bakanlığı; dramayı ders olarak müfredata koymalıdır.	3	2	-
Müfredat fazlalığının olması olumsuz bir etkidir.	3	2	-
Öğretmenin isteğine bağlıdır.	1	1	-
Ülke yazar ve şairlerinden de yararlanılarak çalışmalar yapılıyor.	1	-	-
Sınıflarda ve branş derslerinde yapılıyor.	7	4	3
Okulda bazı etkinliklerle ve zümre etkinlikleri ile drama çalışması yapılıyor.	4	1	5

Yöneticiler girdikleri sınıflarda drama çalışması yapıyor.	2	-	-
Öğretmenler, Öğrencilerle boş vakitlerde drama çalışması yapıyor.	-	1	1
Okullarda drama odası olmalıdır.	-	3	-
Drama ile ilgili yönetici ve öğretmenler bilgilendirilmelidir.	-	2	-
Drama ile ilgili öğretmenler bilgilendirilmelidir.	2	1	-
Eğitime çok az bir bütçe ayrılıyor. birçok farklı çalışmanın yapılabilmesi için eğitime yeterli bütçe ayrılmalıdır.	-	-	1

Tablo 16'da belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Drama çalışmaları yapılmıyor ama olmalıdır.

Okullarında drama çalışmasının yapılmadığını ama olması gerektiği ifade edilen görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "*Drama çalışması okulda yapılmıyor ama olmalıdır. Eğitsel kollarında bir drama kolu olmalıdır. Alt yapı eksikliği en büyük sorundur. İlgili öğretmen olması lazım. Sadece öğretmen değil istenilen kostümleri hazırlatabilmek için; maddi imkan da olmalıdır (G:Y(B(4)))*". Sözleri ile okullarında drama çalışmasının olması gerektiği, drama için bir öğretmenin ve gerekli malzemeler için de maddi imkanların sağlanması gerektiği ifade edilmiştir.

C okulu yöneticisi, "*Ah keşke olsa. Olması için öğretmenlerimizin birinci olarak yaratıcı drama kursunu mutlaka her öğretmenin katılımıyla alması gerekir.*

...öğretmenim diyen birinin bu yaratıcı drama kursunu, gidip katılıp bizzat ...ve uygulaması gerekiyor. En küçük bir şeyi bile kapsa, onun için büyük bir ... (G:Y(C(2)))". İfadeleri ile okulda drama çalışmalarının yapılmadığı ama ...önemli olduğu ve öğretmen olan herkesin bu konuda bilgilenmesi ve okulda ...uygulanması gerektiği vurgulanmıştır.

Levent (1999), dramanın önemi ve gerekliliğini yapmış olduğu drama ...şu şekilde vurgulamaktadır: "Ezberci eğitim ve öğretim bireyin ...diklerinin ne işe yarayacağını bile anlamasına olanak vermez, oysa drama ...bireyin bütün öğrendiği bilgileri geliştirmekte olan rolü ile birlikte ...ullanmasını; hatta rolü geliştikçe kendisine gerekli olan bilgiler talep eder hale ...gelişip, kendi kendine ona ulaşmasını sağlar."

IX. BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyor? Yapıyorlar? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %100'ü, öğretmenlerin %90'ı ve velilerin %95'i okulda okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin yöneticilerin tamamının, öğretmen ve velilerin tamamına yakının okulda okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediğini yakın ve yüksek bir yüzdelikle destekledikleri görülmüştür. Sadece; öğretmenlerin %10'u, velilerin %5'i bu görüşe katılmayarak, okulda, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin tamamının, veli ve öğretmenlerin yüksek bir yüzdeliğinin okulda okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsedikleri görüşünde oldukları gözlenmiştir.

Okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar

Okulda sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 23 velinin görüşleri; Tablo 17’de belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 17. Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Okulda çeşitli yemek ve özel etkiletiler organizasyonları düzenleniyor.	17	16	9
Okulda yönetici ve öğretmenlerin olumlu ilişkileri vardır.	12	10	10
Zamreler kendi aralarında çeşitli yemek veya sosyal etkinlikler düzenler.	2	2	-
Okulda Yönetici ve öğretmenlerin rutin toplantıları vardır.	4	2	-
Yöneticilerin öğretmenlerle düzenli örgüt kültürü ve örgüt iklimi çalışmaları yoktur.	-	1	-
Okul yönetici ve öğretmenlerin katıldığı yurtiçi ve yurtdışı geziler vardır.	2	-	1
Okullardaki eski olumsuz alışkanlıklar, örgüt iklimini olumsuz etkiliyor.	1	-	-
Okulumuzda lider değil önetici vardır. Yöneticiler kendilerini geliştirmedikleri in olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturulması zordur.	-	1	-

Tablo 17’de belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Okulda çeşitli yemek ve özel ziyaret organizasyonları düzenleniyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “Okul içerisinde belli zamanlarda rutine girmiş yemek organizasyonlarımız vardır. Öğretmenler günü yemeği, yeni yıl yemeğimiz, yarıyıl yemeğimiz, yılsonu yemeğimiz gibi rutin yemeklerimiz vardır. Arada emekliye ayrılanlara yönelik yemekler, doğum yapanlara ziyaretler yapılır. Doğum yapanlar, emekliye ayrılanlar için eşitlik olsun diye belli hediye kriterimiz vardır. Öğretmenlerle sosyal toplantılarımız vardır. Erkeklerin ayrı toplantıları da vardır. Sürekli iletişim hat safhadadır (G:Y(B3))”. İfadeleri ile rutine girmiş pek çok kutlama ve etkinliklerin olduğu ve bunun da ilişkileri olumlu etkilediği ve sıcak bir ortam hazırladığı vurgulanmıştır.

Okullardaki eski olumsuz alışkanlıklar, örgüt iklimini etkiliyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

A okulu yöneticisi, “Biz böyle yapmıyorduk yaklaşımını toparlamak, eski olumsuz alışkanlıkları olumlu yöne çekmek kadar zor bir şey yoktur. Konuşmak suretiyle bunu toparlamaya çalışıyoruz (G:Y(A(2)))”. Sözleri ile örgütte var olan ve olumsuz olan alışkanlıkların örgüt iklimini olumsuz etkilediği, bu durumun olumluya dönülmesi için çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir.

Okul yönetici ve öğretmenlerin katıldığı yurtiçi ve yurtdışı geziler vardır.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “Örgüt iklimi ve kültürü bizim okulumuzda çok iyi oluşturulmuştur. Sürekli yemeklerimiz, etkinliklerimiz oluyor. Şubat tatilinde gezilerimiz oluyor. Hafta onu zaman zaman zümresel etkinlikler, çaylar oluyor. Bunun yanında, Türkiye’de teknolojik bazı gelişmeleri görmek adına, öğretmenlerimizle bir okulu ziyaret ettik (G:Y(B(2)))”. İfadeleri ile okulda yurtiçi ve yurtdışı gezilerin olduğu ve bunlara yönetici ve öğretmenlerin birlikte katıldığı vurgulanmıştır.

Okul gelişimde; örgüt kültürü önemli bir rol oynamaktadır (Üçok, 1989). Örgütsel kültür güçsüz ve belirgin olmadığında görevlerini yerine getirmede zorlanır; sorunlara yol açabilir (Başaran, 2000). Örgütsel kültür içinde yer alan örgütsel iklimi ve Başaran, (2000b: 297-298) iş görenlerce yaşanan, onların davranışlarını etkileyen, örgütün bir dizi özelliklerini gösteren, örgütsel kültürün değerleriyle betimlenen, örgütün iç çevresinin göreceli, durağan niteliğidir şeklinde tanımlamaktadır.

X. BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğrencilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyor? Yapıyorlar? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %94'ü, öğretmenlerin %80'i ve velilerin %95'i okulda okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin yöneticilerin ve velilerin yakın bir yüzdelle okulda okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünü; okulda okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünde olduğu gibi destekledikleri görülmüştür. Öğretmenlerin; yönetici ve velilere göre biraz daha az bir yüzdelle; okulda, okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünde oldukları; okulda, okul yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünde olduğundan daha az bir yüzdelle destekledikleri görülmüştür. Yöneticilerin %6'sı, öğretmenlerin %20'si, velilerin %5'i bu görüşe katılmayarak, okulda, okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin ve velilerin yüksek bir yüzdelliğinin, öğretmenlerin de büyük çoğunluğunun okulda okul yöneticisi/yöneticilerin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsedikleri görüşünde oldukları gözlemlenmiştir.

Okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 18'de belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 18. . Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğrencilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Yöneticiler derslere giriyorlar.			
Öğrencilerle iletişim kuruyorlar.	5	6	1
Yöneticiler teneffüslerde, öğrencilerle iletişim halinde.	-	2	2
Her zümrenin muavinleri ile ortak hazırladığı, öğrenci etkinlikleri vardır.	4	1	3
Öğrencilere özel bilgi verici geziler, piknikler, yarışmalar, etkinlikler düzenleniyor.	7	7	3
Yöneticiler öğrencilerle olumlu ilişkiler içerisinde.	2	6	7
Festivaller, Kardeş okul etkinlikleri yapılıyor.	10	4	-
Öğrencilerle fotoğrafçılık çalışması etkinliği programa eklendi ve okulda bu çalışma yapılıyor.	1	1	-
Dergi kolu çalışmaları yapılıyor.	1	1	-
Yıl içi ve yıl sonunda etkinlikler yapılıyor.	9	15	12
23 Nisan Uluslar Arası Festivali Organizasyonuna zaman zaman ev sahipliği	3	-	-

...yor.			
...ticiler, sabahları			
...ıldığında öğrencilerle	1	1	-
...şim kuruyor.			
...konuda planlanan projeler	1	-	-
...r.			
...ticilerin öğrencilerle			
...şimi, ancak bir ödül verme	-	1	-
...a özel bir durum olunca			
...luyor.			
...da lider değil yönetici			
...r. Bundan dolayı			
...ticilerin, olumlu örgüt	-	1	-
...ni ve kültürü oluşturması			
...ur.			
...ticilerin kapıları açıktır.			
...n ve sıcak bir iletişim	2	4	3
...r.			
...erin girişi ile			
...ticiler öğrencilerle	-	-	1
...im kuruyorlar.			

Tablo 18’de belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı men ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

ncilere özel bilgi verici geziler, piknikler, yarışmalar, etkinlikler leniyor.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “Yaş seviyesine göre geziler ayarlıyoruz. Küçükler yakın yaş seviyesine göre giderek uzak çevreye göre düzenlemeler yapıyoruz. Her yıl cilere yönelik programlanıp, gidilen yerler vardır. Geçmişte aynı öğrencinin iki e yıl aynı yere gittiği olurdu. Bu yanlışlığı fark ettik ve şimdi bu gezileri ona programlıyoruz (G:Y(B(3)))”. İfadeleri ile her yıl sınıflara yönelik program

çerçevesinde öğrencilere yönelik, farklı yerlere gezi düzenlendiği, geçmişte bu konuda programsızlığın olumsuz etkilerini görüp, bunu yönetim olarak düzelttikleri vurgulanmıştır.

E okulu öğretmeni, *"Yıl içerisinde bol bol tiyatroya gidilir. Öğrencilerle yaratıcı etkinlikler çerçevesinde sele yapımı, el sanatları çalışmaları yapılır (G:Ö(E(1)))"*. Sözleri ile öğrencilerle olumlu iklim ve örgüt kültürü oluşturma çerçevesinde, tiyatroya gidildiği, yaratıcı etkinlikler ve el sanatları çalışmaları organize edildiği ifade edilmiştir.

D okulu öğretmeni, *"Müdür muavinimiz öğrencilerle şiir etkinlikleri düzenliyor. Hem şiirler yazılıp okunuyor, hem de yerli şairlerimiz okula davet ediyor. Çok da güzel oluyor (G:Ö(D(3)))"*. Sözleri ile öğrencilerle olumlu iklim ve örgüt kültürü oluşturma çerçevesinde; şiir etkinlikleri organize edildiği ve bunun çok özel bir çalışma olduğu vurgulanmıştır.

Her zümrenin muavinleri ile ortak hazırladığı, öğrenci etkinlikleri vardır.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, *"Okulumuzda her sınıfın her yıl üstlendiği etkinlikleri vardır. Birinci sınıflar Özgüven Arttırıcı Etkinlik, ikinci sınıflar Masallar ve Oyunlarla Etkinliği, üçüncü sınıflar Anneler Günü Etkinliği, dördüncü sınıflar Çevre Günü Etkinliği, beşinci sınıflar ise Kültürümüz Etkinliği'ni düzenlerler. Her yıl sınıflar mutlaka yapılır. Çok renkli geçer (G:Y(B(6)))"*. Sözleri ile sene içinde her sınıf öğrencilerinin belirlenmiş etkinlikleri olduğu ve bunun her yıl mutlaka yapıp, gerçekleştirildiği, sahiplenildiği ve okulun kültürü olduğu ifade edilmiştir.

Bu konuda planlanan projeler vardır.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, *"Aslında öğrencilerle örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarımız pek fazla değildir. Bu konu ile ilgili farklı projelerimiz vardır. Herhangi bir konuda başarılı olan bir öğrenciyi ama farklı alanlar için, okuma, folklor, or vb. öğrencilerin ailelerini de çağırarak sınıflarında pasta keserek kutlama gibi bir düşüncemiz var (G:Y(B(2)))"*. ifadeleri ile okulda, öğrencilerle örgüt iklimi ve kültürü oluşturma yeterli olmadığı ama projeleri kapsamında bu konuda farklı alanlarda başarılı olan çocuklarla ve ailelerini de çağırarak, örgüt kültürüne getirerek, bazı kutlamalar yapılması düşünüldüğü ifade edilmiştir.

BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda; okul yöneticileriniz velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Velilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyor? Yapıyorlar? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %100'ü, öğretmenlerin %90'ı ve velilerin %100'ü okulda okul yöneticisi /yöneticilerin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki tüm yönetici ve tüm velilerin okulda okul yöneticisi /yöneticilerin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünü; okulda, okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünde olduğu öğretmenlerin ise büyük bir çoğunluğunun da bu fikri destekledikleri görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin %10'u, bu görüşe katılmayarak, okulda, okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsemediği görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin ve velilerin tamamının, öğretmenlerin de yüksek bir yüzdeliğinin okulda okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsedikleri görüşünde oldukları anlaşılmıştır. Görüşme sorularına verilen cevaplardan 11. Sorunun cevabının her sorulan sorulara verilen cevaplardan farklı olarak araştırma grubundaki iki farklı grubun (yönetici ve velilerin) %100 olarak fikirlerini ifade ettikleri anlaşılmıştır.

Okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 19'da belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 19. Okulunuzda; okul yöneticileriniz velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmaya önemsiyor mu? Velilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Veliler törenlere ve etkinliklere çağrılıyorlar.	10	11	14
Veliler okula davet ediliyor ama velilerin ilgileri çok azdır.	7	9	3
Okul idaresi tarafından velilere öğrencilerle kağıt gönderilerek iletişim kuruluyor. Toplantılara ve etkinliklere davet ediliyor.	2	2	8
Veliler okula toplantı için çağrılıyor.	2	4	2
Velilere özel çay partileri, yemekler düzenleniyor.	1	1	4
Velilerle email ile iletişim kuruluyor.	2	-	-
Okulun internet sayfası ile okul ile ilgili bilgi ve etkinlikler paylaşılıyor.	1	-	-
Çocukların etkinliklerdeki görevlerine göre, ailede evden gönderdiği malzemelerle etkinlikte görev almış oluyor.	2	1	-
Okula gelemeyen veliler telefonla bilgilendiriliyorlar.	2	1	2
Okul aile birliği çalışmaları yapılıyor.	8	11	7
Yöneticilerin kapısı her zaman açıktır. Veliler istediği zaman	4	1	5

öğrencilere ulaşabiliyorlar.			
Her sınıf velisi belirlenen			
günde, ayda bir görüşülmek	2	-	2
Okula, okula davet ediliyor.			
Sınıf başkanının öğrencilere			
konuşulurken ailelere de	-	-	1
ulaşılıyor.			
Okulda hizmetleri ile	1	2	-
ailelere ulaşıyor.			
Okulda özel günlerde kutlama	1	-	-
mesajı gönderiliyor.			
Öğretmenler yöneticilerden			
gerekli durumlarda velilerle	1	-	-
iletişim kurmak için yardım			
istiyorlar.			
Veliler okulun içindedir. Hatta			
okuldan önce bile her şeyden	-	1	-
haberdardırlar.			
Velilerle, öğretmenler aracılığı	-	1	-
ile iletişim kuruluyor.			
Veliler okula genellikle	-	1	-
ziyaret amaçlı geliyor.			

Tablo 19’da belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Yöneticilerin kapısı her zaman açıktır. Veliler istediği zaman yöneticilere ulaşabiliyorlar.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu velisi, “*Veliler yöneticilere çok rahat ulaşabilir. Ama ulaşmak isteyen velimiz ulaşır. Ulaşmak isteyen velimiz çok rahatlıkla müdürün yanına ulaşabilir. Müdürün kapısı zaten hiç kapalı değildir (G:V(B(2)))*”. İfadeleri ile velilerin iletişim kurmak için ilgisiz olduklarını ama iletişim kurmak isteyen veliler için de

yöneticilerin daima hazır olduğu ve kapılarının açık olmasının da bunun ifadesi olduğu vurgulanmıştır.

Velilere özel günlerde kutlama mesajı gönderiliyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

E okulu yöneticisi, “*Velilere özel günlerde mesaj gönderiyoruz. Örneğin anneler günü, kadınlar günü, yılbaşı vb günlerde velilere mesaj göndeririz. İletişimi böyle kurarız (G:Y(E(1)))*”. Sözleri ile velilere özel ve anlamlı günlerde, mesaj göndermenin, velilerle kültür ve iklim oluşturma bir parçası olduğu ifade edilmiştir.

Veliler törenlere, etkinliklere davet ediliyor ama velilerin ilgileri çok azdır.

Okula gelemeyenler de telefonla bilgilendiriliyorlar.

Bu düşüncelere ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

A okulu yöneticisi, “*Velilerle olumlu örgüt iklimini oluşturmak adına, onları okula çağırıyoruz. Okula gelemeyenlere de telefonla ulaşıyoruz. Ama onları yine de okula pek çekemiyoruz. Okula gelememe nedenlerini ise; çalışıyoruz, evde küçük çocuğumuz var şeklinde basit mazeretlerle açıklamaya çalışıyorlar (G:Y(A(2)))*”. Sözleri ile yönetici olarak, velilerle olumlu örgüt iklimi oluşturmaya çok gayret gösterdikleri ama velilerin bu konu için pek duyarlı olmadıkları ifade edilmiştir.

B okulu yöneticisi, “*Velilerimizin seminerlere katılımı düşüktür. Bizim okulumuzda öyle velilerimiz vardır ki çocuğunu görmez. Çocuk okuldayken o uyur. Çocuk eve gittiğinde de anne evden çıkıp işe gider (G:Y(B(4)))*”. Sözleri ile okullarındaki veli profilini; öğrencilerin bile ailelerinin çalışma şartları nedeniyle aileleri ile görüşemedikleri dolayısı ile okuldaki etkinliklere, ailelerin katılımının düşük olduğu ifade edilmiştir

A okulu öğretmeni, “*Okul gelişimi için; veliler mutlaka öğretmenlerle tanışmalı ve ilişkilerini okulla koparmamaları gerekiyor (G:Ö(A(3)))*”. Şeklindeki ifadesi ile okul gelişiminde başarılı olabilmek için, velilerin okulla iletişimi olması gerektiği vurgulanmıştır.

C okulu yöneticisi, “*En fazla sıkıntılı olduğumuz konu, velilileri okula almaktır. Nedense veliler öğretmenlerden, okuldan korkuyorlar. Yani veliyi okula çağırdığınız zaman; çocuğumun bir suçu mu var? Ya da benden para mı steyecekler? Diye düşünüyorlar. Yani en büyük sıkıntımız bu. Bir okul aile birliği*

...sıkıntısı yapacaksınız, 3 kişi, 5 kişi ile yapılıyor. Veliler gelmiyorlar. Çay ...yorsunuz yine veli katılımı az. Ben diğer bölgelerde de çalıştım. Bu problemi ...emiyoruz. Ne olduğunu anlayamıyoruz. Veli, aile, öğretmen eğitim için bir ...gendir. Bu üçgen bir bütün olmalı ama öğretmen, idare tamam oluyor fakat veli ...ğı kopuk oluyor (G:Y(C(3)))". Sözleri ile eğitimde veli, aile ve öğretmenin ...likte çalışması gerektiği ama velilerin tam çözilemeyen nedenlerden dolayı, ...ndan uzak kaldığı okula ve bazı etkinliklerle gelmek istemedikleri, bunun genel ...arak diğer okulların da sorunu olduğu ve okulların büyük bir sıkıntısı olduğu ifade ...lmıştır.

Ceylan ve Akar (2010), velilerin yaşadıkları ekonomik sorunların, öğretmen-veli görüşmelerinin düzenli bir şekilde planlanmamasının, öğrencilerin okulla ilgili istek ve haberleri velilerine ulaştırmamalarının, çalışma saatlerinin uygun olmamasının, okul-aile işbirliğini engelleyen en önemli etkenler olduğunu vurgulamaktadır.

XII. BOYUT: Okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda; okul yöneticileriniz olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevrenizi katıyor mu? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %100'ü, öğretmenlerin %95'i ve velilerin %75'i okulda okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi kattığı görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki tüm yöneticilerin ve öğretmenlerin tamamına yakınının olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi kattığı görüşünü; velilerin ise yönetici ve öğretmenlere göre ¾'nün bu fikri destekledikleri görülmüştür. Öğretmenlerin %5'i ve velilerin %15'i bu görüşe katılmayarak, okulda, okul yöneticisi /yöneticilerin; olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Velilerin %10'u ise; okul yöneticisi /yöneticilerin; okulda olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı konusunda bilgi sahibi olmadıkları görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin tamamının, öğretmenlerin tamamına yakınının; velilerin de ¾'nün okul yöneticisi /yöneticilerin; okulda olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi kattığı görüşünde oldukları gözlemlenmiştir.

Okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar kapsamında sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 20'de belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 20. Okulunuzda; okul yöneticileriniz olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına, yakın çevrenizi katıyor mu? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Kurum ve kuruluşlarla kurulan iyi ilişkiler ile okula yardımlar yapılıyor.	9	6	4
Belediye yardım ediyor. Etkinliklere de katılıyor.	14	10	8
Kaymakamlık yardımcı oluyor ve etkinliklere katılıyor.	7	3	1
Çevre okullarla iletişim çok iyidir. Çevre okul yöneticileri törenlere katılıyor.	2	1	-
Muhtar sorunlara karşı duyarlıdır. Okuldaki her etkinliğe davet edilir.	1	-	-
Askeri Görevliler yardımcıdır.	1	-	-
Sivil savunma okula destektir.	6	7	3
İtfaiye okula destektir.	-	1	4
Polis okula destektir.	6	1	2
Okul; bazı kuruluşlara çalışmaların yapılabilmesi	2	2	-

amacıyla veriliyor.

Bölge Okul Aile Birliği

Başkanları toplanıyor.

- - 1

Tablo 20’de belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Karum ve kuruluşlarla kurulan iyi ilişkiler ile okula yardımlar yapılıyor.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

C okulu yöneticisi, “Okullarının işlerinin yürümesi en fazla, bölgelerdeki sivil savunma örgütlerinin, okullara verdiği destekle olmaktadır. Bugün bir bakanlık diyoruz ama bakanlığa bağlı çok okul vardır. Dolayısıyla bakanlık daha uzak hedef gibidir. En yakın hedef ise sivil toplum örgütlerimizdir. Onlar her an için okulun içindedirler diyebilirim. Başımız sıkıştığı zaman yardım isteyeceğimiz merciler onlardır (G:Y(C(3)))”. İfadeleri ile okullara maddi ve manevi yardımın, bakanlıktan da önce sivil toplum örgütleri tarafından yapıldığı vurgulanmıştır.

D okulu yöneticisi, “Hayaller her zaman imkanların üzerinde olur. Her şey paraya dayanır. Parayı da artırmak için okulların en sık kullandığı yöntem ya çevresindeki iş adamları, ya eski öğrencileri, ya da bire bir ilişkisi olduğu devlet mensuplarıdır. Okul Aile Birliği de çoğu zaman bunun organizasyonunu yapar. Biz bunları okulumuz için kullanıyoruz (G:Y(D(1)))”. Sözleri ile okulların pek çok şeyi gerçekleştirmek için paraya ihtiyacı olduğu, bunun için de çevredeki iş adamları, eski öğrenciler ve bire bir tanınan devlet mensuplarından yardım alındığı ifade edilmiştir.

Kaya (1993), çevre değerlerini inceleyip desteğini kazanmayı, okul ve çevresi arasında iyi bir iletişimi kurup bunun geliştirilmesini sağlamayı, gerekli iletişim ve etkileşimi sağlamayı, çevredeki diğer eğitim yöneticileri ile işbirliği yapmayı; okul yöneticilerinin başlıca görev ve sorumlulukları arasında saymaktadır.

XIII. BOYUT: Okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda; okul yöneticiniz /yöneticileriniz olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıyor mu? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %76'sı, öğretmenlerin %50'si ve velilerin %20'si okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini kattığı görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki yöneticilerin öğretmen ve velilere göre daha fazla bir oranda okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini kattığı görüşünü ifade ettiği, öğretmenlerin yarısının, velilerin ise ancak 1/5'nin bu fikri destekledikleri görülmüştür. Yöneticilerin %24'ü, öğretmenlerin %50'si ve velilerin %35'i bu görüşe katılmayarak, okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini katmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Velilerin nerdeyse yarıya yakını %45'i ise; okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini katıp katmadığı konusunda bilgi sahibi olmadıkları görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin diğer katılımcı gruplara göre daha fazla, öğretmenlerin yarısının, velilerin ise 1/5'nin okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini kattığı ama %45 velinin de bu konuda bilgileri olmadığı görüşünde oldukları gözlenmiştir.

Okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 21'de belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 21. Okulunuzda; okul yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çabalarına, toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıyor mu? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Bakanlık yetkilileri zaman zaman etkinliklere katılıyor.	4	6	3
Toplumun diğer kesimleri okul yöneticisiyle, okulda eğitim vermek adına iletişim kuruyorlar.	1	1	-
Öğrencilerle gezi düzenlenerek uzak çevreye ulaşıyor.	2	2	-
Diğer okullarla iletişimler kuruluyor.	2	-	1
23 Nisan Uluslar arası Festivali Organizasyonuna zaman zaman ev sahipliği yapılıyor.	3	-	-
Okulun Türkiye' de kardeş okulu vardır.	2	1	1
Okul yönetimi sosyal ilişkilere ve sosyal desteğe çok açıktır.	-	2	2
Velilerin yakınları vasıtasıyla uzak çevreye ulaşıyor.	1	-	-
Aile ilişkileri konulu çalışmaya herkes davet ediliyor.	2	2	2
Resim-İş semineri düzenlendi.	1	-	-
Okulda yapılan Kültür etkinliği ile, ilgili kurum kuruluşlardan bilgiler alınıyor.	1	-	-

Tablo 21’de belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Okulun Türkiye’ de kardeş okulu vardır.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “Uzak çevreyi o kadar bir katıyoruz ki Kıbrıs’ın dışına ~~çıkık~~ Türkiye’de kardeş okulumuz vardır (G:Y(B(4)))”. Sözleri ile olumlu örgüt ve ~~kurum~~ çalışmaların da toplumu da aşarak yurtdışına ulaşıldığı ifade edilmiştir.

Öğrencilerle gezi düzenlenerek uzak çevreye ulaşıyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “Cumhurbaşkanlığını ziyaret, başbakanlığı ziyaret, meclisi ziyaret, bakanlığı ziyaret, belediyeyi ziyaret, kütüphaneyi ziyaret, polisi ziyaret bir işbirliğidir (G:Y(B(3)))”. Sözleri ile uzak çevreyle, bizzat öğrencilerle yapılan gezi ve ziyaretlerle işbirliği sağlandığı ifade edilmiştir.

Resim-İş semineri düzenlendi.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “Okulumuzda düzenlediğimiz resim-iş seminerine bölge okulları dışında, farklı ilçelerden de ilgi duyanlar katıldı (G:Y(B(1)))”. Sözleri ile okulda öğretmenlere yönelik resim-iş hizmet içi çalışmalarına, okul öğretmenlerinin yanında yakın ve uzak çevreden de katılımcıların olduğu ifade edilmiştir.

Sergiovanni (1995), okul çalışmalarına, toplum katılımının önemini; etkili okullar, aile ve toplum katılımına önem verirler şeklinde ifade etmiştir.

XIV. BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda yöneticiniz /yöneticileriniz öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenledi/Düzenlediler? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %47’si, öğretmenlerin %20’si ve velilerin %5’i okulda, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenlediği ifadesini çok az bir yüzdelikle ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki yöneticilerin, öğretmen ve velilere göre daha fazla bir yüzdelikle,

Okulda de tüm katılımcıların özellikle de velilerin çok az bir sayı ile okulda, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenlediğini %53'ü, az bir yüzdelle destekledikleri görülmüştür. Yöneticilerin %53'ü, öğretmenlerin %80'i ve velilerin %20'si bu görüşe katılmayarak, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenlemediği görüşünü ifade etmişlerdir. Velilerin %75'inin ise; okulda, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği konusunda bilgileri olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin yarısından fazlasının öğretmenlerin 4/5'nin, velilerin ise 1/5'nin okulda, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenlemediği görüşünde oldukları ve velilerin %75'nin bu konuda bilgileri olmadığı gözlenmiştir.

Okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 22'de belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 22. Okulunuzda yöneticileriniz öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Yöneticilerin tecrübelerinden yararlanılıyor.	1	2	1
Okulda ve yurtdışında çalışmalar sağlanıyor.	4	2	3
Bilgisayar kursu düzenlendi.	5	2	-
Okul-İş semineri düzenlendi.	3	-	-
Okulda betik öğrencilerle ilgili çalışmalar düzenlendi.	2	-	-
Okulda öğretmenlerde mesleki eğitim konusunda, ilgi ve istek artırılıyor.	2	-	-

Öğretmenler için; öğretmenlerin			
Hizmet içi kurs alıp	-	2	-
Hizmetinin bir önemi yoktur.			
Aile ilişkileri ve çocuk			
Okulları ile ilgili olarak okula	2	3	-
Okulda davet ediliyor.			

Tablo 22'de belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Okulda ve yurtdışında ortamlar sağlanıyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "Ankara'da teknolojik açıdan ve pek açıdan gelişmiş bir okul, öğretmenlerimizle ziyaret edilerek, gerekli bilgiler alındı ve bizzat yerinde görüldü (G:Y(B(2)))". İfadesi ile Ankara'ya gelişmiş bir okula yapılan ziyaretle öğretmenlerin yerinde takip edilip, öğretmenlerin de gelişmesine olanak sağlandığı vurgulanmıştır.

Öğretmenlerde mesleki eğitim konusunda, ilgi ve istek yoktur.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

C okulu yöneticisi, "Bakanlığın düzenlediği kurslara bile öğretmenler artık katılmıyorlar, aralı değillerdir ki biz de organize edelim. Öğretmenlerden ilgi ve istek yok (Y(C(3)))". Biraz da düşünceli ve gülümseyerek ifade edilen sözler ile öğretmenlerin mesleki gelişimleri konusunda, destekleyici çalışmalara duyarlı oldukları ifade edilmiştir.

Yöneticilerin; öğretmenlerin mesleki gelişimleri için kurs düzenlememesi ile görüşler

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

C okulu öğretmeni, "KKTC'de böyle bir okul var mı? Ben böyle bir şey yapmadım. Olsa iyi olur. Bu rüya gibi bir şey (G:Ö(C(4)))". İfadesi ile yöneticilerin öğretmenler için hizmet içi kurs düzenlemediğini hatta KKTC'de hiçbir

okulda bunun yapıldığının duyulmadığı, bunun olmasının güzel olacağı vurgulanmıştır.

Whitaker (1997), yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimleri konusunda göstermeleri gereken yaklaşımı; okulun önemli kaynaklarından biri de öğretmenlerdir. Okul yöneticileri, örgüt içerisindeki öğretmenlerinin güçlü ve zayıf yanlarını iyi bilmeli onların mesleki gelişimleriyle yakından ilgilenmelidirler. Bu yaklaşım olumlu değişime ve gelişime yardımcı olacaktır şeklinde vurgulamaktadır.

Sergiovanni (1995) ise; öğretmenlerin hizmet içi eğitimi ile ilgili olarak; etkili okullar öğretmenlerin sürekli hizmet içi eğitim programlarıyla desteklenmesi için ortam hazırlarlar şeklinde ifade etmiştir.

XV. BOYUT: Okul yöneticilerinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okul yöneticiniz/yöneticileriz öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyor?/yapıyorlar? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %100'ü, öğretmenlerin %90'ı ve velilerin %75'i okul yöneticilerinin, öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını desteklediğini ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki yöneticilerin tamamının, öğretmenlerin tamamına yakınının, velilerin ise yönetici ve velilere göre daha az bir yüzdelikle, Okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekledikleri görülmüştür. Öğretmenlerin %10'u bu görüşe katılmayarak, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını desteklemediği görüşünü ifade etmişlerdir. Velilerin %25'inin ise; okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemedikleri konusunda bilgi sahibi olmadıkları görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin tamamının, öğretmenlerin tamamına yakınının, velilerin ise 3/4'nün, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekledikleri görüşünü ifade ettikleri görülmüştür. Velilerin %25'nin bu konuda bilgileri olmadığı gözlenmiştir.

Okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 23'te belirtilen temalar altında verilmiştir.

**Tablo 23. Okul yöneticileriz öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekliyor
mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?**

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Yöneticiler bakanlığın kursları çerçevesinde bilgilendirme yapıyorlar.	13	14	3
Yöneticiler tarafından; hizmet içi kursa gitmek isteyenlere her türlü imkan sağlanıyor. Bilgilendirmeler yapılıyor.	8	8	2
Bakanlık bu konuda eksik. Uygun kurslar organize edilmeli ve uygun kişiler tarafından verilmelidir.	2	1	-
Hizmet içi kurslara yöneticiler öncülük edip öğretmenlerle birlikte katılıyor.	-	4	-
Kitap değişiklikleri ile ilgili olarak hizmet içi kurslar düzenlenmelidir.	1	-	-
Hizmet, öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre ayağına getiriliyor.	2	1	-
Öğretmen kendisini geliştirmek istiyor.	1	-	-
Yöneticiler; öğretmenlerin yaratıcılık ve yenilikçilik konularında kendilerini geliştirmeleri ile ilgililenmiyorlar.	-	1	-
Kurslardan geç haberdar	-	1	-

alanıyor. Yıllardır bu
düzeltilemedi. Bu durumda
öğretmenlerin hizmet içi kurs
almaları önemsleniyor
denemez.

Tablo 23'te belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen
ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

**Bakanlık bu konuda eksik. Uygun kurslar organize edilmeli ve uygun kişiler
tarafından verilmelidir.**

Kitap değişiklikleri ile ilgili olarak hizmet içi kurslar düzenlenmelidir.

Bu düşüncelere ilişkin görüş şu şekildedir:

A okulu yöneticisi, "Hizmet içi kurslara katılmaları için öğretmene her türlü
desteği veriyoruz. Ama bu kurslar yetersiz kalıyor. Kurslar belli bir sıraya göre
yapılmamalıdır. Önemli bir nokta da eskiden yeni bir kitap sınıfa geliyorsa, önce
öğretmenler rehber kitapla ilgili olarak hizmet içi eğitime tabi tutulurdu. Ondan
sonra, o kitap öğretmenin rehberi olurdu. Son zamanlarda okula geliyorsunuz;
bakıyorsunuz ki beşlerin kitabı, dörtlerin sosyal kitabı değişmiş ama öğretmen hizmet
içi kursa alınmamış (G:Y(A(2)))". İfadesi ile son zamanlarda kitapların aniden
değiştigi ve değişen kitaplarla ilgili olarak öğretmenin hizmet içi eğitime alınmadığı,
yönetici olarak kendilerinin öğretmenleri hizmet içi kurs almaları konusunda
destekledikleri ama kursların yetersiz kaldığı vurgulanmaktadır.

**XVI. BOYUT: Okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve
yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olup olmadığı ve bu konuda
yapılan çalışmalar:**

Okul yöneticiniz /yöneticileriniz öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik
konularında gelişmeleri için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler
yapıyor? Yapıyorlar? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %82'si, öğretmenlerin %45'i ve velilerin %45'i okul yöneticisi
/yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için
destek olduğu görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki
yöneticilerin öğretmen ve velilerden farklı olarak fazla bir yüzdelikle okul yöneticisi

Yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olduğu görüşünü ifade ettiği, diğer katılımcı grup öğretmen ve velilerin birbirleriyle aynı yüzdelikle bu fikre katılmadıkları, desteklemedikleri görülmüştür. Yöneticilerin %18'i, öğretmenlerin %55'i ve velilerin %5'i bu görüşe katılmayarak, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olmadığı görüşünü ifade etmişlerdir. Velilerin %50'si ise; okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olup olmadığı konusunda bilgi sahibi olmadıkları görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin diğer katılımcı gruplara göre daha fazla, okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olduğu görüşünde oldukları, öğretmenlerin ve velilerin ise yarısından azının bu fikre destek verdikleri ama genelde de bu fikri desteklemedikleri velilerin yarısının ise bu konuda bilgileri olmadığı görüşünde oldukları gözlenmiştir.

Okul yöneticisi /yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olup olmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 24'te belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 24. Okul yöneticileriniz öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler yapıyorlar?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Yöneticiler tarafından; gelişmeler konusunda bilgiler veriliyor.	2	2	2
Müfettişlerden destek alınıyor.	1	-	-
Yöneticilerin desteği ile değil; öğretmenler kendilerini geliştirip, birbirlerine de yardımcı oluyorlar.	1	3	-

Yaratıcılık ve yenilikçilik konularında öğretmenleri geliştirecek kurslar düzenleniyor.	4	-	-
Yöneticilerin olumlu veya olumsuz bir çalışması yoktur. Ama Bakanlık bu konuda öğretmenleri köreltiyor.	-	1	-
Yaratıcılık ve yenilikçilik konularında; öğretmenler tarafından istenildiği takdirde, yöneticiler maddi ve manevi her türlü desteği sağlıyorlar. Katılım için yönlendirmeler yapılıyor.	6	10	3
Yöneticiler de yenilikçi çalışmalara öğretmenlerle birlikte katılıyorlar.	-	2	-
Sınıflarda bilgisayar ortamında eğitim yapılması, akıllı tahtaların kullanılması ile öğretmenler kendilerini daha iyi geliştirirler. Bu donanımın olması için çalışmalar yapıldı ve yapılmaya devam ediliyor.	4	3	-
Yaratıcılık ve Yenilikçilik ile ilgili çalışmalar okula geliyor.	9	5	-
Yaratıcılık ve yenilikçilik konularında destek verebilmek için, önce sistem değişmelidir.	3	-	-
İndiki gençler; yaratıcılık, yenilikçilik konularında, her	2	-	-

İ bildiklerini söyleyip, bilgi

mak istemiyorlar.

Tablo 24'te belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Yöneticilerin; öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmesine destek olmadığı yönündeki görüşler

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

D okulu öğretmeni, "Son yapılan iki oda branş odası olacaktı ama yine sınıf u. Biz ısrarla öğrenci almaya, öğrenci doldurmaya devam ediyoruz Ö(D(3)))". İfadeleri ile yaratıcı ve yenilikçi çalışmalar için branş odalarının nası gerektiği ve okulda planlanıp, branş odası yapılan odaların sınıfa üştürülmesinin ve sürekli öğrenci alımının buna engel olduğu vurgulanmıştır.

Müfettişlerden destek alınıyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "Zümre olarak; müfettişlerimizle, öğretmenlerimizin ilikleri yakalaması ve yapılabileceklerle ilgili toplantılar yaptık. Çok verimli geçti Y(B(4)))". Sözleri ile yenilikleri yakalayabilmek için zümre olarak; yönetici, etmen ve müfettişle çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir.

Yöneticilerin olumlu veya olumsuz bir çalışması yoktur. Ama Bakanlık bu konuda öğretmenleri köreltiyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

A okulu öğretmeni, "Yenilikçilik ve yaratıcılık konularında, yöneticiler herhangi bir çalışma yapmıyor ama en önemlisi bakanlıktaki yöneticiler, yaratıcılık yenilikçilik konularında bizleri köreltiyorlar (G:Ö(A(2)))". Şeklindeki ifadesi ile eticilerden yaratıcılık ve yenilikçilik konularında herhangi bir çalışma veya tek görmedikleri ama bakanlık yöneticilerinin, kendilerini körelttiği, aslında; atıcılık ve yenilikçilik konularında desteği, yöneticilerden çok, bakanlık eticilerinden bekledikleri vurgulanmaktadır.

Yaratıcılık ve yenilikçilik konularında; öğretmenler tarafından istenildiği takdirde, yöneticiler maddi ve manevi her türlü desteği sağlıyorlar. Katılım için bilgilendirmeler yapılıyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

E okulu öğretmeni, “Yöneticiler yenilikle ilgili isteklerimizde bize her türlü desteği veriyorlar ama bence bu konuda bakanlığın yapması gerekenler var. Yenilikler konusunda araştırmalı, bizi bilgilendirmeli ve okula yenilik ve yaratıcılıkla ilgili materyalleri göndermelidir ($G:\ddot{O}(E(4))$)”. İfadeleri ile yaratıcılık ve yenilikçilik konularında, yöneticilerden her türlü desteğin görüldüğü ama bakanlığın bu konuda bir çalışma yapmadığı, oysa bakanlığın hem bilgilendirme hem de materyal sağlama konusunda okullara destek olması gerektiği vurgulanmıştır.

Yaratıcılık ve Yenilikçilik ile ilgili çalışmalar okula geliyor.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

E okulu yöneticisi, “En büyük yenilik takibi, okullarda internetin olmasıdır. İnternet kullanımı, akıllı tahta kullanımı, bilgisayar kullanımıdır. Biz öğretmen odasına bir bilgisayar koyduk. İnternet bağlantısını getirdik. Üçüncü sınıfa kadar akıllı tahtaları indirdik. Sınıfta öğretmenlerin hizmetine verdik ($G:Y(E(1))$)”. İfadeleri ile yenilik takibi için, öğretmenlerin bilgisayardan rahatça yararlanabilmesi ve akıllı tahtaların sınıflarda olması gerektiği, okullarında da bunun sağlandığı ifade edilmiştir.

E okulu öğretmeni, “Resim-İş atölyesi için; yöneticimiz seramik fırını aldı. Üstelik bu talep bizden gelmeden yaptı. Fiyatı pahalı ve her yerde olmadığı halde bizde var. Seramik de çok güzel. Yaratıcılığı geliştiriyor. Çocukların el kaslarını geliştiriyor ($G:\ddot{O}(E(2))$)”. Sözleri ile yöneticinin okul için; yaratıcılık ve çalışmalar için öğretmenden talep gelmeden, önem verip, gerekli bütçeyi ayırarak, okula seramik fırını almasının mutluluğu, ses tonu kadar sözlerle de ifade edilmiştir.

Yaratıcılık ve yenilikçilik konularında destek verebilmek için, önce sistem değişmelidir

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

A okulu yöneticisi, “Yaratıcılığı, yenilikçiliği desteklemek için, sistemde bazı değişiklikler yapılmalıdır. Öncelikle tüm okullardaki öğretmenlerin çalışma saatleri eşitlenmelidir. Kimisi az sayıda ders yaparken, kimisi de tam saat çalışmamalıdır. A

B öğretmen kavramı kalkmalıdır. Ayrıca öğretmenler yaratıcılık ve açık olmalıdırlar. Önce sistem değişmelidir. Sistem değişmeden ben ve yenilikçilikten söz edemem (G:Y(A(1)))". Sözleri ile yaratıcılık ve kavramlarında öğretmene destek olunabilmesi için; önce sistemdeki ders saatlerin eşitliği, çalışma saatlerini etkileyen A öğretmen, B öğretmeninin kalkması ve ayrıca öğretmenlerinde yaratıcılık ve yenilikçilik na açık olması gerektiği, kısaca sistemin değişmesi gerektiği ıştır.

ÖYÜT: Okulda okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilere ihtiyaçları farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda çalışmalar:

ulunuzda okul yöneticiniz /yöneticileriniz öğrencilere ihtiyaçları olan klardan için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenledi?/düzenle- kler mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır. erin %94'ü, öğretmenlerin %70'si ve velilerin %75'i okul yöneticisi erin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlediği ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki yöneticilerin ve velilere göre daha fazla bir yüzdelikle okulda okul yöneticisi erin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlediği ifade ettiği, öğretmen ve velilerinde yöneticilere göre daha az bir e bu fikri destekledikleri görülmüştür. Yöneticilerin %6'sı, öğretmenlerin ve velilerin %20'si bu görüşe katılmayarak, okulda okul yöneticisi lerin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar nediği görüşünü ifade etmişlerdir. Velilerin %5'i ise; okul yöneticisi lerin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip nediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda bilgi sahibi olmadıkları i ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin diğer katılımcı gruplara ha fazla, öğretmenlerin ve velilerin ise yaklaşık 3/4'nün okulda okul si /yöneticilerin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar ı olduğunu ifade ettikleri, ama %5 velinin de bu konuda bilgileri olmadığı de oldukları gözlenmiştir.

Okulda okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 25'te belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 25. Okulunuzda okul yöneticileriniz öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Çok az sayıda düzenleniyor.	1	1	2
Müfredatın yoğunluğu bu tip farkındalık çalışmalarına imkan vermiyor.	2	-	-
Sınıflarında düzenleniyor.	3	2	2
Öğretmenlerden kursla ilgili talep gelirse yapılıyor.	3	-	-
Trafik konulu seminer verildi.	-	2	1
İtfaiye ile çalışma düzenlendi.	-	-	4
Sosyal gelişimleri için, tiyatro oyunları okula davet ediliyor.	3	-	-
Öğrenciler için farkındalık adına ihtiyacı olan bilgisayar dersi sosyal faaliyet dersi olarak değil, okullarda bakanlığımız tarafından ders olarak müfredata alınmalıdır.	2	-	-
Rehber öğretmenler öğrencilere yönelik çalışmalar düzenleniyor.	10	6	2
Sağlıklı beslenme ve diyetisyen ile ilgili eğitimler	5	8	6

verildi.			
Dış sağığı konusunda seminerler verildi.	3	4	-
Farklı uzmanlardan destek alınıyor.	2	3	1
Öğrenciler için; kurum, kuruluşlar tarafından, çalışmalar düzenleniyor.	-	3	1
Şiir konusunda çalışmalar yapılıyor.	-	2	-
Öğretmenler, öğrencilere yönelik farkındalıklar için öneri götürüyor.	-	3	-

Tablo 25'te belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Rehber öğretmenlerle öğrencilere yönelik çalışmalar düzenleniyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "Öğrencilere sınav korkusu ve derslerine nasıl çalışırlarsa başarılı olabilirler? konularında rehber öğretmenlerimizle organize ettiğimiz çalışmalarla bilgilendirmeler yaptık ($G:Y(B(2))$)". Sözleri ile rehber öğretmenleri ile öğrencilere yönelik, sınav korkusunu kaldırmak ve derslerinde başarılı olmak için neler yapacakları konularında, farkındalık çalışmaları yapıldığı ifade edilmiştir.

XVIII. BOYUT: Okulda okul yöneticisi /yöneticilerin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulunuzda okul yöneticiniz /yöneticileriniz velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenledi?/düzenle-tiler? Açıklar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır.

Yöneticilerin %94'ü, öğretmenlerin %50'si ve velilerin %60'ı okul yöneticisi yöneticilerin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlediği görüşünü ifade etmişlerdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki yöneticilerin öğretmen ve velilere göre çok daha fazla bir yüzdelikle okulda okul yöneticisi yöneticilerin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlediği görüşünü ifade ettiği, öğretmen ve velilerinde yöneticilere göre çok daha az bir yüzdelikle bu fikri destekledikleri görülmüştür. Yöneticilerin %6'sı, öğretmenlerin %50'si ve velilerin %35'i bu görüşe katılmayarak, okulda, okul yöneticilerinin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlemediği görüşünü ifade etmişlerdir. Velilerin %5'i ise; okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda bilgi sahibi olmadıkları görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin diğer katılımcı gruplara göre oldukça fazla, öğretmenlerin yarısının ve velilerin ise yarısından %10 fazlasının okulda okul yöneticilerinin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlediğini ifade ettikleri, ama %5 velinin de bu konuda bilgileri olmadığı görüşünde oldukları gözlenmiştir.

Okulda, okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 26'da belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 26. Okulunuzda okul yöneticileriniz velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Yöneticilerin değil, bakanlığın düzenlediği kurslar oluyor.	1	2	-
Kurslar düzenlense de veliler çok ilgili değildir.	8	8	7
Rehber öğretmenlerle velilere yönelik çalışmalar düzenleniyor.	9	6	4
Aile ilişkileri ve çocuk	3	4	4

konuları ile ilgili olarak okula			
zaman davet ediliyor.			
Sağlıklı beslenme ve			
diyetisyen ile ilgili eğitimler	1	2	-
verildi.			
Etkili çalışma teknikleri			
konulu seminer düzenlendi.	3	-	-
Farklı uzmanlardan destek			
alınmıyor.	-	-	2
Diş sağlığı konularında eğitim			
verildi.	3	-	2
İngilizce kitapları konularında			
sınıfta eğitim verildi.	-	-	1
Bilgisayar kursları düzenlendi.	1	-	2
Okuma bilmeyen veliler için			
zaman zaman okuma yazma	1	1	-
kursları organize edilir.			
Veliler, zümreler olarak, yıl			
sonunda, sınıf öğretmenleri			
tarafından, beklenenler ve			
uygulanacaklarla ve destek	3	2	2
bilgiler ile ilgili			
bilgilendiriliyor.			
Velilere; bireysel olarak,			
gerektiğinde duydukları konularda	4	-	-
çalışmalar düzenlenir.			

Tablo 26'da belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Her öğretmenlerle velilere yönelik çalışmalar düzenleniyor.

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, “*Velilerimize yönelik; KGS sınavı ve çocuklarımızla m konularında rehber öğretmenlerimizle bilgilendirmeler yapılmıştır B(2)))*”. Sözleri ile velilere, rehber öğretmenlerle birlikte KGS ve Çocuklar m konularında çalışmalar düzenledikleri ifade edilmiştir.

B okulu yöneticisi, “*Velilerimize yönelik rehberlik konularında yardımcı ru. Ama sadece toplu bir bilgilendirme değil, seminerin sonunda bireysel bir ru sistemi ile her velinin kendi ihtiyacına göre gerek anne - baba düzeyinde, e çocuğa nasıl yardımcı olacağı konusunda rehberlerimizle randevulaşarak el görüşmeleri de sağlıyoruz. Bu da onların gelişmelerini sağlıyor B(3)))*”. İfadeleri ile velilere; hem toplu hem de bireysel randevu sistemi ile lik hizmeti sunarak ihtiyaçları olan farkındalıklar konusunda destek olunduğu lanmıştır.

BOYUT: Okulda okul yöneticisi /yöneticilerin topluma yönelik (yakın ve çevre) eğitici çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan nalar:

Okulunuzda okul yöneticileriniz topluma yönelik (yakın ve uzak çevre) çalışmalar organize etti mi? Organize ettiyse neler organize etti?/ettiler? ar mısınız? Sorusu katılımcılara sorulmuş ve görüşleri alınmıştır. icilerin %53’ü, öğretmenlerin %35’i ve velilerin %0’ı okulda okul yöneticisi icilerin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize ettiği görüşünü ifade erdir. Bu soruya ilişkin araştırma grubundaki yöneticilerin yarısından biraz ının okulda okul yöneticisi /yöneticilerin topluma yönelik eğitici çalışmalar ize ettiği görüşünü ifade ettiği gözlenmiş, öğretmenlerin yarısından azı bu fikre k verirken, veliler ise bu fikri desteklememişlerdir. Yöneticilerin %47’si, enlerin %65’i ve velilerin %55’i bu görüşe katılmayarak, okulda; okul icilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize etmediği görüşünü ifade erdir. Velilerin %45’i ise; okulda okul yöneticisi /yöneticilerin topluma yönelik i çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda sahibi olmadıkları görüşünü ifade etmişlerdir.

Katılımcı grubun verdiği ifadelerden; yöneticilerin diğer katılımcı gruplara daha fazla ancak yarısından biraz fazlasının; okulda, okul yöneticilerinin na yönelik eğitici çalışmalar organize ettiği görüşünde oldukları, öğretmenlerin lilerin yarısından fazlasının ise; okulda okul yöneticilerinin topluma yönelik

Yönetici çalışmalar organize etmediği görüşünde oldukları ve %45 velinin de bu konuda bilgileri olmadıkları gözlenmiştir.

Okulda okul yöneticilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan çalışmalar konusunda sorulan soruya, araştırma sonunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri; Tablo 27'de belirtilen temalar altında verilmiştir.

Tablo 27. Okulunuzda okul yöneticileriniz topluma yönelik(yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar organize etti mi? Organize ettiyse neler organize ettiler? Açıklar verdiğiniz?

	Yönetici	Öğretmen	Veli
Okulumuzda yapılan resim-iş atölyelerine, öğretmenlerimizin davet edildiğinde, civar okul öğretmenleri de davet edilmiştir.	4	-	-
Okulun düzenlediği bilgisayar kursuna, herkes davet edildi.	-	3	2
Okulda yapılan, kişisel gelişim ve aile ilişkileri çalışmasının sonuçları, herkese açık.	4	2	1
Belediyenin çalışmalarına destek verilerek, yakın ve uzak çevreye ulaşıp, bu misyon sürdürülüyor.	2	1	-
Yapılan faaliyetlerle; eğitim veriliyor.	2	1	-

Tablo 27'de belirtilen bazı temalarla ilgili olarak; bazı yönetici, bazı öğretmen ve bazı veli görüşleri aşağıda verilmiştir:

Okulumuzda yapılan resim-iş seminerine, öğretmenlerimizin yanında, civar okul öğretmenleri de davet edilmiştir.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "Resim- İş seminerini iki yıldır Antalya'dan öğretim görevlisini çağırarak, sponsor desteğimiz eşliğinde düzenliyoruz. Öğretmenlerimizle birlikte bölgedeki tüm resim öğretmenlerini ve resme ilgi duyan öğretmenleri de davet ediyoruz ki kendi okullarında kendi öğrencilerine de ulaşabilsinler (G:Y(B(3)))". İfadeleri ile okullarında Antalya'dan öğretim görevlisinden destek alarak düzenledikleri resim-iş semineri ile, okulları dışında, bölge okullarındaki öğretmenlere de ulaştıklarını ve amacın; diğer okul öğretmenlerinin seminerde öğrendiklerini kendi okullarında ve kendi öğrencileri ile uygulamaları olduğu vurgulanmıştır.

Yapılan faaliyetlerle, eğitim alınıp, eğitim veriliyor.

Bu düşünceye ilişkin görüş şu şekildedir:

D okulu yöneticisi, "Okul olarak yapılan etkinliklere katılıyoruz. Bu katılımlarla hem onlardan öğreniriz, hem de onlara bir şeyler öğretiriz. Örneğin izciler ile askerin etkinliğine katılırız, polisin trafik eğitimine katılırız. Biz öğreniriz. Onlarda öğrenir. Çocuklar polise öyle sorular sorar ki, onlarda öğrencilerden öğrenir (G:Y(D(1)))". Sözleri ile yakın ve uzak çevreye eğitici çalışmaların sadece okula çağrılarak değil, faaliyetlere katılarak, karşılıklı öğrenmelerle, farkındalıkların sağlandığı ifade edilmiştir.

"Okulun örgütsel amacı, var olmak ve yaşamını sürdürmektir. Bu yüzden okul, belli bir nüfusu eğitmek zorundadır. Yönetimsel amaç, okul yönetiminin eğitenlerinin sayısını artırarak eğitimin niteliğini yükseltmektir. Eğitsel amaç ise, eğitilen kişide oluşturulması düşünülen davranışları ona kazandırmaktır " (Başaran, 2000, s.11).

XX: BOYUT: Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?

Bu düşünceye ilişkin görüşlerin birkaçı şu şekildedir:

B okulu yöneticisi, "Her zaman yeniliklere ve teknolojiye açık olmak gerekir. Onları takip etmek lazım. Takip etmezseniz zaten çağın gerisinde kalırsınız. Yeni eğitim sistemlerini, başka ülkelerde nasıl yapılıyor, onları incelemek lazım. Bize

uygun olanları getirmek lazım. Bir de çocukların psikolojisi de çok önemli. Özellikle bu dönemde hem maddi olarak ailelerin çok kısıtlı olduğu bir dönem yaşıyoruz hem de ve bizim öğrenci potansiyelimizin, profilimizin de düştüğü bir dönem. Onlara ulaşmak için bunları yapmak lazım (G:Y(B(2))). İfadeleri ile yeniliklere ve teknolojiye açık olunması, yeni eğitim sistemlerinin ve başka ülkelerdeki uygulamalarının takip edilmesi ve uygun olanların da okullarda uygulanması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca öğrenci profilinin düştüğü ve velilerin maddi olarak kısıtlı bir dönemde olduğu ve okulların da yeni eğitim sistemlerini takip ederek veli ve öğrencilere ulaşması gerektiği vurgulanmıştır.

A okulu yöneticisi, "Biz okullarımızda yalnız bırakılmış durumdayız. Denetmenler; öğretmenleri sene başında, sene ortasında ve sene sonunda olmak üzere denetlemeli ve değerlendirmelidir. Bu şekilde, öğretmenlerimize ve okulumuza, planlamalarımıza, gerekli desteği verebilmelidir (G:Y(A(1)))". İfadesi ile denetmenlerin, süreci değerlendirmesi ve öğretmenleri, sınıflarında yıl içinde üç farklı zamanda gözlemleyerek gerekli çalışmayı yapması, gerekli yönlendirmeleri yapması gerektiği ancak bu şekilde öğretmene ve okula, katkı sağlanabileceği ifade edilmiştir.

A okulu öğretmeni, "Okulda dinamik bir yapı olmalıdır. Yaş faktörü merkez okullarda çok yüksek. Bu biraz dinamik yapıyı engelliyor. Teknolojik gelişim okulda tam olmalı. Ama bu gelişimden yöneticinin de haberdar olması, meraklı olması ve okula getirmesi gerekir. Eğitim sitesine okul üye olmalıdır. Bu sistem okullara konmalıdır. Akıllı tahtalar olmalıdır. Okullarda tiyatro çalışması ve sunumu için uygun ortam olmalıdır (G:Ö(A(4)))". İfadeleriyle okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımında, teknolojinin özellikle yöneticiler tarafından takip edilip okula getirilmesi, eğitim sitelerine üye olunması, akıllı tahtaların okulda mutlaka olması, okullarda dinamik yapının olması, tiyatro çalışma ve sunumu için uygun ortamların olması gerektiği vurgulanmıştır.

A okulu velisi, "Daha başarılı olunabilmesi için, okulda öğretmen eksikliği olmamalıdır (G:V(A(1)))". İfadesiyle okullardaki öğretmen eksikliğinin, eğitimi olumsuz etkilediği vurgulanmıştır.

A okulu velisi, "Okulun gelişimi için; öğrencilerin derslerinde daha başarılı olması için, okul genelinde ve daha çok sınav düzenlenmelidir (G:V(A(2)))". İfadesi ile okul gelişimi için; okul yönetiminin organize ettiği sınavların, okul genelinde yapılması ve sayısının daha çok olması gerektiği vurgulanmaktadır.

A okulu velisi, "Eğitime çok az bir bütçe ayrılıyor. Okulların daha gelişebilmesi ve birçok farklı çalışmanın yapılabilmesi için eğitime yeterli bütçe ayrılmalıdır (G:V(A(3)))". İfadesi ile eğitime ayrılan bütçenin yetersizliğine dikkat çekilmiş ve bu bütçenin okulların şu anki çalışmalarını olumsuz etkilediği ve farklı çalışmalara imkan sağlamadığı vurgulanmıştır.

B okulu yöneticisi, "Aslında ben rahat bir şekilde, gördüğüm her türlü faaliyete dala bilmek isterim. Ama tabi devlet okulu olmanın bir tutukluğu vardır. Çünkü maddi manevi kaynağın eksiktir (G:Y(B(4)))". Sözleri ile yenilikleri rahat uygulayabilme konusunda sıkıntılar yaşandığı, bunun nedeninin devlet okullarından yani maddi ve manevi kaynakların eksikliğinden kaynaklandığı vurgulanmıştır.

B okulu öğretmeni, "Okulun sistematigi oturmuş durumdadır. Bunun da okul gelişimine olumlu yönde bir katkı sağladığını düşünüyorum ve gözlemliyorum (G:Ö(B(1)))". Sözleri ile bulunduğu okulun sisteminin oturmuş olduğu ve bunun da okul gelişimini olumlu etkilediği ifade edilmiştir.

B okulu öğretmeni, "Yönetici her zaman için, öğretmenleri ile iyi bir iletişim içerisinde olmalıdır. Yeri geldiğinde bir arkadaş ama yeri geldiğinde yöneticiliğini yerine getirecek şekilde davranması gerekir. Bu dengeyi iyi kuramayan bir okul yönetimi başarılı olamaz. Örneğin öğretmenleri ile arasında ister istemez sorun yaşamaktadır. Hem öğretmenler arasında hem de kendileri ve öğretmenleri arasında sıkıntı yaratır. Bu dengeyi kuramayan okul yönetimi; bazı öğretmenleri belki daha özel, daha korumacı davranır. Diğer öğretmenleri, korunmayan öğretmenler olarak görülmesini sağlar. Bu durumla arası iyidir, değildir muhabbetleri ortaya çıkabilir. Bu da öğretmenler arasındaki ilişkileri ve bu yönde olumsuz etkilenen öğretmenlerin, muavinleri veya yardımcıları ile olan ilişkilerini, olumsuz etkilemektedir. Bizim okulumuzda bu sorun sadece okullarına göre nerdeyse yok, hatta çok az seviyededir (G:Ö(B(2)))". Sözleri ile yöneticilerin öğretmenlerle kurduğu iletişimin dengesinin çok önemli olduğu, arkadaşlık ve yöneticilik ilişkisinin dengeli kurulmaması durumunda sorunlar yaşanabileceği, bu sorunun çevre okullarda yaşandığını, kendi okullarında ise bu sorunun az da olsa yaşandığı ifade edilmiştir.

B okulu yöneticisi, "Okullarımızda öğrenci yoğunluğu biraz daha az olmalıdır. Yani sınıf sayısının en azından otuzun altına düşürülmesi gerekiyor. Bu okulumuzun en önemli ihtiyaçlarından biridir. Sınıf donanımların biraz daha iyileştirilmesi ihtiyacı vardır. Çocuklar çok eski sıra sandalyelerde oturuyor.

ncilerimizin huzurlu bir ortamda olmaları için, kendilerini evinde hissetmeleri biraz daha iyi eğitim ortamlarının oluşturulması gerekiyor (G:Y(B(6)))". Sözleri sınıfın çok kalabalık olduğu ve sınıf donanımının yeterli olmadığı, öğrencilerin evlerinde ve kendilerini evlerinde hissetmeleri için bunun gerekli olduğu vurgulanmıştır.

B okulu velisi, "Beklentilerimizin üzerinde bir okuldur. Bir günden bir güne bir sorunun, muavinimin, öğretmenimin kapısını çalıp da bir sorun yaşadığımı sunamıyorum. Gayet güvenli bir şekilde çocuğumu sabah okula bırakıp öğlen geleceğim. Bu da benim için çok önemli. Keşke tüm okullar böyle olsa (G:V(B(3)))". Sözleri ile yönetici ve öğretmenlere rahat ulaşabildiği, okulda bir sorun yaşanmadığı, bir veli olarak çocuğu okula güvenli bırakıp, gözün arkada kalmadığı vurgulanmış ve bunun da çok önemli olduğu vurgulanmıştır.

C okulu yöneticisi, "Bizim okulumuz çok büyük bir okul gibi görünür ama büyük eksiklikleri var. Örneğin çağımızın gerekliliği, herkesin evinde, elinde var ama bizim okulumuzda öğrencilere sunulamıyor. Bilgisayar laboratuvarımız bile yok. Bu beni gerçekten derinden üzüyor. Keşke böyle bir okulda bilgisayar laboratuvarımız olsa, bu çocuklara geleceğe yönelik daha çok şey öğtebilirdik. Daha kaliteli bir öğrenim sunabilirdik (G:Y(C(2)))". Sözleri ile okulun teknolojik olmasına rağmen öğrencilere bilgisayar laboratuvarı imkanı sunamadığı ve çağın eğitimi adına önemli eksiklik olduğu vurgulanmıştır.

C okulu yöneticisi, "14 köyden öğrenci gelmesi büyük bir sıkıntıdır. Farklı sosyoekonomik durumlar, farklı ekonomik durum ve 14 farklı köyden taşınmanın olması gelişmiş okul için uygun değildir (G:Y(C(1)))". İfadeleri ile 14 farklı köyden taşınmanın olmasının sorunlu olduğu ve okul gelişimi için de uygun olmadığı vurgulanmıştır.

C okulu yöneticisi, "Okullar tam gün olmalıdır. Ancak o zaman her şey değişir. Çünkü çocuğun okulda kaldığı süre bana göre azdır. Böyle olursa okulda öğrenci iyi bir eğitim alır ve ortaokula gittiği zaman da kendisi için daha iyi olur (G:Y(C(1)))". Sözleri ile öğrenciye verilmesi gerekenlerin, tam anlamıyla öğrenimi için tam gün eğitimin gerekli olduğu vurgulanmıştır.

C okulu öğretmeni, "Bence öğretmen, öğrenci ve veli işbirliği kesinlikle başarılıdır. Öğrencinin bunu hissetmesi gerekir. Yönetici sürekli olarak öğrencisine yenilikler verebilmek için kendini geliştirmelidir. Yönetici pasif olmalıdır. Yeniliklere açık olmalıdır (G:Ö(C(1)))". Sözleri ile öğretmen, öğrenci

ve velinin birlikte çalışması gerektiği ve yöneticinin de yenilikleri takip edip uygulayan, aktif birisi olması gerektiği vurgulanmıştır.

C okulu velisi, “*Daha iyi ve başarılı olabilmek için öğrenci, öğretmen ve velinin iç içe olması gerekmektedir (G:V(C(1)))*”. Sözleri ile okul olarak başarılı olmasının için; öğrenci, öğretmen ve velinin birlikte çalışması, birlikte hareket etmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

C okulu yöneticisi, “*Avrupa’da her okul, kendi bölgesine göre, bakanlığın ayrı, okulun kendisinin ayrı bir çalışma programı vardır. Okula dayalı eğitimin olması, bölgenin ihtiyaçlarına göre, öğretmenlerin görev alacağı, kursların düzenlenebileceği, tamamen öğretmenin, okul idaresinin kontrolünde olan bir formasyon olursa hem bölge halkı için, hem okul için ayrıca bir öğretmenin kendi kendisini geliştirmesi için, özgüvenini artırması için, toplumdaki bir öğretmen saygınlığını kazanabilmesi için çok önemlidir. Bu uygulamada bir bakanlığın verdiği eğitim programı, müfredat programı olur. Bir de senin bakanlığını zorlayıcı çalışmaların olur. İdareci ve öğretmenler kafa kafaya verir. Böylece eğitim ve öğretim de daha çok gelişmiş olur (G:Y(C(3)))*”. İfadeleri ile okullarda; okul gelişim modellerinden biri olan, okula dayalı eğitimin uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

C okulu öğretmeni, “*Ben çalışırım ve idareyi de zorlarım. Oysa idarecinin beni zorlamasını, şunu yapalım, bunları planlayalım vb. yaklaşımlarını bekliyorum. Ne bu okulda ne de adada böyle bir iklim yoktur. Ama bizim isteklerimize de itiraz yok. Destek geliyor. Pano yapalım vb istediğimiz zaman itiraz olmadan hemen yapılıyor (G:Ö(C(3)))*”. Sözleri ile yeni fikirler ve isteklerle idarecilerin gelmesini ve öğretmeni bu yönleri zorlamaları gerektiği ama bunun adadaki hiçbir okulda da oluşturulduğuna inanmadığı ifade ediliyor.

C okulu öğretmeni, “*On dört farklı köyden okula öğrenci geliyor. Bu öğrencilerin hepsi de farklı kültürlere sahipler. Böyle bir ortamda iyi bir eğitim olması imkansızdır. Gelişmiş bir okul, iyi bir eğitim olması için bu yapının değiştirilmesi gerekiyor (G:Ö(C(4)))*”. Sözleri ile on dört farklı köy ve farklı kültürden öğrencilerin gelmesinin okul gelişimi ve iyi bir eğitim düşünüldüğünde olumsuz bir etkisi olduğu ifade edilmiştir.

C okulu velisi, “*Arka tarafı çok emniyetli görmüyorum. Okulumuzda bir güvenlik görevlisinin olmasını çok isterim. Özel okullarda var. Bence devlet okullarında da olmalı (G:V(C(2)))*”. Sözleri ile okulun arka tarafının emniyetli

olmadığı, devlet okullarında da özel okuldakiler gibi güvenlik görevlisi olması gerektiği ifade edilmiştir.

D okulu yöneticisi, “Çocuk yetiştirmek bir sanattır. Dünyanın kalitesini artıran sanatsal bakış açısıdır. Her öğretmenin; kendinin bireysel estetik anlayışı, müzik dinleme alışkanlığı, bir resme bakarken; duvarı dolduran rengi tutar mı değil, hayatın bir portresi olduğunun farkına varma bilinci, estetik bir hamur halinde olan, çocuğun doğru yoğrulmasını sağlar. Her öğretmen bir sanatçı, her çocuğun da bir sanat eseri olması gerekir (G:Y(D(1)))”. İfadeleri ile öğretmenin bir sanatçı gibi öğrencisini yetiştirmesi, onlara tüm yönleri ile bakması ve farklılıklarını da görebilmesi ve öğrencilerin kendi özelliklerine göre donatılması, onların bir sanat eseri olduğunun düşünülmesi gerektiği vurgulanmıştır.

D okulu öğretmeni, “Okulumuzda çok iyi bir öğrenci kapasitesi var. Çok iyi bir öğretmen kesimi var. Fakat bina ve en önemlisi araç gereç olarak yetersiz. Çoğu okullarda olmayan bir öğrenci, bir veli potansiyeli var. Çok iyi çalışan öğretmen kesimi var. Fakat binamız yeterli değil. Araç gereçlerimiz yeterli değil. Deney için fen odamız yok. Müzik odamız yok. Bunların olması gerektiği hep söyleniyor. Ama tamamlanamıyor (G:Ö(D(1)))”. Sözleri ile okulun öğrenci, öğretmen ve veli profilinin iyi olmasına rağmen; araç gerecin, binanın ve çalışma odalarının yeterli olmamasının büyük eksiklik olduğu ifade edilmiştir.

D okulu öğretmeni, “Bakanlığın velilere yönelik, aile çocuk ilişkileri ile ilgili bazı seminerler düzenlenmesinin uygun olduğunu düşünüyorum. Maalesef ailelerimiz çocuklara istenilen düzeyde yaklaşmıyor. Ben bu konuda eksiklik olduğunu düşünüyorum (G:Ö(D(2)))”. Sözleri ile aile çocuk ilişkileri konusunda velilerin bazı sıkıntılar yaşadığı ve bu konularda bakanlık tarafından seminerler verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

D okulu öğretmeni, “Öğrenci sayısını bu kadar şişirilip, çoğaltmak yerine, olan kütüphaneyi kapatmak yerine, eğitimin daha iyi olabilmesi için neler yapılabilir diye bütün öğretmen arkadaşlarla oturulup bir karar alınmalıdır ki defalarca bu söyleniyor. Bu kadar öğrenci almayalım. Anasınıfların bir başka yere taşınması için gerekli çalışmayı yapalım. Ama olmuyor açıkçası. Ben hep şunu düşünüyorum. Kolej her şey değildir. Yarın öbür gün başka bir eğitim bakanı gelir. Kolej sınavını kaldırır. Biz yine tepe taklak olduğumuz yerde kalırız. Bu yanlışlıklar var. Dediğim gibi ne yapılabilir? Daha iyi olmak için, güzel planlamalar yapılabilir. Branşlar için ayrı oda olmalı. Gir hep test çöz değil. Ondan sonra çocuğa kompozisyon

...durmaya çalıştığın zamanda yazamaz ($G:\ddot{O}(D(3))$)". Sözleri ile öğrenci sayısının fazla olmasının, kolej sınavının varlığı, branş odalarının olmamasının okul gelişimi adına olumsuz etken olduğu vurgulanmıştır.

D okulu öğretmeni, "Veliden yararlanılmalıdır. Veli sınıfa alınarak onların pek çok özelliğinden bilgilerinden yararlanılabilir. Ben bunu yapmak istedim ama okul idaresi karşı çıktı. İdare tarafından bana velinin sınıfa girmesinin yasak olduğu söylendi. Ben de uygulayamadım. Oysa yurtdışında bu uygulanıyor. Önce okul yöneticisinin yeni tekniklerle ilgili olarak eğitilmesi lazım. Yeniliğe açık olması lazım. Her şey klasik ve kapalı. Gizli sistemlerle yapılıyor. Sorunlar da çözülmek yerine erteleniyor. Ama hiçbir zaman da çözüm bulunamıyor. Bu da eğitimdeki en büyük sorun olarak karşımıza çıkıyor ($G:\ddot{O}(D(4))$)". Sözleri ile yöneticilerin; kendilerini geliştirmede, yeniliklere kapalı olduğu, velilerden sınıfta yararlanılması gerektiği, okullarda sorunların ertelendiği ve çözülmediği, bunda okul gelişimini olumsuz etkilediği ve eğitimdeki sorun olarak görüldüğü ifade ediliyor.

E okulu öğretmeni, "Okulda bir sıkıntı olduğunda, yöneticimle bu sıkıntıyı çezebiliyorum. Evime huzurlu gidebiliyorum ve okuluma da huzurlu ve rahat gelebiliyorum. Çok üzüntülü bir dönemim olmuştu. Bu konuda derslerim olsun, toparlanmam olsun bana her türlü desteği verdiler ($G:\ddot{O}(E(1))$)". Sözleri ile okulda sorunlar olduğunda, yönetici ile bu sorunlara çözüm bulunabildiği, ayrıca özel sıkıntılar da yöneticinin destek olduğu ve okula huzurlu gelindiği ifade edilmiştir.

E okulu öğretmeni, "Özel eğitim öğretmenlerine yönelik bir hizmet içi kurs olduğunu söyleyemem. Çünkü bunun eğitimini verebilecek birini bulamıyorlar. Sonra da bakanlık formda, hizmet içi kursa katılıp katılmadığımızı soruyor ve ben bu soruyu, bölümümle ilgili dolduramıyorum ($G:\ddot{O}(E(4))$)". Sözleri ile özel eğitim ile ilgili hizmet içi kursların yapılmadığı ve buna ihtiyaç olduğu, bakanlığın yolladığı formda özel eğitim bölümüyle ilgili organize edilmiş kurs olmayıp, yazılamadığı için ahatsız olduğu ifade edilmiştir.

BOYUT: Okulda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonun olup olmadığı ve düşünceler:

Okulun eğitim ve öğretim adına oluşturulan vizyonu ile ilgili olarak sorulan soruya araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 9'da belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (9 tanesi) tarafından, okulun vizyonu; "Akademik, psiko ve sosyal gelişimlerinin tamamlanması için çaba göstermek. Akademik, spor, sosyal aktivitelerde başarı sağlamak. Her yönden başarısını daima bir basamak yukarı çekmektir." Şeklinde öğrencinin her yönden gelişimini ve başarısının sağlanması okulun vizyonu olarak ifade edilmiş, öğretmenlerin çoğunluğu tarafından (12 tanesi) okulun vizyonu "Kolej sınavlarında başarılı olmak." Şeklindeki ifadeleri vizyon, kolej sınavında başarılı olmak olarak ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu tarafından ise iki görüş ifade edilmiştir. (6 tanesi) okulun vizyonu; "Öğrencileri başarılı bir şekilde üst kuruma hazırlamak." Şeklinde ve yine aynı çoğunlukta (6 tanesi) tarafından "Öğrencilerin akademik başarısını yüksek tutmak" olarak ifadeleri ile vizyon öğrencinin akademik başarı göstermesi ve üst kuruma hazır olması olarak belirtilmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından, okulun vizyonun ortak olarak ifade edildiği görüşler ise: "Kolej sınavında başarılı olmak; akademik, psiko ve sosyal gelişimlerinin tamamlanması için çaba göstermek, akademik, spor, sosyal aktivitelerde başarı sağlamak, her yönden başarısını daima bir basamak yukarı çekmek; çocukları, iyi bir yurttaş, çevresine sevgiyle yaklaşan, kendi kendilerine yeterli, kendilerine güvenen bireyler olarak, geleceğe, hayata en iyi şekilde hazırlamak; teknolojik gelişmelere uygun eğitim imkanı sunmak, gerekli teknik donanımı sağlamak, teknolojiyi yakalamaktır" şeklindedir. Araştırma grubunda yer alan katılımcıların ortak ifadesi ile; öğrencilerin, her yönden gelişmesi, iyi bir yurttaş ve kendine yeten birey olması, okul olarak kolej sınavlarında başarı bulunması, teknolojik imkanların sunulabilmesi okulun vizyonu olarak ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından okulun vizyonu olarak ortak ifade edilen görüş: "Eğitim sistemi vizyon belirlemeye izin vermiyor." Şeklinde vizyon oluşumunu eğitim sisteminin etkilediği ifade edilmiştir. Oysa Tekeli (2003), Mevcut sistemler çoğunlukla yeniliklerin önünde tıkayıcı durumda olabilirler. Ama

vizyonu olan bir örgüt, sistemin bu engellemesini, uygulamadaki yaklaşımlarıyla ifade edilmektedir ifadelerini kullanmıştır.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından okulun vizyonu olarak ortak ifade edilen görüş: "Öğrencilerin akademik yönden başarısını yüksek tutmak." İfadeleri ile akademik başarının sağlanması okulun vizyonu olarak ifade edilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından okulun vizyonu olarak ortak ifade edilen görüş: "Öğrencileri başarılı bir şekilde üst kuruma hazırlamak." Şeklindedir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından okulun vizyonu olarak ifade edilen görüş: "Özel okulların üzerinde bir okul yapmak." Şeklindedir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından okulun vizyonu olarak ifade edilen görüşler: "Zümre toplantılarında belirlenen amaçlara ulaşmak; okulun vizyonu belirgin değildir ve öğretmenlerle paylaşılmamıştır; bakanlığın değişen politikaları vizyon oluşturmak mümkün değildir; planlanmış değildir, okulun ihtiyaçları doğrultusunda hedefler oluşturulur." Şeklinde okulun vizyonunun okul zümre toplantılarında oluşturulduğu şeklinde olumlu ve belirgin bir vizyon olmadığı, idare tarafından öğretmenlerle paylaşılmamış olduğu, okulun ihtiyaçlarına göre belirlendiği, bakanlığın değişen politikası ile vizyon oluşturulamadığı şeklinde de olumsuz ifade edilmiştir. Şişman (1999), Okulun vizyon ve misyonunun tüm paydaşlar tarafından bilinip, benimsenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Yönetici ve velilerin okulun vizyonu konusunda daha çok olumlu ifadeler kullandığı, öğretmenlerin ise okulun vizyonu ile ilgili daha çok olumsuz ifadeler kullandığı gözlemlenmiştir.

BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip üretilmediği, çalışmaların yapıp yapılmadığı ve düşünceler:

Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler ile okulun vizyonu olarak sorulan soruya araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve velinin görüşleri Tablo 10'da belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (nesi) tarafından, yapılan projeler ve çalışmalarla ilgili olarak; "Donanımın artırılması, fiziksel yapı için, adım adım daha ileriye ilerlemek için, teknolojiyi okula entegre etmek için planlamaların yapılması." Şeklinde ifade edilmiş, öğretmenlerin görüşleri tarafından iki farklı görüş ifade edilmiştir. Öğretmenlerden bir grubu (6) tarafından yapılan projeler ve çalışmalarla ilgili olarak, yöneticilerle aynı görüşü ifade eden "Donanım açısından, fiziksel yapı için, adım adım daha ileriye ilerlemek

teknolojiyi okula getirmek için planlamaların yapılması.” Şeklinde, bir başka öğretmen grubu tarafından ise (6 tanesi) yapılan projeler ve çalışmalarla ilgili olarak; bazı sınıflara akıllı tahtalar kondu. Konulamayan sınıflar için çalışmalar devam ediyor.” olarak ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu (11 tanesi) yapılan projeler ve çalışmalarla ilgili olarak “Eğitim açısından, sosyal faaliyet açısından daha iyiye ulaşmak, ilerlemek için, her açıdan en üst dereceyi yakalamak için çalışmaların yapılması.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından okulda yapılan proje ve çalışmalarla ilgili ortak olarak ifade edilen görüşler ise: “Planlanan ama uygulanamama için bazı eksiklerin tamamlanmasını bekleyen projelerin olması; grev nedeniyle eksiklerin giderilmesinin çalışmalarının planlanması; eğitim açısından, sosyal faaliyet açısından daha iyiye ulaşmak, ilerlemek için, her açıdan en üst dereceyi yakalamak için çalışmaların yapılması; bazı sınıflara akıllı tahtalar kondu, konulamayan sınıflar için çalışmalar devam ediyor; donanım açısından, fiziksel yapılar, adım adım daha ileriye ilerlemek için, teknolojiyi okula getirmek için planlamaların yapılması; yeni binaların yapılmış olması; kapalı spor salonunun yapılmış olması; tuvaletlerin yapılmış olması.” Şeklinde daha çok okulun fiziksel yapısı ile ilgili projeler ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından okulda yapılan proje ve çalışmalarla ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Avrupa Birliği Projeleri kapsamında proje çalışmalarının yapılması; Rehberlik Hizmetlerinin ailelere ve öğrencilere ulaşım detaylarının planlanması ile ilgili projelerin üretilmesi; 5. sınıflarda seviye sınıfları oluşturma çalışmalarının yapılması; tam donanımlı müzik odası oluşturuldu; bilgisayar odasının yapılmış olması; sistemli çalışma yerine, günübirlik yapılan çalışmaların yapılıyor olması; plansız büyüyen yapılar ilgili çalışmaların yapılıyor olması.” Şeklinde okulun fiziksel yapısı ile ilgili projeler ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından okulda yapılan proje ve çalışmalarla ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Yeni parkın yapılmış olması.” Şeklinde belirtilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından okulda yapılan proje ve çalışmalarla ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Bina ve çevresi ile ilgili çalışmaların yapılmış olması” Şeklinde okulun fiziksel yapısı ile ilgili okul bina ve çevresi ile ilgili yapılan çalışmalar ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından okulda yapılan proje ve çalışmalarla ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Zümre toplantıları ile yeni proje çalışmalarının yapılması (Hece kitabı hazırlığı vb); sınıflara; ders yapmaya ve ders araç gereçlerini saklamaya uygun masa sandalye alınması çalışmasının yapılıyor olması; dil laboratuvarı oluşturma çalışması yapılıyor; bilgisayar laboratuvarı oluşturma çalışması yapılıyor; halı sahanın yapılmış olması; web sayfası hazırlığının yapılmış olması; engelli öğrenciler için rampa ve tuvalet yapımı projesinin hazırlanmış olması.” Yapılmış ve uygulanan projeler ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından okulda yapılan proje ve çalışmalarla ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Fen odasının yapılmış olması; planlanan ama yarım bırakılan projelerin var olması; rutinlik, usanmışlık nedeniyle projelerin üretilmemesi; sadece kolej sınavına yönelik projelerin var olması. ” Şeklinde fen odasının yapılmış olduğu, olumlu projelerin var olduğu ve yarım kalan projeler, rutinlikten sıkılmış olup üretememe, kolej sınavının okullar için öne çıkmış olması gibi olumsuz ifadeler de katılımcı gruptaki öğretmenler tarafından paylaşılmıştır.

Sadece bazı veliler tarafından okulda yapılan proje ve çalışmalarla ilgili olarak ifade edilen görüşler:” Hademe odasının yapılmış olması; araba park yeri düzenlemesinin yapılmış olması; kameranın takılmış olması.” Şeklinde yapılan çalışmalar olumlu ifade edilmiştir.

II. BOYUT: Okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmadığı ve düşünceler:

Okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 11’de belirtilen temalar içeriği; yöneticilerin çoğunluğu (9 tanesi) tarafından, okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ilgili olarak; “Oyun alanlarının ve oyun parklarının yeterli olması.” Şeklinde olumlu ifade edilmiş, öğretmenlerin çoğunluğu tarafından (6 tanesi) okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ilgili olarak, okul bahçesinin yetersiz olduğu önemli yerin “Bahçede oyun oynamak için uygun oyun alanları olmaması. Oyuncakların yetersiz olması.” Şeklinde olumsuz ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu (8 tanesi) yöneticilerle aynı fikri paylaşarak okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup

olmaması ilgili olarak okul bina ve bahçesinin yeterli olduğu önemli alanın “Oyun alanlarının ve oyun parklarının yeterli olması.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ilgili olarak ifade edilen görüşler ise: “Eski bir bina olması; binaya göre öğrenci sayısının fazla olması; bahçede oyun oynamak için uygun oyun alanlarının olmaması, oyuncakların yetersiz olması; oyun alanı oluşturmak için proje hazırlığının yapılmış olması; oyun alanlarının ve oyun parklarının yeterli olması; öğretmen odasının olması; bahçenin alan olarak yeterli olması; kapalı spor salonu ihtiyacının olması; bina ve bahçe olarak ideal bir okul olması; daha emniyetli olması için okulun etrafının kapatılmasının gerekmesi; bahçe ve okul alanının yetersiz olması.” Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Beton bir yapı olması; okul binasındaki fiziksel sıkışıklıkların, plansız yapılmış olması; öğretmen odasının yetersiz olması; yeni öğrenci tuvaletlerinin yapılmış olması; bilgisayar odasının olmaması; bilgisayar odasının olması; resim-iş atölyesinin olması; kapalı spor salonunun olması; branş odaları yapılma ihtiyacının olması; spor için halı sahanın olması; teknolojik anlamda kalınmış olunması.” Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Sınıf için geliştirilme ihtiyacının olması, uygun sıradan dalye ihtiyacının olması; sınıf içlerinin uygun olması.” Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Binanın bakımı için, çalışmaların yapılma ihtiyacının olması; bahçede oturma alanlarının olmaması.” Şeklindedir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Okul alanı içerisindeki yerleşim dağınık olması ve kantinin sınıflara uzak olması; öğretmen tuvaletlerinin yetersiz olması; kütüphane ihtiyacının olması;

bahçeye öğrenciler için bankların yapılmış olması.” Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim ihtiyaçları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Her şubenin okulda belirli bir alana yerleştirebilme imkanının olması; öğrenciler için; bahçeye ve parklara özel zemin yapılma ihtiyacının olması; okulda parkın olmaması; asfalt alanın fazla olması; küçük değişikliklere odaklanılmış olması; bahçede çim alan ihtiyacının olması.” Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

Sadece bazı veliler tarafından okul bina ve bahçesinin eğitim ve öğretim ihtiyaçları açısından uygun bir yapıda olup olmaması ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Okulda öğrenciler için güvenli olmayan alanların olması; kamera sistemi okul güvenliğinin sağlanmış olması; güvenliğin sağlanmış olması; güvenlik evlisine ihtiyaç olması.” Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

Şahin (2006), okul binalarını ifade ederken; okul binaları, bakımlı, güvenli, ısı ve yeterli donanımına sahip olmalıdır. Isınma, aydınlanma ve havalandırmanın olmaması, öğrencilerin fiziksel ve duygusal gelişimini olumsuz etkilemektedir. Eğitim ve öğretimin iyi bir şekilde gerçekleşebilmesi için fiziksel ortamın standartları yüksek olmalıdır şeklinde vurgulamaktadır. Okul binaları ve bahçeleri; ilgi çekici ve estetik olarak tasarlanmış, ısı ve ışık sorunu olmayan, her zaman temiz olması gereken, eğitim ve öğretim etkinliklerinin en düzeyde gerçekleştirilebileceği yapılar olması gerekmektedir. Okul içinde yer alan bütün alanların en etkili kullanımı için programların yapılması gerekmektedir (Şahin, 2007).

BOYUT: Okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmadığı ve düşüncüler:

Okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmaması ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 öğretmen, 20 öğrenci ve 20 velinin görüşleri Tablo 12’de belirtilen temalar içeriği yöneticilerin çoğunluğu (7 tanesi) tarafından, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili olarak; “Okulda kütüphane kitapları vardır.” Şeklinde olumlu ifade edilmiş, öğretmenlerin çoğunluğu (7 tanesi) okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir

kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili olarak, "Kütüphane çok önemlidir, uygun ortam sağlanmalıdır. Öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırılmalıdır." şeklinde ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu (8 tanesi) öğretmenlerle aynı fikri paylaşarak okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili olarak, "Kütüphane çok önemlidir, uygun ortam sağlanmalıdır. Öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırılmalıdır." şeklinde ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili ortak olarak ifade edilen görüşler ise: "Kütüphaneye ihtiyaç yoktur, artık bilgisayarlar vardır; sınıf kitaplıkları vardır; kütüphane çok önemlidir, uygun ortam sağlanmalıdır, öğrencilere kitap okuma alışkanlığı kazandırılmalıdır; kütüphane vardır ama kullanılmıyor, kütüphane alışkanlığı kazandırılmalıdır. " şeklinde hem sınıf kitaplığı, bilgisayarların varlığından bahsedilerek artık kütüphaneye ihtiyaç yoktur, şeklinde ifade edildiği gibi hem de kütüphanenin öneminden ve bunun için uygun ortamın sağlanması gerekliliğinden bahsedilmiştir. Ayrıca sınıf kitaplıklarına da önem verildiği 7 yönetici, 6 öğretmen ve 2 veli tarafından ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili ortak olarak ifade edilen görüşler: "Oda sıkıntısı nedeniyle kütüphane odası iptal edilmiştir; bölge kütüphanesinden öğrencilerin yararlanması organize edilmektedir." şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili ortak olarak ifade edilen görüş: "Kütüphane dersiyle, kullanım imkanları ile var olan donanımdan iyi bir şekilde yararlanılmaktadır." şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili ortak olarak ifade edilen görüş: "Kütüphaneden, haftada bir öğleden sonra yararlanılıyor." şeklindedir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olup olmaması ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: "Kütüphane oda sıkıntısı nedeniyle müzik dersi ile dönüşümlü olarak kullanılıyor; kütüphane oluşturmak için yeterli oda yoktur; kütüphane dersi sadece

eğitsel etkinlik dersi olarak değil, sabah derslerinde de yapılmak üzere Eğitim Bakanlığı tarafından müfredata konmalıdır; bölge kütüphanesinden öğrencilerin yararlanmaları sağlanmalıdır. ” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanenin olup olmaması ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Kütüphane daha zengin kitaplarla desteklenmelidir; sadece kütüphane değil de projelerin de yürütüleceği bir ortam olmalıdır, göz önünde, aydınlık ve içinde bilgisayarı olan bir ortam olmalıdır; oda sıkıntısı nedeniyle kütüphane yoktur.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Okullarda oda sıkıntısı nedeniyle kütüphanenin oluşturulamaması ya da var olan kütüphanenin iptal edilerek farklı bir oda oluşturulması ya da var olan kütüphanenin kullanılmıyor olması dikkat çekicidir.

V. BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ve düşünceler:

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 13’te belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (6 tanesi) tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak iki farklı görüş; “Rehber öğretmenimizin katkısı vardır ve Öğretmenler, öğrencilerin bireysel eğitimine önem veriyor, çalışmalar yapıyor. ” Şeklinde olumlu ifade edilmiş, öğretmenlerin çoğunluğu tarafından (13 tanesi) okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak yöneticilerle aynı görüşü paylaşarak, “Öğretmenler, öğrencilerin bireysel eğitimine önem veriyor, çalışmalar yapıyor.” Şeklinde ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu (5 tanesi) yöneticiler ve öğretmenlerle aynı fikri paylaşarak, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak, “Öğretmenler, öğrencilerin bireysel eğitimine önem veriyor, çalışmalar yapıyor” Şeklinde ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu (5 tanesi) okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak yöneticiler ve öğretmenlerle paylaştıkları görüşün dışında farklı bir görüşü de aynı çoğunlukta ifade etmişlerdir: “Öğrencilerle bire bir

İlişkilerle bireysel eğitim takip ediliyor ve gerektiğinde velilerle iletişim kuruluyor.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili ortak olarak ifade edilen görüşler ise: “Yöneticiler öğretmenlerin ihtiyacı olduğu noktada, kendilerine iletilince yardımcı oluyorlar; öğrencilerle bire bir ilişkilerle bireysel eğitim takip ediliyor; okulumuzda özel eğitim öğretmenin olması, büyük bir ayrıcalıktır; rehber öğretmenimizin çok katkısı vardır; öğretmenler, öğrencilerin bireysel eğitimine önem veriyor, çalışmalar yapıyor. ” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili ortak olarak ifade edilen görüşler: “Yöneticiler öğretmenlerle toplantılar yaparak, öğrencilerle ilgili bilgileri alıyorlar; sınıfların kalabalık olması bireysel eğitimin yapılabilmesi için olumsuz bir etkidir; öğretmenler tarafından öğrenme sıkıntısı olanlar için, birinci ve ikinci sınıflarda yapılıyor.” Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili ortak olarak ifade edilen görüşler: “Her çocuğun kendi içinde bir basamak çıkması önemseniyor; gerektiğinde velilerle iletişim kuruluyor.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Zümre çalışmaları ile her muavin kendi zümresindeki sınıfların öğrencilerinden haberdardır; bu konuda herhangi bir tedbir alınmamıştır.” Şeklinde olumlu ve olumsuz olarak ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Müfredatın yetiştirilmesi, süre sıkıntısı, kolej telaşı, bireysel eğitimi olumsuz etkiliyor; sınıf öğretmenin ilgisi ve merakı doğrultusunda gerçekleştiriliyor; alt sınıflarda önem veriliyor, üst sınıflarda kolej yarışı nedeniyle önemsenmiyor; koleje yönelen öğrenciler farklı sınıfta eğitim alıyor. ” Şeklinde ifade

ilmiştir. Bazı öğretmenlerin bireysel eğitimdeki önemli etken olarak, daha çok
olej sınavını ifade ettikleri gözlenmiştir.

Sadece bazı veliler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken
öğrencilerin bireysel eğitimine önem verilip verilmediği ile ilgili olarak ifade edilen
örüş:” Veliler çocukların bireysel başarıları için dışarıdan takviye alıyor.” Şeklinde
ade edilmiştir.

Alkan (2001)’in ifadesi ile Eğitim, insanın bireysel hedeflerine, yaşamsal
orumluluğuna, tüm yetenek ve yaratıcılık potansiyellerinin oluşmasına olanak
ğlamaktadır. Bu nedenle eğitimde bireysel, ulusal ve küresel boyutlarda sürekli bir
elişim ve değişim sağlamak gereklidir.”

I BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirilip değerlendirilmediği ve düşünceler:

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin
performanslarının sık sık değerlendirilip değerlendirilmediği ile ilgili olarak sorulan
oruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri
ablo 14’te belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (11 tanesi),
öğretmenlerin çoğunluğu (10 tanesi), velilerin çoğunluğu (8 tanesi) tarafından;
Yöneticilerin uyguladığı sınavlar var.” Şeklinde ifade edilmiştir. Okulda eğitim ve
öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık
değerlendirildiği ve bu değerlendirmenin daha çok yöneticilerin yaptığı sınavlarla
erçekleştirildiği şeklinde, katılımcı grup tarafından ifade edildiği görülmüştür.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda eğitim ve
öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık
değerlendirilip değerlendirilmediği ile ilgili olarak ifade edilen görüşler ise: “4. ve 5.
nıfların performansları deneme sınavları ile değerlendiriliyor; yöneticiler sınıfları
ezerek öğrencileri; bekledikleri performansla ilgili bilgilendiriyor ve takip ediyor;
öneticiler öğrencilerin performans bilgilerini öğretmenlerden alıyorlar; yöneticilerin
yguladığı sınavlar var; öğrencilerle bire bir ilişkilerle performansları takip ediliyor;
öğretmenler tarafından performanslar değerlendiriliyor.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda eğitim ve öğretim
hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirilip
değerlendirilmediği ile ilgili olarak ifade edilen görüşler ise: “Yöneticiler sınıfa ders
ermeye girdiklerinde değerlendirme yapıyorlar; zümre toplantıları ile genel

değerlendirmeler yapılıyor, genel performans değerlendirmeleri hazırlanıyor.”
inde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirilip değerlendirilmediği ile ilgili olarak ifade edilen görüşler ise: “Yöneticiler sabah saatlerinde öğrencileri ödüllendiriyor; öğrencilerin akademik ve sosyal başarılarındaki performansların tümüne önem veriliyor.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirilip değerlendirilmediği ile ilgili olarak ifade edilen görüşler:” Okul yöneticileri öğrencilerin akademik performansla ilgili bilgilendirilince ve destek istenince, gerekli desteği veriyorlar; yöneticiler; ailelerden, öğrencilerin performansları ile ilgili bilgi alıyor; velilerle görüşerek belirlemek ve varsa farklılığı kaldırmak için sınavlar yapılması istendi ama bu amaçla gerçekleştirilemedi; spor ile ilgili performanslar önemseniyor; öğretmenlerde akademik başarı olmak üzere, sosyal faaliyetlerle ilgili performanslar değerlendirilmiyor. Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir.

4. ve 5. Sınıflarda koleje hazırlık olarak yapılan deneme sınavlarının sonuçları performans ölçmek için kullanıldığı ve bu ifadenin 7 yönetici, 6 öğretmen ve 5 veli tarafından ifade edildiği gözlemlenmiştir.

Birer öğretmen tarafından spor ile ilgili performanslar önemsendiğinin ifade edilmesi ve öğretmenlerde dahil olmak üzere, sosyal faaliyetlerle ilgili performansların önemsenmediğinin söylenmesi dikkat çekicidir.

Dr. Cemaloğlu (2002), performans ile ilgili; Okul yöneticisi; performans değerlendirme konusunda da bilgi ve beceri sahibi olmalıdır vurgusunu yapmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER: Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ile ilgili olarak sorulan soruya, katılan grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 1’de belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (9 tanesi), öğretmenlerin çoğunluğu (12 tanesi), tarafından; “Mezun olan öğrenciler okula ziyarete geliyorlar

ve bu şekilde bilgi alınıyor.” Şeklinde ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu (6 tanesi) okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ile ilgili olarak “ Velilere soruluyor.” Şeklinde ifade edildiği görülmüştür. Yönetici ve öğretmenlerin çoğunluğunun aynı ifadeyi kullandıkları gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Mezun olan öğrenciler okula ziyarete geliyorlar ve bu şekilde bilgi alınıyor; sosyal ortamlarda karşılaşarak bilgi alınıyor; velilere soruluyor.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Sosyal medya vasıtası ile onlar okulumuzla iletişime geçiyorlar.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Orta öğretim kurumlarından geri dönüt bilgi alınmıyor.” Şeklinde olumsuz ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Ortaokul öğretmenleri ile iletişim kurularak bilgi alınıyor; hazırlanma aşamasında olan, web sayfası çalışması ile bilgi alınacak.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ile ilgili olarak ifade edilen görüş: “Özel eğitim öğrencileri takip ediliyor.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı veliler tarafından, okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı ile ilgili olarak ifade edilen görüş: “Koleji kazanan öğrenciler takip ediliyor.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici ve öğretmenlerin çoğunluğunun ifadesi ile okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirimin mezun olan öğrencilerin okula ziyarete gelmesi ile bilgi sahibi olunduğu, veliler için ise; okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirimin velilere sorularak alındığı konusunda ifade ettikleri gözlenmiştir.

Okulun mezunlarını takip etmesi çok önemlidir. Başaran (2000a)'nın ifadesi okulun genel çevresi, içinde yaşadığı toplumdur. Okulun özel çevresi ise girdilerini aldığı, mezunlarını verdiği, etkilendiği ve etkilediği diğer örgütlerdir. Bunlar ise; üst eğitim örgütleri, diğer okullar, toplum, aileler, örgütler ve benzerleridir. Okul, bunlara girdisi ve çıktısı ile bağlı olduğundan, bunlar olmadan ne olabilir ne de yaşayabilir.

III. BOYUT: Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 16'da belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (7 tanesi), öğretmenlerin çoğunluğu (4 tanesi), tarafından; "Sınıflarda ve branş derslerinde yapılıyor." şeklinde ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu (5 tanesi) okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ile ilgili olarak "Okulda bazı etkinliklerle ve zümre etkinlikleri ile drama çalışması yapılıyor." şeklinde ifade edildiği görülmüştür. Yönetici ve öğretmenlerin çoğunluğunun aynı ifadeyi kullandıkları gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Küçük sınıflarda daha çok yapılıyor; sınıflarda ve branş derslerinde yapılıyor; okulda bazı etkinliklerle ve zümre etkinlikleri ile drama çalışması yapılıyor." şeklinde ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Eğitim Bakanlığı, dramayı ders olarak müfredata koymalıdır; müfredat fazlalığının olması olumsuz bir etkidir; öğretmenin isteğine bağlıdır; drama ile ilgili öğretmenler bilgilendirilmelidir." şeklinde dramanın yapılmasına yönelik, yapılabileceklerle ilgili ifadelerin anıldığı gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp

ilmediği ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Öğretmenler, öğrencilerle boş
itlerde drama çalışması yapıyor.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile
li olarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ile ilgili
ak ifade edilen görüşler: “Ülke yazar ve şairlerinden de yararlanılarak çalışmalar
ılıyor; yöneticiler girdikleri sınıflarda drama çalışması yapıyor.” Şeklinde ifade
miştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile
olarak, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ile ilgili
ak ifade edilen görüşler: “Bu konuda çalışma yapana herhangi bir teşvik yoktur;
larda drama odası olmalıdır; drama ile ilgili yönetici ve öğretmenler
lendirilmelidir.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı veliler tarafından, okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili
k, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıp yapılmadığı ile ilgili olarak
edilen görüş: “Eğitime çok az bir bütçe ayrılıyor, birçok farklı çalışmanın
abilmesi için eğitime yeterli bütçe ayrılmalıdır.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici ve öğretmenlerin çoğunluğunun ifadesi ile okulda
aya dayalı eğitsel çalışmaların, sınıflarda ve branş derslerinde yapıldığını,
r için ise; okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmaların, okulda organize edilen
tkinliklerle ve zümre etkinlikleri ile yapıldığını ifade ettikleri gözlemlenmiştir.

Genelde katılımcı grup tarafından; dramanın yapılma isteği ve bazı
erin yerine getirilmesinin ifade edildiği gözlenmiştir.

Levent (1999), dramanın önemi ve gerekliliğini yapmış olduğu drama
yla şu şekilde vurgulamaktadır: “Ezberci eğitim ve öğretim bireyin
liklerinin ne işe yarayacağını bile anlamasına olanak vermez, oysa drama
ni bireyin bütün öğrendiği bilgileri geliştirmekte olan rolü ile birlikte
nasını; hatta rolü geliştikçe kendisine gerekli olan bilgiler talep eder hale
endi kendine ona ulaşmasını sağlar.”

**YUT: Okulda; okul yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve
i oluşturmaya önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:**

Okulda; okul yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü
mayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili
orulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20

inin görüşleri Tablo 17’de belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (16 tanesi), öğretmenlerin çoğunluğu (16 tanesi) tarafından; “Okulda çeşitli yemek ve özel ziyaret organizasyonları düzenleniyor.” Şeklinde ifade edilmiştir. Velilerin çoğunluğu (10 tanesi) tarafından ise “Okulda yönetici ve öğretmenlerin olumlu ilişkileri vardır.” Şeklinde ifade edildiği görülmüştür. Yönetici ve öğretmenlerin çoğunluğunun aynı ifadeyi kullandıkları ve velilerinde yönetici /yöneticilerin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Okulda çeşitli yemek ve özel ziyaret organizasyonları düzenleniyor; okulda yönetici ve öğretmenlerin olumlu ilişkileri vardır. ” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda; yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Okulda çeşitli yemek ve özel ziyaret organizasyonları düzenleniyor; okulda yönetici ve öğretmenlerin olumlu ilişkileri vardır. ” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda; yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Zümreler aralarında çeşitli yemek veya sosyal etkinlikler düzenler; okulda yönetici ve öğretmenlerin rutin toplantıları vardır. ” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okul yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüş: “Okullardaki eski olumsuz sorunlar, örgüt iklimini olumsuz etkiliyor.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okul yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüşler:” Yöneticilerin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve örgüt iklimi çalışmaları yoktur; okulumuzda lider değil yönetici vardır, yöneticiler kendilerini geliştirmedikleri için olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturulması zordur. ” Şeklinde olumsuz ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici ve öğretmenlerin çoğunluğunun ifadesi ile okulda; okul yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü paylaşımının, okulda çeşitli yemek ve özel ziyaret organizasyonlarla sağlandığı velilerin ise; okulda; okul yöneticilerinin öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü

paylaşımının okulda yönetici ve öğretmenlerin tarafından olumlu ilişkiler kurularak sağlandığını ifade ettikleri gözlenmiştir.

Okul gelişimde; örgüt kültürü önemli bir rol oynamaktadır (Üçok, 1989). Örgütsel kültür güçsüz ve belirgin olmadığında görevlerini yerine getirmede zorlanır; sorunlara yol açabilir (Başaran, 2000). Örgütsel kültür içinde yer alan örgütsel iklimi ise Başaran, (2000b: 297-298) iş görenlerce yaşanan, onların davranışlarını etkileyen, örgütün bir dizi özelliklerini gösteren, örgütsel kültürün değerleriyle betimlenen, örgütün iç çevresinin göreceli, durağan niteliğidir şeklinde tanımlamaktadır.

K. BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda; okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 18'de belirtilen temalar içeriği ile yöneticilerin çoğunluğu (10 tanesi) tarafından; "Festivaller, Kardeş okul etkinlikleri yapılıyor." Şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu (15 tanesi) ve velilerin çoğunluğu (12 tanesi) tarafından; "Yıl içi ve yıl sonunda etkinlikler yapılıyor." Şeklinde ifade edildiği görülmüştür. Öğretmenlerin ve velilerin çoğunluğunun aynı ifadeyi kullandıkları gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda; okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Yöneticiler derslere giriyorlar, öğrencilerle iletişim kuruyorlar; her öğretmenin muavinleri ile ortak hazırladığı, öğrenci etkinlikleri vardır; öğrencilere özel ilgi verici geziler, piknikler, yarışmalar, etkinlikler düzenleniyor; yöneticiler öğrencilerle olumlu ilişkiler içerisinde; yıl içi ve yıl sonunda etkinlikler yapılıyor; yöneticilerin kapıları açıktır, yakın ve sıcak bir iletişim vardır." Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda; yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Festivaller, Kardeş okul etkinlikleri yapılıyor; öğrencilerle fotoğrafçılık çalışması etkinliği

ogramı eklendi ve okulda bu çalışma yapılıyor; yöneticiler, sabahları planlandığında öğrencilerle iletişim kuruyor.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından, okulda; yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Yöneticiler meşguliyetlerinde, öğrencilerle iletişim halindeler.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “23 Nisan Uluslar Arası Festivali organizasyonuna zaman zaman ev sahipliği yapılıyor; bu konuda planlanan projeler” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüşler:” Yöneticilerin öğrencilerle iletişimi, sadece bir ödül verme ya da özel bir durum olunca kuruluyor; okulda lider değil yönetici vardır, bundan dolayı yöneticilerin, olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturması zordur.” Şeklinde olumsuz ifade edilmiştir.

Sadece bazı veliler tarafından, okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüş:” Velilerin girişimi ile yöneticiler öğrencilerle iletişim kuruyorlar.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici grubunun çoğunluğunun ifadesi ile okulda; okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü paylaşımının, festivaller, yarışmalar ve okul etkinlikleri ile sağlandığı ifade edilmiştir. Öğretmenlerin ve velilerin katılımının ise; okulda; okul yöneticilerinin öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü paylaşımının yıl içi ve yıl sonunda etkinlikler yapılarak sağlandığını ifade eden görüşleri gözlemlenmiştir.

SOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 19’da belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu

(10 tanesi), öğretmenlerin çoğunluğu (11 tanesi) ve velilerin çoğunluğu (14 tanesi) tarafından; “Veliler törenlere ve etkinliklere çağrılıyorlar.” Şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmenlerin aynı sayıdaki (11 tanesi) tarafından da; “Okul aile birliği çalışmaları yapılıyor.” Şeklinde de ifade edildiği görülmüştür. Yönetici, öğretmenlerin bir grubunun ve velilerin çoğunluğunun aynı ifadeyi kullandıkları gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Veliler törenlere ve etkinliklere çağrılıyorlar; veliler okula davet ediliyor ama velilerin ilgileri çok azdır; okul idaresi tarafından velilere öğrencilerle kağıt gönderilerek iletişim kuruluyor, toplantılara ve etkinliklere davet ediliyor; veliler okula toplantı için çağrılıyor; velilere özel çay partileri, yemekler düzenleniyor; okula gelemeyen veliler telefonla bilgilendiriliyorlar; okul aile birliği çalışmaları yapılıyor; yöneticilerin kapısı her zaman açıktır, veliler istediği zaman yöneticilere ulaşabiliyorlar.” Şeklinde olumlu ve olumsuz ifade edilmiştir. 11. Sorunun diğer sorulardan farklı olarak üç katılımcı grup tarafından ortak cevap verilen ifadelerin daha çok olduğu gözlemlenmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Çocukların etkinliklerdeki görevlerine göre, ailede evden gönderdiği malzemelerle etkinlikte görev almış oluyor; rehberlik hizmetleri ile ailelere ulaşılıyor.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından, okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Her sınıf velisi belirlenen günde, ayda bir görüşülmek üzere, okula davet ediliyor.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okul yöneticisi /yöneticilerin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Velilerle email ile iletişim kuruluyor; okulun internet sayfası ile okul ile ilgili bilgi ve etkinlikler paylaşılıyor; velilere özel günlerde kutlama mesajı gönderiliyor; öğretmenler yöneticilerden

gerekli durumlarda velilerle iletişim kurmak için yardım istiyorlar. ” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüşler:” Veliler okulun içindedir, hatta bizden önce bile her şeyden haberdardır; velilerle, öğretmenler aracılığı ile iletişim kuruluyor; veliler okula genellikle şikayet amaçlı geliyor. ” Şeklinde ifade edilmiştir.

Sadece bazı veliler tarafından, okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemseyip önemsemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüş:” Sabahleyin öğrencilere seslenilirken ailelere de sesleniliyor.” Şeklinde ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici, öğretmen ve veli grubunun çoğunluğunun ifadesi ile okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü paylaşımının, velilerin törenlere ve etkinliklere çağırılması ile sağlandığı ifade edilmiştir. Yine aynı çoğunluktaki katılımcı öğretmen grubunun ifadesi ile; okulda; okul yöneticilerinin velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü paylaşımının okul aile birliği çalışmaları ile sağlandığını ifade ettikleri gözlemlenmiştir.

Ceylan ve Akar (2010), velilerin yaşadıkları ekonomik sorunların, öğretmen-veli görüşmelerinin düzenli bir şekilde planlanmamasının, öğrencilerin okulla ilgili tek ve haberleri velilerine ulaştırmamalarının, çalışma saatlerinin uygun olmamasının, okul-aile işbirliğini engelleyen en önemli etkenler olduğunu vurgulamaktadır.

II. BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 20’de belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (10 tanesi), öğretmenlerin çoğunluğu (10 tanesi) ve velilerin çoğunluğu (8 tanesi) tarafından; “Belediye yardım ediyor, etkinliklere katılıyor.” Şeklinde ifade edilmiştir. Yönetici, öğretmen ve velilerin çoğunluğunun aynı ifadeyi kullandıkları ve velinin yardım ettiği gibi okulun etkinliklerine de destek verdiği gözlemlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Kurum ve kuruluşlarla kurulan iyi ilişkiler ile okula yardımlar yapılıyor; belediye yardım ediyor, etkinliklere de katılıyor; kaymakamlık yardımcı oluyor ve etkinliklere katılıyor; sivil savunma okula destektir; itfaiye okula destektir; polis okula destektir. ” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir. 12. Soru ile ilgili yönetici, öğretmen ve velilerin ortak ifadelerinden okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevre olarak yerel kurum kuruluşların destek verdiği ve katıldığı gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda; okul yöneticisi /yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Çevre okullarla iletişim çok iyidir, çevre okul yöneticileri törenlere katılıyor; okul, bazı kuruluşlara çalışmaların yapılabilmesi amacıyla veriliyor. ” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: “Muhtar sorunlara karşı duyarlıdır, okuldaki her etkinliğe davet edilir; askeri görevliler yardımcıdır. ” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Sadece bazı veliler tarafından, , okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüş:”Bölge okul aile birliği başkanları toplanıyor.” Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici, öğretmen ve veli grubunun çoğunluğunun ifadesi le okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevre olarak belediyenin katıldığı ve belediyeden okul için destek alındığı, belediyenin ayrıca okul etkinliklerine de katıldığının ifade edildiği gözlenmiştir.

Kaya (1993), çevre değerlerini inceleyip desteğini kazanmayı, okul ve çevresi arasında iyi bir iletişimi kurup bunun geliştirilmesini sağlamayı, gerekli iletişim ve etkileşimi sağlamayı, çevredeki diğer eğitim yöneticileri ile işbirliği yapmayı; okul yöneticilerinin başlıca görev ve sorumlulukları arasında saymaktadır.

XIII. BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 21’de belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (4 tanesi), öğretmenlerin çoğunluğu (6 tanesi) ve velilerin çoğunluğu (3 tanesi) tarafından; “Bakanlık yetkilileri zaman zaman etkinliklere katılıyor.” Şeklinde ifade edilmiştir. Yönetici, öğretmen ve velilerin çoğunluğunun aynı ifadeyi kullandıkları gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Bakanlık yetkilileri zaman zaman etkinliklere katılıyor; okulun Türkiye’ de kardeş okulu vardır; aile ilişkileri konulu çalışmaya herkes davet ediliyor. ” Şeklinde bakanlık yetkilerinin katılımı, Türkiye’deki kardeş okul etkinlikleri ve okulda yapılan seminer ile okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini kattığı ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler:” Toplumun diğer kesimleri okul yöneticisiyle, okulda eğitim vermek adına iletişim kuruyorlar; öğrencilerle gezi düzenlenerek uzak çevreye ulaşıyor.” Şeklinde okulda toplumdaki bazı kurum kuruluşların düzenledikleri çalışmalar ve öğrencilerle organize edilen geziler sayesinde; okulda, okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına, toplumun diğer kesimlerinin katıldığı ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından, okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili

olarak ortak ifade edilen görüş:” Diğer okullarla iletişimler kuruluyor.“ Şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından, okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüş:” Okul yönetimi sosyal ilişkilere ve sosyal desteğe çok açıktır.“ Şeklinde olumlu ifade ile okul yönetiminin toplumun diğer kesimleri ile olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına açık olduğu ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıp katmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler:” Resim-İş semineri düzenlendi; okulda yapılan kültür etkinliği ile, ilgili kurum kuruluşlardan bilgiler alınıyor.“ Şeklinde kurs düzenleme ve okuldaki etkinliklere katılan uzak çevre ile olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarının oluşturulduğu ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici, öğretmen ve veli grubunun çoğunluğunun ifadesi ile okulda; okul yöneticilerinin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimi olarak Bakanlık yetkililerinin zaman zaman etkinliklere katıldığının ifade edildiği gözlemlenmiştir.

Sergiovanni (1995), okul çalışmalarına, toplum katılımının önemini; etkili okullar, aile ve toplum katılımına önem verirler şeklinde ifade etmiştir.

XIV. BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda; okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 22’de belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (5 tanesi) tarafından; ”Bilgisayar kursu düzenlendi.” şeklinde yöneticiler tarafından öğretmenlere bilgisayar kursunun düzenlendiği ifadesini kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin çoğunluğu (3 tanesi) tarafından; “Aile ilişkileri ve çocuk konuları ile ilgili olarak okula uzman davet ediliyor.” İfadeleri ile yönetici/yöneticilerin aile ve çocuk konularında okulda hizmet içi kurs düzenlediği belirtilmiştir. Velilerin

çoğunluğu (3 tanesi) tarafından; "Okulda ve yurtdışında ortamlar sağlanıyor." Şeklinde ifadeleri ile veliler tarafından yöneticilerin sadece okulda değil yurtdışında da hizmet içi kurs düzenledikleri belirtilmiştir. Velilerin bu ifadesine 4 yöneticinin ve 2 öğretmenin de destek verdiği görülmüştür. Yönetici, öğretmen ve velilerin çoğunluğunun farklı ama olumlu ifade kullandıkları gözlenmiştir

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda, okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Yöneticilerin tecrübelerinden yararlanılıyor; okulda ve yurtdışında ortamlar sağlanıyor. " Şeklinde yöneticilerin tecrübelerinden yararlanıldığı ve yönetici/yöneticilerin okulda olduğu kadar yurtdışında da hizmet içi kurs düzenledikleri ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, okulda, okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Bilgisayar kursu düzenlendi; aile ilişkileri ve çocuk konuları ile ilgili olarak okula uzman davet ediliyor." Şeklinde yöneticilerin; bilgisayar ile aile ve çocuk konularında okulda hizmet içi kurs düzenlediği ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulda, okul yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Resim-İş semineri düzenlendi; diabetik öğrencilerle ilgili bilgi kursu düzenlendi; öğretmenlerde mesleki eğitim konusunda, ilgi ve istek yoktur." Şeklinde yöneticiler tarafından resim-iş diabetik öğrencilerle ilgili yapılabilecekler konusunda kurs düzenlendiği ifade edilirken 2 yönetici tarafından da öğretmenlerin hizmet içi eğitime karşı duyarsız oldukları ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okulda, okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: "Yöneticiler için, öğretmenlerin hizmet içi kurs alıp almamasının bir önemi yoktur." Şeklindeki ifadeleri ile katılımcı grup olan öğretmen grubu tarafından; öğretmenlerin hizmet içi kursa gidip gitmemelerinin, yöneticiler için çok da önemli olmadığı ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yöneticilerin okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için düzenlediği çalışmalarla ilgili olarak çoğunluğu tarafından bilgisayar

kursu düzenlendiğini, öğretmen grubunun çoğunluğunun aile ilişkileri ve çocuk konuları ile ilgili olarak okula uzman davet edildiği ve veli grubunun çoğunluğunun ifadesi ile okulda, okul yöneticilerinin öğretmenlerin mesleki gelişimi için düzenlediği çalışmaların okulda yapıldığı gibi yurt dışında da yapıldığının ifade edildiği gözlenmiştir.

Whitaker (1997), yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimleri konusunda göstermeleri gereken yaklaşımı; okulun önemli kaynaklarından biri de öğretmenlerdir. Okul yöneticileri, örgüt içerisindeki öğretmenlerinin güçlü ve zayıf yanlarını iyi bilmeli onların mesleki gelişimleriyle yakından ilgilenmelidirler. Bu yaklaşım olumlu değişime ve gelişime yardımcı olacaktır şeklinde vurgulamaktadır.

Sergiovanni (1995) ise; öğretmenlerin hizmet içi eğitimi ile ilgili olarak; etkili okullar öğretmenlerin sürekli hizmet içi eğitim programlarıyla desteklenmesi için ortam hazırlarlar şeklinde ifade etmiştir.

XV. BOYUT: Okul yöneticilerinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okul yöneticilerinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 23'te belirtilen temalar içeriği ile; yönetici/yöneticilerin çoğunluğu (13 tanesi), Öğretmenlerin çoğunluğu (14 tanesi) ve velilerin çoğunluğu (3 tanesi) tarafından; "Yöneticiler bakanlığın kursları hakkında bilgilendirme yapıyorlar." ifadesini kullandıkları görülmüştür. Yönetici, öğretmen ve velilerin çoğunluğunun aynı ifadeyi kullandıkları gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okul yöneticilerinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Yöneticiler bakanlığın kursları hakkında bilgilendirme yapıyorlar; yöneticiler tarafından; hizmet içi kursa gitmek isteyenlere her türlü imkan sağlanıyor. Yönlendirmeler yapılıyor." Şeklinde yöneticiler tarafından; hizmet içi kursla ilgili olarak her türlü bilgilendirme ve imkan sağlanarak öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekledikleri ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından; okul yöneticilerinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemediği ve bu konuda

yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Bakanlık bu konuda uygun kurslar organize edilmeli ve uygun kişiler tarafından verilmelidir; hizmet, öğretmenlerin ihtiyaçlarına göre ayağına getiriliyor. " Şeklinde bakanlıktan düzenlenen kurslarla ilgili verilen konu ve veren kişiler açısından titiz davranılması gerektiği ifade edilirken, aynı zamanda bazı yönetici ve öğretmenler tarafından da hizmet içi kursların öğretmenlerin ayağına götürüldüğü ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okul yöneticilerinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: " Kitap değişiklikleri ile ilgili olarak hizmet içi kurslar düzenlenmelidir; öğretmen kendisini geliştirmek istiyor." Şeklinde bakanlıktan yeni kitaplarla ilgili bilgilendirme yapılmasının beklenildiği ve öğretmenlerin kendine geliştirmeye açık olduğu da olumlu olarak ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okul yöneticilerinin öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekleyip desteklemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: "Yöneticiler; öğretmenlerin yaratıcılık ve yenilikçilik konularında kendilerini geliştirmeleri ile ilgilenmiyorlar; Kurslardan geç haberdar olunuyor. Yıllardır bu düzeltilemedi. Bu durumda öğretmenlerin hizmet içi kurs almaları önemsleniyor denemez. " Şeklindeki ifadeleri ile katılımcı grup olan öğretmen grubu tarafından; öğretmenlerin hizmet içi kursa katılıp katılmamalarının ve kurslarla ilgili geç haber veriminin yöneticiler için çok da önemli olmadığı olumsuzluk ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici, öğretmen ve veli grubunun çoğunluğunun ifadesi ile okul yöneticilerinin bakanlığın kursları hakkında bilgilendirme yapılarak öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını desteklediğinin ifade edildiği gözlenmiştir.

XVI. BOYUT: Okul yöneticilerinin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olup olmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okul yöneticilerinin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olup olmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar. İlgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 24'te belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (9 tanesi) tarafından; "Yaratıcılık ve yenilikçilik ile ilgili çalışmalar okula

yor.” Şeklinde yöneticiler tarafından yeni gelişmelerin okulda öğretmenlerin netine sunulduğu ifade edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu (10 tanesi) ve lerin çoğunluğu (3 tanesi) tarafından; “Yaratıcılık ve yenilikçilik konularında; öğretmenler tarafından istenildiği takdirde, yöneticiler maddi ve manevi her türlü eği sağlıyorlar. Katılım için yönlendirmeler yapıyor.” Şeklinde öğretmen ve ler; istenildiği takdirde yöneticilerin öğretmenlere bu konuda her türlü desteğiacağı ifade edilmiştir. Öğretmen ve velilerin çoğunluğunun aynı ifadeyi andıkları gözlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okul eticilerinin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için ek olup olmadığı ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade en görüşler: “Yöneticiler tarafından; gelişmeler konusunda bilgiler veriliyor; ticilik ve yenilikçilik konularında, öğretmenler tarafından istenildiği takdirde, eticiler maddi ve manevi her türlü desteği sağlıyorlar, katılım için yönlendirmeler lıyor.” Sözleri ile yöneticilerin gelişmeler konusunda bilgi verdiği ve bu konuda türlü desteği sağladığı şeklinde olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından, yöneticilerinin öğretmenlere ticilik ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olup olmadığı ve bu da yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler:” Yöneticilerin eği ile değil, öğretmenler kendilerini geliştirip, birbirlerine de yardımcı oluyorlar; larda bilgisayar ortamında eğitim yapılması, akıllı tahtaların kullanılması ile tmenler kendilerini daha iyi geliştirirler, bu donanımın iyi olması için çalışmalar dı ve yapılmaya devam ediliyor; yaratıcılık ve yenilikçilik ile ilgili çalışmalar a geliyor.” Şeklinde öğretmenlerin kendilerini geliştirdikleri, yöneticilerden ek alınmadığının ifade edildiği gibi okula sağlanan teknolojik donanımın ve yine a yansıtılan yaratıcı ve yenilikçi çalışmaların da olduğu ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okul yöneticilerinin öğretmenlere ticilik ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olup olmadığı ve bu da yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: fettişlerden destek alınıyor; yaratıcılık ve yenilikçilik konularında öğretmenleri tirecek kurslar düzenleniyor; yaratıcılık ve yenilikçilik konularında destek ölmek için, önce sistem değişmelidir; şimdiki gençler, yaratıcılık, yenilikçilik larında, her şeyi bildiklerini söyleyip, bilgi almak istemiyorlar.” Şeklinde sistem rildiği gibi 2 yönetici tarafından genç öğretmenlerin yöneticiler tarafından bu

verilecek bilgiye açık olmadığı da ifade edilmiş ayrıca bu konuda okulda organize edildiği de ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici grubunun çoğunluğunun ifadesi ile okul yöneticilerinin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için çalışıldığının ifade edildiği; öğretmen ve veli grubunun çoğunluğunun ifadesi ile okul yöneticilerinin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında çalışmalar için destek olunmadığının ifade edildiği gözlemlenmiştir. Yöneticilerin öğretmen ve velilerin çoğunluğunun ortak ifadesi ile de bu konuda çalışmaların yapıldığının ifade edildiği gözlemlenmiştir.

BOYUT: Okulda okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin yanı sıra Tablo 25'te belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (10 tanesi) tarafından; " Rehber öğretmenler öğrencilere yönelik çalışmalar düzenleniyor." şeklinde öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıkları için rehber öğretmenlerle çalışmalar organize edildiği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu (8 tanesi) ve velilerin çoğunluğu (6 tanesi) tarafından; "Sağlıklı beslenme ve diyetisyen ile ilgili çalışmalar verildi." şeklinde öğrencilere yönelik beslenme konusunda farkındalıklarının verildiği ifade edilmiştir. Öğretmen ve velilerin çoğunluğunun aynı ifadeleri kullandıkları gözlemlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen ifadeler: "Çok az sayıda düzenleniyor; sınıflarında düzenleniyor; rehber öğretmenler, öğrencilere yönelik çalışmalar düzenleniyor; sağlıklı beslenme ve diyetisyen ile ilgili eğitimler verildi; farklı uzmanlardan destek alınıyor." Sözleri ile öğrencilere az sayıda düzenlendiği şeklinde olumsuz ifadenin yanında rehber

öğretmenlerden destek alındığı, beslenme konusunda kursların düzenlendiği ve farklı alanlardan destek alındığı şeklinde olumlu ifade edilmiştir. Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından; okulda okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Diş sağlığı konusunda seminerler verildi.” Sözleri ile 3 yönetici ve 4 öğretmen tarafından; okulda öğrenciler için, diş sağlığı ile ilgili farkındalık çalışmasının yapıldığı ifade edilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda; okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Trafik konulu seminer verildi; öğrenciler için, kurum, kuruluşlar tarafından, çalışmalar düzenleniyor.” Sözleri ile okulda öğrencilerin ihtiyacı olan farkındalıkları için, trafik eğitimi ve bazı kurum kuruluşların çalışmalarının olduğu ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulda okul yöneticisi /yöneticilerin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Müfredatın yoğunluğu bu tip farkındalık çalışmalarına imkan vermiyor; öğretmenlerden kursla ilgili talep gelirse yapılıyor; sosyal gelişimleri için, tiyatro oyunları okula davet ediliyor; öğrenciler için farkındalık adına ihtiyacı olan bilgisayar dersi sosyal faaliyet dersi olarak değil, okullarda bakanlığımız tarafından ders olarak müfredata alınmalıdır.” Şeklinde müfredat yoğunluğu eleştirildiği gibi bilgisayar dersinin müfredata konulması gerektiği de ifade edilmiştir. Bazı yöneticiler tarafından, öğrencilerin için okula sosyal ihtiyaçlarının karşılanması için okula tiyatro oyunlarının davet edildiği ifade edilmiştir.

Sadece bazı öğretmenler tarafından, okulda okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Şiir konusunda çalışmalar yapılıyor; öğretmenler, öğrencilere yönelik farkındalıklar için öneri götürüyor. “ Şeklinde öğretmenlerin öğrencilerin farkındalık çalışmaları adına yapılabilecekler ile ilgili yöneticilere öneriler sunulduğu, öğrenci farkındalıklarının şiirle desteklendiği ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yönetici, öğretmen ve veli grubunun çoğunluğunun ifadesi ile okulda okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için

çalışmalar düzenlediğinin ifade edildiği gözlemlenmiştir. Yöneticilerin çoğunluğunun ifadeleri ile Rehber öğretmenlerle öğrencilere yönelik çalışmaların organize edildiği, öğretmen ve velilerin çoğunluğunun ortak ifadesi ile beslenme konusunda farkındalık eğitiminin verildiğinin ifade edildiği gözlenmiştir.

VIII. BOYUT: Okulda; okul yöneticilerinin, velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda okul yöneticisi /yöneticilerin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 26'da belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (9 tanesi) tarafından; " Rehber öğretmenlerle velilere yönelik çalışmalar düzenleniyor." şeklinde velilere ihtiyaçları olan farkındalıkları için rehber öğretmenlerle çalışmalar organize edildiği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu (8 tanesi) ve velilerin çoğunluğu (7 tanesi) tarafından; "Kurslar düzenlense de veliler çok ilgili değildir" şeklinde öğretmen ve velilerin çoğunluğu tarafından farkındalık kurslarına velilerin duyarsız olduklarının ifade edildiği gözlemlenmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda okul yöneticilerinin, velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüşler: "Kurslar düzenlense de veliler çok ilgili değildir; rehber öğretmenlerle velilere yönelik çalışmalar düzenleniyor; aile ilişkileri ve çocuk konuları ile ilgili olarak okula uzman davet ediliyor; veliler, zümreler olarak, yıl içinde, sınıf öğretmenleri tarafından, beklenenler ve yapılacaklarla ve destek bilgiler ile ilgili bilgilendiriliyor." Sözleri ile velilerin bu tip çalışmalara karşı duyarsızlıkları ifade edildiği gibi, rehber öğretmenlerle yapılan çalışmalar, aile ve çocuk konulu farkındalık, okula ilgili uzmanların davet edilmesi ve sınıf öğretmenlerinin velilerle yaptığı farkındalık çalışmaları da olumlu ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından; okulda okul yöneticisi /yöneticilerin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ifade edilen görüş: "Yöneticilerin değil, bakanlığın düzenlediği kurslar oluyor; sağlıklı beslenme ve diyetisyen ile ilgili eğitimler verildi; okuma bilmeyen veliler için zaman zaman

okuma yazma kursları organize edilir.” Sözlere ile bakanlığın bu kursları düzenlediği, sağlıklı beslenme ve okuma bilmeyen velilere zaman zaman düzenlenen kurslarla farkındalık çalışmalarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler ve bazı veliler tarafından; okulda, okul yöneticilerinin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Dış sağlığı konularında eğitim verildi; bilgisayar kursları düzenlendi.” Sözlere ile dış sağlığı ve bilgisayar konularında verilen eğitimle farkındalık çalışmalarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulda okul yöneticilerinin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Etkili çalışma teknikleri konulu seminer düzenlendi; velilere, bireysel olarak, ihtiyaç duydukları konularda çalışmalar düzenlenir.” Şeklinde öğrencilere yardımcı olabilmeleri için velilere etkili çalışma teknikleri konulu seminer düzenlendiği ayrıca 4 yönetici tarafından da bireysel olarak velilerin ihtiyaçları durumunda destek verildiği ifade edilmiştir.

Sadece bazı veliler tarafından, okulda, okul yöneticilerinin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenleyip düzenlemediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Farklı uzmanlardan destek alınıyor.” Şeklinde farklı uzmanlardan alınan destekle velilere ihtiyaç duydukları farkındalıkları ile ilgili çalışmalar düzenlendiği ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yöneticilerin büyük çoğunluğu, velilerin yarısından %10 azlasının ifadesi ile okulda, okul yöneticilerinin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlediğinin ifade edildiği gözlenmiştir. Öğretmenlerin yarısı; okulda, okul yöneticilerinin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlediğini, diğer yarısının ise düzenlenmediği şeklinde ifade edildiği gözlemlenmiştir. Yöneticilerin çoğunluğu velilere ihtiyaçları olan farkındalıkları için rehber öğretmenlerle çalışmalar organize edildiğini, öğretmenlerin ve velilerin çoğunluğunun, farkındalık kurslarına velilerin duyarsız olduklarının ifade edildiği 8 yöneticinin de buna destek verdiği gözlenmiştir.

IX. BOYUT: Okulda okul yöneticilerinin topluma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan çalışmalar:

Okulda okul yöneticilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak sorulan soruya, araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri Tablo 27’de belirtilen temalar içeriği ile; yöneticilerin çoğunluğu (4 tanesi) tarafından; ”Okulumuzda yapılan resim-iş seminerine, öğretmenlerimizin yanında, civar okul öğretmenleri de davet edilmiştir.” Şeklinde ve yine aynı sayı da (4 tanesi) yönetici tarafından; “Okulda yapılan, kişisel gelişim ve aile ilişkileri çalışmasının kapıları, herkese açıldı.” Şeklinde okulda toplumunda katıldığı, resim-iş ve kişisel gelişim ve aile konulu farkındalıkların organize edildiği ifade edilmiştir. Öğretmenlerin çoğunluğu (3 tanesi) ve velilerin çoğunluğu (2 tanesi) tarafından; “Okulun düzenlediği bilgisayar kursuna, herkes davet edildi.” Şeklinde okulda toplumun da katıldığı bilgisayar kursu düzenlendiği ifade edilmiştir.

Bazı yöneticiler, bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda, okul yöneticilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Okulda yapılan, kişisel gelişim ve aile ilişkileri çalışmasının kapıları, herkese açıldı.” Sözleri ile okulda toplumunda katıldığı, kişisel gelişim ve aile konulu farkındalıkların organize edildiği ifade edilmiştir

Bazı yöneticiler ve bazı öğretmenler tarafından; okulda okul yöneticilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüşler: “Belediyenin çalışmalarına destek verilerek, yakın ve uzak çevreye ulaşıp, bu misyon sağlanılıyor; yapılan faaliyetlerle, eğitim alınıp, eğitim veriliyor.” Sözleri belediyenin etkinliklerine destek verilerek ayrıca okulun organizasyonu ile yapılan faaliyetlerle toplumdan eğitim alınıp, topluma da farkındalık çalışmalarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Bazı öğretmenler ve bazı veliler tarafından; okulda okul yöneticilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Okulun düzenlediği bilgisayar kursuna herkes davet edildi.” Sözleri ile bilgisayar konularında verilen eğitimle farkındalık çalışmalarının yapıldığı ifade edilmiştir.

Sadece bazı yöneticiler tarafından, okulda okul yöneticilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize edip etmediği ve bu konuda yapılan çalışmalar ile ilgili olarak ortak ifade edilen görüş: “Okulumuzda yapılan resim-iş seminerine, öğretmenlerimizin yanında, civar okul öğretmenleri de davet edilmiştir.” Şeklinde okulda toplumunda katıldığı, resim-iş konulu farkındalıkların organize edildiği ifade edilmiştir.

Katılımcı gruptan, yöneticilerin diğer katılımcı gruplara göre daha fazla ancak yarısından biraz fazlasının; okulda, okul yöneticilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize ettiği görüşünde oldukları, öğretmenlerin ve velilerin yarısından fazlasının ise; okulda okul yöneticisi /yöneticilerin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize etmediği görüşünde oldukları ve %45 velinin de bu konuda bilgileri olmadıkları gözlenmiştir. Yöneticilerin çoğunluğu; okulda toplumunda katıldığı, resim-iş ve kişisel gelişim ve aile konulu farkındalıkların organize edildiği, öğretmenlerin ve velilerin çoğunluğunun; okulda toplumun da katıldığı bilgisayar kursu düzenlendiğinin ifade edildiği gözlenmiştir.

“Okulun örgütsel amacı, var olmak ve yaşamını sürdürmektir. Bu yüzden okul, belli bir nüfusu eğitmek zorundadır. Yönetimsel amaç, okul yönetiminin eğitenlerinin sayısını artırarak eğitimin niteliğini yükseltmektir. Eğitsel amaç ise, eğitilen kişide oluşturulması düşünülen davranışları ona kazandırmaktır“ (Başaran, 2000, s.11).

XX: BOYUT: Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?

Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak başka ne söylemek istersiniz sorusuna; araştırma grubunda bulunan 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 velinin görüşleri, genel olarak:

Bir yönetici tarafından; yeniliklere ve teknolojiye açık olunması, yeni eğitim sistemlerinin ve başka ülkelerdeki uygulamalarının takip edilmesi ve uygun olanların da okullarda uygulanmasının ifade edildiği gözlenmiştir. Bir öğretmenin ise; teknolojinin özellikle yöneticiler tarafından takip edilip okula getirilmesi, eğitim sitelerine üye olunması gerektiği, akıllı tahtaların her okulda mutlaka olması gerektiği, tiyatro çalışma ve sunumu için uygun ortamların olması gerektiği ifade edilmiştir.

Bir başka yönetici tarafından; öğrenci profilinin düştüğü ve velilerin maddi olarak kısıtlı bir dönemde olduğu ve okulların da yeni eğitim sistemlerini takip ederek veli ve öğrencilere ulaşması gerektiğinin önemi ifade edilmiştir.

Yönetici tarafından okullarında yalnız bırakıldığını ifade ettiği ve öğretmenlerden destek beklediği gözlenmiştir. Denetmenlerin, öğretmenleri izleyebilmesi ve süreci daha doğru değerlendirip, gerekli yönlendirmeyi yapabilmeleri için; yıl içinde üç farklı zamanda bu çalışmayı yapması gerektiği ancak bu şekilde öğretmene ve okula, katkı sağlanabileceği ifade edilmiştir.

Veli tarafından; okullarda öğretmen eksikliğinin, eğitimi olumsuz etkilediğinin ifade edildiği gözlenmiştir.

Bir başka veli tarafından; okul yönetiminin organize ettiği sınavların, okul genelinde yapılması ve sayısının artırılması gerektiği ifade edilmiştir.

Yine bir veli tarafından; eğitime ayrılan bütçenin yetersizliği ifade edilmiş ve ayrılmış olan bütçenin, okulların şu anki çalışmalarını olumsuz etkilediği ve farklı çalışmalara imkan sağlamadığının ifade edildiği gözlenmiştir.

Yönetici tarafından; okullarda yeniliklerin rahat uygulanamadığı, bunun nedeninin devlet okul olunmasından yani maddi ve manevi kaynakların eksikliğinden kaynaklandığının ifade edildiği gözlenmiştir.

Öğretmen tarafından; Okulun belli bir sisteminin olması ve sisteminin oturmuş olmasının, okul gelişimini olumlu etkilediğinin ifade edildiği gözlenmiştir.

Bir öğretmen tarafından; yöneticilerin öğretmenlerle dengeli bir iletişim kurmaları gerektiği, arkadaşlık ve yöneticilik ilişkisinin dengeli kurulmaması durumunda sorunların oluşabileceği ve böyle bir sorunun çevre okullarda yaşandığı, kendi okullarında ise bu sorunun az da olsa yaşandığı ifade edilmiştir.

Bir başka yönetici tarafından; sınıfların çok kalabalık olduğu ve sınıf donanımının yeterli olmadığı, öğrencilerin huzurlu ve kendilerini evlerinde hissetmeleri için bunun gerekli olduğu ifade edilmiştir.

Veli tarafından; yönetici ve öğretmenlere rahat ulaşabildiği, okulda bir sorun yaşanılmadığı, bir velinin çocuğunu okula güvenli bırakıp, gözün arkada kalmamasının çok önemli olduğunun ifade edildiği gözlenmiştir.

Yönetici tarafından; okulun büyük olmasına rağmen öğrencilere bilgisayar laboratuvarı imkanı sunulamamasının çağın eğitimi adına önemli eksiklik olduğu ifade edilmiştir.

Bir başka yönetici tarafından; çok fazla ve farklı köyden taşımının olmasının sıkıntılı olduğu ve okul gelişimi için de uygun olmadığı ifade edilmiştir.

Yönetici tarafından; öğrenciye verilmesi gerekenlerin, tam anlamıyla sunulabilmesi için tam gün eğitimin gerekli olduğunun ifade edildiği gözlenmiştir.

Öğretmen tarafından; öğretmen, öğrenci ve velinin birlikte çalışması gerektiği ve yöneticinin de yenilikleri takip edip uygulayan, aktif birisi olması gerektiği ifade edilmiştir.

Yönetici tarafından; okullarda; okul gelişim modellerinden biri olan, okula dayalı eğitimin uygulanması gerektiğinin ifade edildiği gözlenmiştir.

Öğretmen tarafından; yeni fikirler ve isteklerle idarecilerin gelmesi ve öğretmeni bu yönleri ile zorlamaları gerektiği ama bunun adadaki hiçbir okulda da oluşturulduğuna inanmadığı ifade edilmiştir.

Veli tarafından; devlet okullarında da özel okuldakiler gibi güvenlik görevlisi olması gerektiği ifade edilmiştir.

Yönetici tarafından; öğretmenin bir sanatçı gibi öğrencisini yetiştirmesi, onlara tüm yönleri ile bakması ve farklılıklarını da görebilmesi ve öğrencilerin kendi özelliklerine göre donatılması, onların bir sanat eseri olduğunun düşünülmesi gerektiğinin ifade edildiği gözlenmiştir.

Öğretmen tarafından; okulun öğrenci, öğretmen ve veli profilinin iyi olmasına rağmen; araç gerecin, binanın ve çalışma odalarının yeterli olmamasının büyük eksiklik olduğu ifade edilmiştir.

Bir başka öğretmen tarafından; aile çocuk ilişkileri konusunda velilerin bazı sıkıntılar yaşadığı ve bu konular ilgili bakanlık tarafından seminerler verilmesi gerektiğinin ifade edildiği gözlenmiştir.

Öğretmen tarafından; öğrenci sayısının fazla olmasının, olan kütüphanenin kapatılmasının kolej sınavının varlığı, branş odalarının olmamasının okul gelişimi adına olumsuz etken olduğu ifade edilmiştir.

Bir başka öğretmen tarafından; yöneticilerin, kendilerini geliştirmediği, yeniliklere kapalı olduğu, velilerden sınıfta yaralanılması gerektiği, okullarda sorunların ertelendiği ve çözülmediği, bunda okul gelişimini olumsuz etkilediği ve eğitimdeki sorun olarak görüldüğünün ifade edildiği gözlenmiştir.

Öğretmen tarafından; okulda sorunlar olduğunda, yönetici ile bu sorunlara çözüm bulunabildiği, ayrıca özel sıkıntılar da yöneticinin destek olduğu ve okula huzurlu gelindiği ifade edilmiştir.

Bir başka öğretmen tarafından; özel eğitim ile ilgili hizmet içi kursların yapılmadığı ve buna ihtiyaç olduğu, bakanlığın yolladığı sicil formu doldurulurken özel eğitim bölümüyle ilgili organize edilmiş kurs olmadığı ve bundan dolayı da yazılamadığı için rahatsız olunduğunun ifade edildiği gözlenmiştir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. SONUÇLAR

Araştırmaya 17 yönetici, 20 öğretmen ve 20 veli olmak üzere toplam 57 katılımcı dahil edilmiştir.

Katılımcı grubun içerisinde bayan katılımcıların sayısı daha fazladır. En çok katılımcının olduğu yaş grubu 41-45 yaş aralığıdır. Yönetici ve öğretmenler açısından, hizmet yılı en fazla olan katılımcı grubu, 21 yıl ve üstü; bulundukları okulda hizmet süreleri en fazla olan katılımcı grubu 11-15 yıldır. Veliler açısından; bulundukları okulda veli olma süreleri en fazla olan katılımcı grubu 1-3 yıldır.

Katılımcılar, görüşme sorularında belirtilen yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği; yöneticilerin öğretmenlerle ve velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsendiği düşüncelerini yüksek oranlarda belirtmişlerdir. Katılımcıların yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımlarında; en az yapıldığını ifade ettikleri ise, okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmadığı; okulda okul yönetici/yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenlemediği şeklindedir.

Veliler, araştırmanın kapsamı içerisinde yer alan, yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları ile ilgili en yüksek oranda bilgi sahibi olmayan katılımcı grubunu oluşturmaktadır.

Katılımcıların çoğunluğuna göre, yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; okulun vizyonu olduğu, öğrencilerin bireysel eğitimine önem verildiği, öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği, öğretmenlerle, öğrencilerle, velilerle ve yakın çevreyle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarının önemsendiği, öğretmenlerin hizmet içi eğitim çalışmalarının desteklendiği, öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmaların düzenlendiği görülmektedir.

Katılımcıların çoğunluğuna göre, yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; okulun eğitim öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmadığı, okulda öğretmenlerin mesleki gelişimleri için çalışmaların düzenlenmediği görülmektedir.

Katılımcıların çoğunluğuna göre, yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; tüm katılımcılara göre yüzdelerinin farklılık gösterip, yüksek yüzdelerde olmasa da, okulda yeni projelerin üretildiği, okulda dramaya dayalı eğitsel çalışmaların yapıldığı, okulda velilere ihtiyaçları olan farkındalıkların düzenlendiği görülmektedir.

Yöneticilerin okul gelişim yaklaşımları konusunda; eğitim öğretim çalışmaları açısından uygun bina ve bahçenin olup olmadığı, mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirimin alınıp alınmadığı, okulda olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerinin katılıp katılmadığı, yöneticilerin öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında destek olup olmadığı, topluma yönelik eğitici çalışmalar organize edilip edilmediği konularında yönetici, öğretmen ve velilerin yaklaşımlarında farklılıklar gözlenmiştir.

Yöneticilerin kullandıkları okul gelişim yaklaşımları konusunda; genellikle yönetici ve velilerin fikir birliği içinde oldukları görülmektedir. Öğretmenlerin ise; daha çok var olanı sorgulayan, yönetici ve velilere göre daha fazla olumsuz ifadeler kullandıkları görülmektedir.

Okulun, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu olduğu görüşünün; katılımcıların çoğu tarafından ifade edildiği görülmüştür. Yönetici ve velilerin tamamı, öğretmenlerin ise büyük bir kısmı tarafından; okulun, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu olduğu görüşünün ifade edildiği görülmüştür. Katılımcılardan öğretmenlerin genel olarak, okulun vizyonu olarak ifade ettikleri kolej sınavları ile ilgili olarak; öğretmenler tarafından “okulun tek vizyonu budur, üzerimizde baskı var, kolej telaşı bireysel eğitimi olumsuz etkiliyor” şeklinde daha çok olumsuz etkilerinden söz edildiği görülmektedir. Okulun, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, bazı katılımcıların vizyon belirleme ile ilgili olarak; eğitim sisteminden kaynaklanan sıkıntılar olduğu, bakanlık politikalarının olumsuz etkilerinin ve okulun vizyonundan haberdar olunmadığının da ifade edildiği görülmüştür.

Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler geliştirilip, çalışmalar yapılıyor görüşünün; katılımcıların çoğu tarafından ifade edildiği görülmüştür. Yönetici ve öğretmenlerin daha çok donanım ve fiziksel yapı ile ilgili proje ve çalışmalardan söz ederken, velilerin ise; eğitim, sosyal faaliyet açısından değerlendirme ve en üst dereceyi yakalama ile ilgili proje ve çalışmalardan söz ettiği görülmüştür.

Eğitim ve öğretim çalışmaları açısından bina ve bahçenin uygun olup olmaması ile ilgili olarak velilerin yönetici ve öğretmenlere göre büyük bir çoğunluğunun bina ve bahçenin uygun olduğu görüşünü ifade ettiği, binayı ise bahçeye göre eğitim öğretim çalışmaları açısından daha uygun gördüğü görülmüştür. Öğretmenlerin ise bina ve bahçeyi eğitim öğretim çalışmaları açısından uygun görmediği, yöneticilerin çok büyük bir çoğunlukta olmasa da uygun gördüğü görülmüştür. Genel olarak; branş odası, oyun alanı, bilgisayar odası, kapalı spor salonu ihtiyacı ifade edilmiştir.

Okulun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesinin olmadığı yönetici, öğretmen ve velilerin büyük bir çoğunluğunu tarafından ifade edilmiştir. Bilgisayarların kütüphane ihtiyacını azalttığı, sınıf kitaplıklarının kütüphanenin yerini aldığı, kütüphane oluşturacak odanın olmaması, oda eksikliği nedeniyle kütüphanelerin iptal edilip başka bir dal için kullanımı adına organize edilmesinin ifade edildiği görülmüştür.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem verildiği katılımcıların çoğunluğu tarafından ifade edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin bireysel eğitime önem verdiği, gerekirse yöneticilerin de bu konuda yardımcı olduğu takdirde yöneticilerin öğretmenlere yardımcı olduğu ve öğrencilerle birebir iletişim kurdukları, rehber öğretmeni ve özel eğitim öğretmeni olan okulların bu öğretmenlerden destek aldıklarının ifade edildiği görülmüştür.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği katılımcıların tamamına yakını tarafından ifade edilmiştir. Yöneticilerin tamamı, öğretmen ve velilerin tamamına yakını tarafından; okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak öğrencilerin performanslarının sık sık değerlendirildiği ifade edilmiştir. Yöneticilerin uyguladığı sınavların olduğu, dördüncü ve beşinci sınıflar için deneme sınavları yapıldığı, yöneticilerin derslere girerek öğrencilerin performanslarını değerlendirdiği,

Yöneticilerin sabah toplanıldığında öğrencileri ödüllendirdiği, öğretmenler tarafından performansların değerlendirilmesinin önemsendiğinin ifade edildiği görülmüştür.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak okuldan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıp alınmadığı konusunda; üç katılımcı grubunun görüşünde olduğu görülmüştür. Yöneticiler mezun mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alındığını ifade ederken, öğretmenlerin ancak yarısı buna destek vermiş, diğer yarısı ise mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınmadığını ifade etmişler, diğer yarısı ise bu konuda bilgilerinin olmadığını ifade etmişlerdir.. Mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim daha çok öğrencilerin okula yaptıkları ziyaretle, okul ortamlarında karşılaşarak, velilere sorularak, ortaokul öğretmenlerine yazarak, sosyal medya ile bilgi alındığı görülmüştür. Mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim kurumlarla iletişim halinde yasal prosedür çerçevesinde bilgi alınmadığı görülmüştür.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak dramaya dayalı eğitsel çalışmalar; öğretmenlerin yarısı ile yöneticilerin ve velilerin yarısından biraz fazlası tarafından yapıldığı ifade edilmiştir. Sınıflarda ve branş derslerinde, zümre etkinlikleri ile dramaya dayalı eğitsel çalışmaların yapıldığı ifade edildiği görülmüştür. Drama ile ilgili yönetici ve öğretmenlerin bilgilendirilmesi ve okullarda drama odasının olması gerektiği ifade edilmiştir.

Okulda; okul yöneticilerinin, öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsendiği katılımcıların tamamına yakını tarafından ifade edilmiştir. Okulda yemek ve özel ziyaret organizasyonlarının yapıldığı, yönetici ve öğretmenlerin olumlu ilişkiler içinde olduğunun ifade edildiği görülmüştür.

Okulda; okul yöneticilerinin, öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsendiği katılımcıların çoğu tarafından ifade edilmiştir. Festival ve yarışma okul etkinlikleri olduğu, yıl içi ve yıl sonunda etkinliklerin yapıldığı, öğrencilere bilgi verici geziler, piknikler, yarışmalar ve etkinliklerin düzenlendiği, zümrenin muavinleri ve öğretmenlerin ortak çalışarak etkinliklerin yapıldığı ve yöneticilerin, öğrencilerle olumlu ve sıcak bir iletişiminin olduğu ifade edilmiştir.

Okulda; okul yöneticilerinin, velilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsendiği yönetici ve velilerin tamamı, öğretmenlerin ise tamamına yakını tarafından ifade edilmiştir. Velilerin tören ve etkinliklere çağrıldığı, okuldan bilgilendirme kağıdı gönderilerek, telefonla ve email ile iletişim kurulduğu, okul aile çalışmalarının yapıldığı, çay partilerinin ve yemeklerin düzenlendiğinin ve

yöneticilerin kapısının her zaman açık olduğu, velilerin istenildiği zaman yöneticilere ulaşabildiğinin ifade edildiği görülmüştür. Ayrıca on dokuz katılımcı tarafından velilerin okula davet edildiği ama ilgilerin az olduğunun da ifade edildiği görülmüştür.

Okulda; okul yöneticilerinin, olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi kattığı, yöneticilerin tamamı, öğretmenlerin tamamına yakını ve velilerin çoğunluğu tarafından ifade edilmiştir. Katılımcı grubun çoğunluğunun ifadesi ile okulda; okul yöneticilerin olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevre olarak belediyenin katıldığı ve belediyeden okul için destek alındığı, belediyenin ayrıca okul etkinliklerine de katıldığının ifade edildiği görülmüştür. Ayrıca diğer yerel kurum ve kuruluşların; sivil savunmanın, polis, kaymakamlığın, itfaiyenin, muhtarın, askerin de olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevre olarak katıldığı ve destek olduğunun ifade edildiği görülmüştür.

Okulda; okul yöneticilerinin, olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini kattığı, yöneticilerin çoğunluğu ve öğretmenlerin yarısı tarafından ifade edilmiştir. Velilerin ise okul yöneticilerinin, olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına toplumun diğer kesimlerini katmadığı görüşünü ifade ettiği görülürken, yarıya yakını tarafından da bu konuda bilgilerinin olmadığı ifade edilmiştir. Bakanlık yetkililerinin etkinliklere katıldığının, festival ve kardeş okul etkinliklerinin olduğu, okuldaki çalışmalara herkesin davet edildiğinin, öğrencilerle düzenlenen gezilerle uzak çevreye ulaşıldığının ifade edildiği görülmüştür.

Okulda; okul yöneticilerinin, öğretmenlerin mesleki gelişimleri için çalışmalar düzenlemediği katılımcıların çoğu tarafından ifade edilmiştir. Düzenlendiğini ifade eden az bir katılımcı tarafından ise; bilgisayar kursunun, resim iş seminerinin, aile ilişkileri konusunda çalışmanın, okulda ve yurtdışında imkanların sağlandığının ifade edildiği görülmüştür.

Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını desteklediği yöneticilerin tamamı, öğretmenlerin tamamına yakını, velilerin ise çoğunluğu tarafından ifade edilmiştir. Yöneticilerin bakanlığın kursları hakkında bilgilendirme yaptığının, hizmet içi kursa gitmek isteyenlere her türlü imkanın sağlandığının, öğretmenlerle birlikte kurslara katıldığının ifade edildiği görülmüştür.

Okul yöneticilerinin, öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek oldukları yöneticilerin çoğunluğu tarafından ifade edilirken, öğretmenler ve velilerin çoğunluğu tarafından, okul yöneticilerinin, öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olmadıkları ifade edilmiştir. Olumlu ifadelerde; yöneticilerin öğretmenler tarafından istenildiği takdirde her türlü desteği verdiğinin, okula bu çalışmaların geldiğinin, bilgisayar ve akıllı tahtalarla imkanların sağlandığının ifade edildiği görülmüştür. Olumsuz ifadelerde ise öğretmenlerin kendilerini yaratıcılık ve yenilik konularında geliştirdiği ve aynı zamanda birbirlerine de yardımcı olduklarının, yöneticilerin yardımının olmadığı ve bakanlığın özellikle öğretmenleri körelttiğinin, öncelikle sistemin gelişmesi gerektiğinin de ifade edildiği görülmüştür.

Okul yöneticilerinin öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için; çalışmalar düzenlediği, katılımcılardan yöneticilerin tamamına yakını ve diğer katılımcıların çoğu tarafından ifade edilmiştir. Öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için rehber öğretmenlerle çalışmaların yapıldığının, sağlıklı beslenme, diş sağlığı, trafik, faaiye konularında çalışmaların düzenlendiğinin, farklı uzmanlardan destek alındığının, kurum kuruluşların düzenlediği çalışmaların olduğunun, sınıflarda bu tip çalışmaların düzenlendiğinin ifade edildiği görülmüştür.

Okul yöneticilerinin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için; çalışmalar düzenlediği; yöneticilerin tamamına yakını tarafından ifade edilirken, öğretmenlerin yarısı düzenlendiğini, yarısı da velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlenmediğini ifade etmişlerdir. Velilerin yarısından biraz fazlası ise; velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için, çalışmalar düzenlediğini ifade etmişlerdir. Rehber öğretmenlerle çalışmaların organize edildiğinin, öğretmenler tarafından bilgilendirildiğinin, aile ilişkileri, sağlıklı beslenme, etkili çalışma teknikleri, diş sağlığı, bilgisayar eğitimi ve bireysel olarak ihtiyaçları olan konularda çalışmaların düzenlendiğinin ifade edildiği görülmüştür. Yirmi üç katılımcı tarafından da okul yöneticilerin velilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenlese de velilerin ilgisiz olduğu ifade edilmiştir.

Okul yöneticilerinin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize ettiği yöneticilerin yarısı tarafından ifade edilirken; öğretmenler ve veliler tarafından ise yöneticilerin topluma yönelik eğitici çalışmalar organize etmediği ifade edilmiştir. Velilerin yarsına yakınının bu konuda bilgilerinin olmadığı görülmüştür. Yöneticilerin

pluma yönelik organize ettiği çalışmaların; resim iş semineri, bilgisayar kursu, şisel gelişim ve aile ilişkileri olduğu görülmüştür.

Katılımcıların okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak; yeniliklere ve teknolojiye açık olunması gerektiği, teknolojinin özellikle yöneticiler tarafından takip edilip okula getirilmesi gerektiği, denetmenlerin yöneticilere daha çok destek olması gerektiği, okullarda öğretmen eksikliğinin olmaması gerektiği, okul yönetiminin organize ettiği sınavların okul genelinde yapılması ve sayısının artırılması gerektiği, eğitime daha çok bütçe ayrılması gerektiği, okullara maddi ve manevi kaynakların sağlanması gerektiği, okulun oturmuş belli bir sisteminin olması gerektiği, yöneticilerin öğretmenlerle dengeli bir iletişim kurmaları gerektiği, sınıf sayılarının azaltılması ve sınıflar için gerekli donanımın sağlanması gerektiği, yönetici ve öğretmenlere rahat ulaşabildiği, öğrencilere bilgisayar laboratuvarı imkanı sunulamamasının gerekliliği, çok fazla ve farklı köyden taşımının olmasının sıkıntılı olduğu, tam gün eğitimin gerekliliği, öğretmen, öğrenci ve velinin birlikte çalışması gerektiği, yöneticilerin yenilikleri takip edip uygulayan, aktif birisi olması gerektiği, okullarda okul gelişim modellerinden biri olan okula dayalı eğitimin uygulanması gerektiği, yöneticilerin yeni fikirler ve isteklerle öğretmeni zorlamaları gerektiği, okullarda güvenlik görevlisi olması gerektiği, öğretmenin bir sanatçı gibi öğrencisini eğitirmesi onlara tüm yönleri ile bakması ve farklılıklarını da görebilmesi gerektiği, okullarda araç gerecin, binanın ve çalışma odalarının yeterli olması gerektiği, aile çocuk ilişkileri konusunda velilere bakanlık tarafından seminerler verilmesi gerektiği, öğrenci sayısının fazla olmasının, olan kütüphanenin kapatılmasının, kolej hayatının varlığının, branş odalarının olmamasının okul gelişimi adına olumsuz etken olduğu, yöneticilerin kendilerini geliştirmeleri yeniliklere açık olmaları gerektiği, okullarda sorunların ertelenmemesi ve çözülmesi gerektiği, velilerden sınıflarda yararlanılması gerektiği, okul idaresi ile kurulan olumlu ilişkilerin okuldaki huzuru olumlu etkilediği, özel eğitim ile ilgili de hizmet içi kursların yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

5.2. ÖNERİLER

5.2.1. Araştırmaya Yönelik Öneriler

Okulun vizyonunun belirgin olması ve tüm paydaşlar tarafından bilinip benimsenmesi gerektiğinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. Hord ve Poster (1995) ile Ali Balcı (2007a) tarafından yöneticinin; eğitim ve öğretim kurumu için belirgin bir vizyonu olmalı, bu vizyonu tüm örgüt üyelerine aktararak gerekli eşgüdümü sağlaması gerektiği ifade edilmiştir.

Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, donanım için olduğu kadar eğitime tüm yönleri ile katkı sağlamak ve sosyal faaliyet açısından da çalışmaların yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Kalite önce bireyle başlar. Kişi olması gerektiği yere yerleştikten sonra donanım ve uygulama için, olması gerekenlerden, söz edilebilmektedir (İmai,1997).

Okullarda; bilginin öğrenci tarafından bulunup, uygun zamanlarda kullanabilmesi gerekli ortamlar hazırlanmalıdır. Okulda eğitim öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek kütüphane için uygun ortamın sağlanarak, her okulda mutlaka bir kütüphanenin olmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Hızla gelişen teknoloji, bilgiye olan ihtiyacı öne çıkartmıştır. Sadece bilgiyi elde etmek değil, doğru bilginin, uygun zamanda güncel ve bir bütünlük içinde ifade edilmesi beklenmektedir (Tecim, Gökşen, 2009).

Okul bina ve bahçelerinin; eğitim öğretim çalışmaları açısından uygun yapıda olması ve gerekli donanımın sağlanmış olmasının eğitime katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir. Okullarda eğitimde daha çok başarı elde edebilmek için; branş ve bilgisayar odalarının olmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bireysel eğitime katkı sağlamak, öğrenci ve velilerin ihtiyaçları olan farkındalıklar adına çalışmalar düzenlenebilmesine destek olabilmek ve eğitimin kalitesini artırabilmek adına; tüm ilkokullarda rehber öğretmenlerinin olmasının uygun olacağı önerilmektedir.

Öğrenci performanslarının yöneticiler tarafından; sınavla olduğu kadar öğrencilerin olumlu özelliklerinin, farklı yeteneklerin de ön plana çıkacağı şekliyle değerlendirilmesinin uygun olacağı önerilebilir.

Okul çıktılarının kontrol edilebilmesi ve okulda daha neler yapılabileceğinin olması, okul gelişimine güçlü bir katkı koyabilabilmesi adına; okuldan çıkan öğrencilerle ilgili, resmi kurumlarla iletişim halinde, yasal prosüdür ve çerçevede bilgi alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Okulda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak dramaya dayalı eğitsel faaliyetlerin yapılabilmesi için; drama ile ilgili yönetici ve öğretmenlerin bilgilendirilmesi ve okullarda drama odasının olmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Ezberci eğitim ve öğretim bireyin öğrendiklerinin ne işe yaradığını bile anlamasına olanak vermez, oysa drama yöntemi bireyin bütün yönlerini geliştirmekte olan rolü ile birlikte kullanmasını; hatta rolü geliştikçe kendine gerekli olan bilgiler talep eder hale gelip, kendi kendine ona ulaşmasını sağlar” (Levent, 1999).

Okullarda eğitimin önemli bir kolu olan velilerin; okula ilgilerinin sürekli artırılması ve velilerden okullarda onların farklı yönleri ile yararlanılması adına çalışmaların oluşturulmasının uygun olacağı önerilebilir.

Okulda; okul yöneticilerinin, olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturma çalışmalarına yakın çevreyi kattığı gibi toplumun diğer kesimlerini de katarak işbirliği ve karşılıklı destekle, okul gelişimine katkı sağlaması açısından uygun olduğu değerlendirilmektedir. Sergiovanni (1995), okul çalışmalarına, toplum katılımının önemini; etkili okullar, aile ve toplum katılımına önem verirler şeklinde belirtmiştir.

Okul yöneticilerinin okulda öğretmenlerin mesleki gelişimleri için çalışmalar yapmalarının, öğretmenlerin ve örgütün gelişmesine katkı sağlaması açısından uygun olacağı önerilebilir. Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin hizmet içi eğitim çalışmalarını, yaratıcılık ve yenilikçilik konularında sadece bakanlığın kursları değil; ulusal ve ülke dışında, ihtiyaç duyulan konularda ve kişisel gelişim için önemli olan kurslar ve çalışmalar konusunda da bilgilendirmesi, hatta bu kurslara katılımı teşvik etmesi, gerekli organizasyonların yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Korkmaz (1997), yöneticilerin öğretmenlerin mesleki gelişimleri konusunda yapmaları gereken yaklaşımı; okulun önemli kaynaklarından biri de öğretmenlerdir. Okul yöneticileri, örgüt içerisindeki öğretmenlerinin güçlü ve zayıf yönlerini iyi bilmeli onların mesleki gelişimleriyle yakından ilgilenmelidirler. Bu yaklaşım olumlu değişime ve gelişime yardımcı olacaktır şeklinde vurgulamaktadır.

giovanni (1995) ise; öğretmenlerin hizmet içi eğitimi ile ilgili olarak; etkili
llar öğretmenlerin sürekli hizmet içi eğitim programlarıyla desteklenmesi için
m hazırlarlar şeklinde ifade etmiştir

Okul yöneticilerinin öğrencilere, velilere ve topluma yönelik, ihtiyaçları olan
undalıklar için; kurslar, çalışmalar düzenlemesinin okul gelişimine katkı
aması açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir. Bilgi çağının okulu
uma ve çevreye daha açık olmalı ve bireyselliği de önemsemelidir. Bilgi çağının
mi ise, toplumlar arası etkileşimin az olduğu, belirli değerleri sunan, önceki
kların yaptıklarını tekrar eden değil; yeni şeyler üretme yeteneği olan bireyleri
tırmayı amaç edinmelidir (Erdoğan, 2005).

Başta yöneticiler olmak üzere; öğretmen, veli, öğrenci ve çevrenin yeniliklere
knolojiye açık olmasının okul gelişimi açısından uygun olacağı önerilebilir.

Eğitime daha çok bütçe ayrılmasının, okulların maddi ve manevi kaynaklarla
eklenmesinin, okul gelişimine katkı koyması açısından uygun olacağı
ilmektedir.

Sınıf sayılarının azaltılması, aynı okula, çok fazla ve farklı köyden
anın yapılmaması; bireysel eğitim ile eğitim ve öğretim adına yapılacaklara
koyması açısından uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Merkez okulların tümünde; güvenliğin sağlanabilmesi için güvenlik
ralarından yararlanılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir. Okul
nliği konusunda, Öğülmüş (2006), Özer&Dönmez (2007), Okul güvenliğini
mada kamera sistemi gibi, çağın teknolojilerinden yararlanılmalı vurgusunu
aktadırlar.

Özel eğitim öğretmenleri için de, bakanlık tarafından, hizmet içi kursları
lemesinin, okul gelişimine katkı koyması adına, uygun olacağı
lendirilmektedir.

Bakanlığın yönetici, öğretmen, öğrenci ve veli için uygun ve ihtiyaca cevap
kurslar düzenlemesinin, okul gelişimi adına uygun olacağı
lendirilmektedir.

Velilerin; okul paydaşlarının bir grubu olarak, yönetici, öğretmen ve
ciden haberdar olmasının, okuldaki uygulamalar ve yaklaşımlarla ilgili bilgi
olmasının, uygun olacağı değerlendirilmektedir.

5.2.2. İleriki Araştırmalara Yönelik Öneriler

Araştırmada çalışma grubu olarak yöneticiler, öğretmenler ve veliler temel alınmıştır. İleriki araştırmalarda yöneticilerin kullandıkları okul gelişimi yaklaşımları için öğrencilerin görüşleri de alınabilir.

Araştırmada KKTC’de İlköğretim Dairesine bağlı devlet ilkokulları temel alınmıştır. İleriki araştırmalarda, İlköğretim Dairesine bağlı özel okullar, Genel Ortaöğretim Dairesine bağlı ortaokul ve liseler, Mesleki Teknik Öğretim Dairesi bağlı okullarla da çalışma yapılabilir.

KAYNAKÇA

Açıkalın, A. (1998). *Toplumsal, Kuramsal ve Teknik Yönleriyle Okul Yöneticiliği*, Ankara: Pegem.

Akdemir, Ali (1992). *AT İşletmeleriyle Bütünleşmede Teknolojinin Stratejik Yönetim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Aksu, B. M. (2004). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Yöneticilik Eğilimleri*. XII. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler (Cilt-I) . Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2004, 709-727.

Alkan, C. (2001). *Türk Milli Eğitim Sisteminin 2000'li yıllarda Yeniden*

Yapılanmasının Temel Esasları Eğitimde Yansımalar VI (397-398), H.H. Tekişik Eğitim Araştırma Geliştirme Merkezi, Ankara.

Altrichter, H. (2000). Introduction. *Images of Educational Change*. (Eds: Altrichter, H. ve Elliot, J.). Buckingham: Open University Press.

Aytaç, T. (2000). *Eğitim Yönetiminde Yeni Paradigmalar, Okul Merkezli Yönetim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Balay, R. & Diğerleri (2004). *Öğrenen örgütler*. Ankara: Sandal Yayınları.

Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 37 (2), 61-82.

Balcı, A (2000). *Örgütsel Gelişme*. (2.Baskı) Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Balcı A. (2002). *Etkili okul-Okul Geliştirme Kuram Uygulama ve Araştırma*. Ankara: Pegem A Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.

Balcı, A. (2001) *Etkili Okul ve Okul Geliştirme, Kuram, Uygulama ve Araştırma* (Geliştirilmiş 2. Baskı), Ankara: Pegem Yayınları.

Balcı, A. (2007 a). *Etkili Okul Geliştirme Kuram Uygulama ve Araştırma* (4. Baskı).Pegem Yayıncılık.

Balcı, A. (2007 b). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem, Teknik ve İlkeleri*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Baron, Bennie G., Henderson & Martha V. (1995). *Strategic Leadership: A Theoretical and Operational Definition*, Journal of Instructional Psychology 1995, 22, 2.

- Başaran, İ. E. (1993). *Türkiye Eğitim Sistemi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Başaran, İ. E. (2000 a). *Eğitim yönetimi (Nitelikli okul)*. Ankara: Feryal Matbaası.
- Başaran, İ. E. (2000 b). *Örgütsel Davranış İnsanın Üretim Gücü* (üçüncü basım). Ankara: Feryal Matbaası.
- Bamburg, J. D. & Andrews, R. L. (1990). *Instructional Leadership, School Goals, and Student Achievement*. Exploring the Relationship Between Means and Ends.
- Bayram, E. & Diğerleri. (1999). *İlköğretim Drama 1*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Beare H. & Diğerleri. (1991). *Creating an Excellent School: Some New Management Tecnigues*. Worcester: Bilings and Sons
- Brandt, R. (2003). Is This School A Learning Organization: Ten Ways To Tell. *Journal of Staff Development*. 24 (1), 10-16.
- Bollen, R. (1996). School Effectiveness and School Improvement. Reynolds D & Diğerleri (Editörler). *Making Good Schools: Linking School Effectiveness and School Impovement* (s. 1-19). London: Routledge.
- Bursalıoğlu, Z. (1987). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış. Ankara: Ankara Üniversitesi. *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. Yayın No: 154.
- Campbell, R.E., Corbally, J.E. ve Nystrand, R.O. (1983). *Introduction to Educational Administration*. (6th ed.). Massachusetts: Allyn and Bacon, Inc.
- Ceylan, M. & Akar, B. (2010). Ortaöğretimde Okul-Aile İşbirliği İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşlerinin İncelenmesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Clarke, S. P. (2000). The Principal at The Center of The Reform". *International Journal of Leadership in Education*. 3 (1), 57-73.
- Covey, RS. (1997). Değişimin Anahtarları, *Executive Excellence*, sayı 9, İstanbul.
- Crosby, P.B. (1984). *Quality Without Tears*, Mc-Grawhill, New York, 99.
- Çağlar, A. (2004). *21. Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi*. İstanbul: Dem Yayınları.

- Çağlar M. & Reis O. (2007). *Eğitimde Paradigmat Dönüşümler Sürecinde Çağdaş ve Küryerel Eğitim Planlaması*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çelik, V. (2002).*Okul Kültürü ve Yönetimi*.(3. Basım).Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çelikten, M. (2001). Okul yöneticilerinin problem çözme becerileri. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, sayı, 27, ss. 297-3009.
- Çınar, Ç. , Çizmeci, F. & Akdemir, Z. (2007). *Sekiz Yıllık Temel Eğitim Okullarında Müfredatın Gerektirdiği Mekan Standartlarının İstanbul Okulları Üzerinden Analizi*. YTÜ Mimarlık Fakültesi E-Dergisi. 2 (4). 188-203.
- Dağlı, G.; Silman F.; Birol C., (2009). Üniversite Yöneticilerinin Bilgi Yönetimi Araçlarını Kullanma Yeterlilikleri İle İlgili Nitel Bir Araştırma (KKTC Örneği), Lefkoşa.
- Dr. Cemaloğlu N. (2002). Öğretmen Performansının Artırılmasında Okul Yöneticisinin Rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, sayı 153-154
- Drucker, F.P. (1994). *Yeni Gerçekler*. (4. Baskı). Çev: Birtane Karanakçı. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. (s. 237-238).
- Duck, D. J. (1999) “ Değişim Yönetimi: Dengeleme Sanatı “ Harward Business Review. (Çev Meral Tüzer), İstanbul: Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası Yayınları.
- Eraslan, L. (1999). “Japon Sosyo-Ekonomik Yaşamında Yükseköğretimin Belirleyici Rolü”.Ankara: *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* 19(1). (s.121-139).
- Erdil O.& Kitapçı H. (2009). Bilgi yönetiminin işletme etkinliği ile ilişkisi: Ampirik Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23(1): 113 -128.
- Erdoğan, İ. (2000). *Eğitimde Değişim Yönetimi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık ,Yıl 3, Sayı:2.
- Erdoğan, İ. (2002). *Eğitimde Değişim Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (2005). *Türk eğitim sistemi*. (4.basım). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Eren, E. (2001). *Örgütsel Davranış*. (7. Basım). İstanbul: Beta Basım Yayım.

- Arken, N. Arğin, A. (2006). *Bankacılıkta Değişim Mühendisliği/Değişim Yönetimi*, www.activefinas.com/degisimmuhendisligi.html.
- İndikçi, İ. (2001). "Bilgi toplumunda Eriyen Değerler". Eğitimde Yansımalar VI. H.H. Tekişik Eğitim Araştırma Geliştirme Merkezi Ankara, (s.21-22).
- ullan, M. (2002). *The Change Leader. Educational Leadership*. 59 (8), 16-21.
- Gale, T. & Densmore, K. (2003). Democratic Educational Leadership in Contemporary Times. *International Journal of Leadership in Education*. 6 (2), 119-136.
- Garvin, D.A. (1993). Building a learning organization. *Harvard Business Review* (Online) 72(4): 78 -86. Available: Lexis-Nexis Academic Universe. 1998, August 6.
- Gelişli, Y. (2007). Öğretim teknolojisi kullanımı açısından bir öğretim kurumunun değerlendirilmesi: "red cedar ilköğretim okulu". *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 5 (1). 49-68.
- Genç, N. (2004). *Yönetim ve Organizasyon*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Girgin, G. (2004). Psikolojik danışma ve rehberlik. Editör: Alim KAYA, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Girod, R. (1980). Educational Goals; Goals and Results; UNESCO.
- Güçlü, N. & Sotirofski, K. (2006). Bilgi yönetimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(4): 351 -371. Güz.
- Gümüşeli, A. I. (2009). Primary School Principals in Turkey: Their Working Conditions and Professional Profiles. *International Journal of Human and Social Sciences*. 4 (4), 239-246.
- Gürsel, M. (2003). Postmodern Çağda Örgütsel Yapı ve Yönetim. M. Sünbül. (Editör). *Eğitime Yeni Bakışlar II*. Ankara: Mikro Yayınları, ss. 44-67.
- Goodson, I. F. (2001). Social Histories of Educational Change. *Journal of Educational Change*. 2 (1), 45-63.
- Hanson, E. M. (1998). Strategies of Educational Decentralization: Key Questions and Core Issues, *Journal of Educational Administration*, 36 (2), 111- 123.
- Hargreaves, A. (2003). *Teaching in the Knowledge Society*. New York: Teachers' College Press.

- Hallinger, P. (1992). The Evolving Role of American Principals: From Managerial to Instructional to Transformational Leaders. *Journal of Educational Administration*. 30 (3), 35-48.
- Hazır, K. (2003). Değişim Yönetimi Etkinliğinde Vizyon Belirlemenin Önemi, *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, sayı1, Kara Harp Okulu Basımevi, Ankara.
- Hicks, GH. & Gullet, CR. (1981). Organizasyonlar, Teori ve Davranış, Çev Besim Baykal, İstanbul: İTÜ İşletme Enstitüsü Yayınları.
- Ilgar, L. (1996). *Eğitim Yönetimi, Okul Yönetimi, Sınıf Yönetimi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Imai, M.(1997). *Kaizen*.(3. Basım) İstanbul: Brisa Yayını.
- Ince, M. & Yeniçeri, Ö. (2005). *Bilgi yönetim stratejileri ve girişimcilik*. İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayınları. Aralık.
- Juran, Joseph M, F.M.Gryne & R.S. Bingham (1981). *Quality Control Handbook*. (3. Baskı). Mc Graw Hill Book Company, New York, January, s.35-40.
- Karasar, N. (1998). Bilimsel Araştırma Yöntemi. (8). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaptan, S. (1999). "Eğitimi Arıyorum". "21.Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi". Eğitimde Yansımalar V, H.H. Ankara: Tekışık Eğitim Araştırma Geliştirme Merkezi. (s.2-5).
- Kaya, Y.K. (1993). *Eğitim Yönetimi*. (5.basım). Ankara.
- Küngür, S. & Mesci, M. (2007). Öğrenen organizasyonlar. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 6 (19). 63-81.
- Mulkarni, U.R. Ravindran,& S.Freze, R. (2007). A knowledge management success model: Theoretical devolopment and emprical validation. *Journal of Management Information Systems*, 23(3): 309 -347.
- Revent T. (1999). Drama Kültürünü Oluşturmak. *Eğitimde Tiyatroda Yaratıcı Drama Dergisi*, Çağdaş Drama Derneği Yayınları, sayı:2, s. 8-9, Ocak.
- Lewis, A. (1989). *Restructuring America's Schools*. Arlington, VA: American Association of School Administrators.
- TEB (1993). *On dördüncü Milli Eğitim Şurası, Raporlar, Görüşmeler, Kararlar*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

- (2002). *Okul Merkezli Yönetim Modeli*. Ankara: Yayınlanmamış Proje Raporu.
- (2007). *Öğrenci merkezli eğitim uygulama modeli*.
- duhoğlu, H. B. (2007). Türk Eğitim Sisteminde Okulların Yönetimi ve Okul Yöneticilerinin Yetiştirilmesi sorunsalı. *Milli Eğitim Dergisi*, 176, 86-97.
- T. & Torokoff, M. (2007). Patterns of learning organisation in est companies. *TRAMES*, 11(61/56): 2, 139-154.
- gün, Ş. S. (2004). Öğrenen örgütlerde strateji ve planlama. *Öğrenen Örgütler*. (Edt: K. Demir ve C. Elma). Ankara: Sandal. ss. 161-194.
- ell, C. Grayson, C. & Essaides, N. (2003). *Ne bildiğimizi bir bilseydik*. (1.Baskı).
- Çeviren: Günhan Günay. Dışbank Yayınları.
- y, A. (2001). "21. Yüzyılda Yeni Eğilimler ve Eğitim", *21.Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi*. İstanbul: Sedar Yayıncılık.
- lmüş, S. (2006). Okullarda Şiddet ve Alınabilecek Önlemler. *Eğitime Bakış Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırma Dergisi*. s.7.
- ers, J. (2002). *Schule vor zwanzig Jahren und Schulen heute*. Vortragim Bildungszentrum für Gesundheitsberufe Thurgau am 1. November in Frauenfeld.
- ü, A. (1982). *Örgüt Sosyolojisi*. İkinci Basım. Ankara: Turhan Kitabevi.
- demir Servet (1996). "Eğitimde Toplam Kaliteye Yönetimi", *Verimlilik Dergisi*, Toplam Kalite Özel Sayısı, Ankara.
- demir, S. (2000). *Eğitimde Örgütsel Yenileşme*. (5. baskı). Ankara: Pegem Yayıncılık.
- den Y. (1998). *Eğitimde Dönüşüm, Yeni Değerler ve Oluşumlar*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- den, Y. (2005). *Eğitimde Yeni Değerler Eğitimde Dönüşüm*. (6. basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- den, Y. (2010). *Eğitimde Yeni Değerler Eğitimde Dönüşüm*. (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayını.

- er, N. & Dönmez, B. (2007). Okul Güvenliğine İlişkin Kurumsal Etkenler ve Alınabilecek Önlemler. *Milli Eğitim Dergisi*. s.173.
- gen, H.&Türk, M. (1996). Öğrenen örgüt sistemi ve bir öğrenen örgüt modeli. *Amme İdaresi Dergisi*, 29(2): 71 -83.
- er, Ö. (1995). *Yönetimi Geliştirmenin Sürekliliği*. Ankara: Todai Yayınları, No: 258.
- kircioğlu, Nurettin (1997). *Kalite Yönetiminde ISO 9000 Uygulamaları*. Ankara: MPM Yayınları, no:620.
- es, P., Wagstaff, L.H. & Fusarelli, L.D. (1999). Delta Forces: The Changing Fabric of American Society and Education. *Handbook Of Research On Educational Administration*. (Eds: Murphy, J. ve Louis K.S.) San Fransisco:Jossey-Bass Inc.
- , İ. (1985). *Sanat ve Eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- in, İ. (2006). *İlköğretim müfredat laboratuvar okullarının okul geliştirme süreci açısından incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- ge,P.M. (2006). *Beşinci Disiplin Öğrenen Organizasyon Düşünüşü ve Uygulaması*. (13. Baskı).(Çev. Ayşegül İlideniz & Ahmet Doğukan). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- giovanni, T. J. (1995). *The Principalship: A Reflective Practice Perspective*. Needham Heights: Allyn and Bycon.
- echty, P. (2005). *Okulu Yeniden Kurmak*. (Çev. Yüksel Özden). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- şek H, (2005). *Değişim ve Değişim Yönetimi*, Seminerler. [WWW document].
- şek, Ş.& Çelik, A. (2009). *Yönetim ve Organizasyon*. Konya: Eğitim Akademi Yayınları.
- an, M. (1999). *Öğretmenliğe Giriş*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- an, M. (2002). *Eğitimde Mükemmellik Arayışı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- mez, V. (2003). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- m, V. & Gökşen, Y. (2009). Bilişim teknolojilerinin üniversitelerde etkin kullanımı üzerine bir çalışma. *Journal of Yasar University*, 4(14): 2237 -2256.
- eli, İ. (2003). *Özgür Üniversite Formu, Türkiye'de Eğitim Reformu Tartışması İçin Bir Düşünce Çerçevesi*. Ankara: Özgür Üniversite Formu Yayınları.
- in, M., Gülçen H. K. & Öğüt, A. (2006). *Değişim Çağında Teknoloji Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- ana, A. (2003). *Bilginin yönetimi*. İstanbul: Dışbank Yayınları.
- an, S. & Şişman, M. (2000). Okul Yöneticileri İçin Standartlar: Eğitim Yöneticilerinin Bilgi Temelleri Üzerine Düşünceler. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 3 (4). 68-87.
- k, T. (1989). Organizasyon Kültürünün Oluşumu. Dokuz Eylül Üniversitesi. İ. İ. B. F. Dergisi, C: 4, S: 1-2,s. 308- 323.
- ırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- llace, M. (2004). Orchestrating Complex Educational Change: Local Reorganisations of Schools In England. *Journal of Educational Change*. 5 (1), 57-78.
- ber, M (1987). *Sosyoloji Yazıları*. İstanbul: Hürriyet Vakfı Yayınları.
- utaker B. (1997). Instructional Leadership and Principal Visibility. *Clearing House*, 70 (3), 155-157.

GİRİŞ

Merhaba ben; " KKTC Devlet İlkokullarında Yöneticilerin Kullandıkları, Okul Gelişim Yaklaşımlarının; Yöneticiler, Öğretmenler ve Velilere Göre Değerlendirilmesi " konusunda yapacağım çalışma ile; KKTC Devlet İlkokullarında Yöneticilerin, Okullarının Gelişimine İlişkin Kullandıkları Yaklaşımların" okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve velilerin görüşleri doğrultusunda farklı boyutlarını ele almaktır. Daha önce çalışılmamış bir konuda araştırma yürütülerek KKTC eğitim sistemine ve eğitim yönetimi alanına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Bu kapsamda sizinde bu konudaki düşüncelerinizi öğrenmeyi amaçlıyorum. Sizin düşüncelerinizin araştırmama katkı sağlayacağını düşünüyorum.

- Bana görüşme sürecinde söyleyeceklerinizin tümü, verileri oluşturmak için kullanılacaktır. Ses çekiminiz gizlidir ve kullanılmayacaktır. Ayrıca araştırma sonuçlarını yazarken, isimlerinizi kesinlikle yansıtmayacağım.
- Başlamadan önce, bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?
- İzin verirseniz verileri oluşturabilmek için; görüşmeyi kaydetmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?
- İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

TIRMA SORULARI

NETİCİ SORULARI

Okul gelişimi ile ilgili olarak; *eğitim ve öğretime ilişkin okulunuzda neler yapıyorsunuz? Açıklar mısınız?*

Okulunuzun, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, belirlenmiş bir vizyonu (ulaşılacak istenilen hedef) var mıdır? Düşüncelerinizi açıklayabilir misiniz?

Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler geliştiriliyor mu? Çalışmalar yapılıyor mu? Açıklar mısınız?

a) Okul binanız ve b) okul bahçeniz eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Düşüncelerinizi açıklayabilir misiniz?

Okulunuzun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir hizmet sunması var mı? Düşüncelerinizi açıklayabilir misiniz?

Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel gelişimlerine önem veriliyor mu? Bu konuda neler yapıyorsunuz? Açıklar mısınız?

Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin gelişim ve öğrenim standartları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda neler yapıyorsunuz? Açıklar mısınız?

Eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alıyor musunuz? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?

Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı öğrenim çalışmaları yapılıyor mu? Yapılıyorsa neler yapılıyor? Açıklar mısınız?

Okul gelişimi ile ilgili olarak, *okulunuzda olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak sizin için önemli mi? Önemliyse bu konu için neler yapıyorsunuz? Açıklar mısınız?*

Okulunuzda; öğretmenlerinizle olumlu örgüt iklimi (insan ilişkileri) ve öğrenim (etkinlikler, kutlamalar, törenler, simgeler vb.) çalışmalarını önemsiyor musunuz? Öğretmenlerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorsunuz?

10) Okulunuzda; öğrencilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratma çalışmalarını önemsiyor musunuz? Öğrencilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorsunuz?

11) Okulunuzda; velilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratma çalışmalarını önemsiyor musunuz? Velilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorsunuz?

12) Okulunuzda; yakın çevrenizle (kurum, kuruluş, insan kaynakları, civar bölgeler vb.) olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratma çalışmalarını önemsiyor musunuz? Yakın çevrenizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorsunuz?

13) Okulunuzda; olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmaları adına toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katar mısınız? Açıklar mısınız?

C- Okul gelişimi ile ilgili olarak, okulunuzda öğretmenler, öğrenciler, veliler çevre için; eğitici, geliştirici ve bilgi verici çalışmalar yapıyor musunuz?

14) Okulunuzda öğretmenlerinizin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenler misiniz? Düzenliyorsanız neler düzenlediniz? Açıklar mısınız?

15) Öğretmenlerinizin hizmet içi eğitim almalarını destekliyor musunuz? Destekliyorsanız okulunuzda bu konu için neler yapıyorsunuz?

16) Öğretmenlerinize yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek olur musunuz? Destek oluyorsanız bu konuda neler yapıyorsunuz?

17) Okulunuzda öğrencilerinize ihtiyaçları olan farkındalıklar için (KGS, Sağlık, Sosyal Gelişim vs) çalışmalar düzenler misiniz? Düzenliyorsanız neler düzenlediniz? Açıklar mısınız?

18) Okulunuzda velilerinize ihtiyaçları olan farkındalıklar için (KGS, Sağlık, Sosyal Gelişim vs) çalışmalar düzenler misiniz? Düzenliyorsanız neler düzenlediniz? Açıklar mısınız?

19) Okulunuzda topluma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar düzenler misiniz, Bilgi Teknolojileri vs.) organize ettiniz mi? Organize ettiyseniz neler organize ettiniz? Açıklar mısınız?

20) Okul gelişimi ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?

ÖĞRETMEN SORULARI

A- Okul Yöneticileriniz; okul gelişimi ile ilgili olarak; eğitim ve öğretime ilişkin okulunuzda neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

1) Okulunuzun, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu (ulaşılacak istenilen hedef) var mıdır? Düşüncelerinizi açıklar mısınız?

2) Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler geliştirilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklar mısınız?

3) a) Okul binanız ve

b) okul bahçeniz eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Düşüncelerinizi açıklar mısınız?

4) Okulunuzun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi var mı? Düşüncelerinizi açıklar mısınız?

5) Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel gelişimine önem veriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

6) Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

7) Eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alıyor musunuz? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?

8) Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa neler yapılıyor? Açıklar mısınız?

B) Okul gelişimi ile ilgili olarak, okulunuzda olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak okul yöneticileriniz için önemli mi? Önemliyse bu konu için neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

9) Okulunuzda; okul yöneticileriniz sizlerle olumlu örgüt iklimi (insan ilişkileri) ve kültürü (etkinlikler, kutlamalar, törenler, simgeler vb.) çalışmalarını önemsiyor mu? Sizlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?

0) Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğrencilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına çalışmalarını önemsiyor mu? Öğrencilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?

1) Okulunuzda; okul yöneticileriniz velilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına çalışmalarını önemsiyor mu? Velilerinizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?

2) Okulunuzda; okul yöneticileriniz yakın çevrenizle (kurum, kuruluş, insan grupları, civar köyler vb.) olumlu örgüt iklimi ve kültürü çalışmalarını önemsiyor mu? Yakın çevrenizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?

3) Okulunuzda; okul yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmalarını toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıyorlar mı? Açıklar mısınız?

4) Okul gelişimi ile ilgili olarak, okul yöneticileriniz okulunuzda öğrenciler, öğretmenler, öğrenciler, veliler ve çevre için; eğitici, geliştirici ve bilgi verici çalışmalar yapıyorlar mı?

5) Okulunuzda okul yöneticileriniz sizlerin mesleki gelişimi için çalışmalar yapıyorlar mı? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?

6) Okul yöneticileriniz sizlerin hizmet içi eğitim almanızı destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?

7) Okul yöneticileriniz sizlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeniz için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler yapıyorlar?

8) Okulunuzda okul yöneticileriniz öğrencilerinize ihtiyaçları olan farkındalıklar için (KGS, Sağlık, Kişisel Gelişim vs) çalışmalar düzenler mi? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?

9) Okulunuzda okul yöneticileriniz velilerinize ihtiyaçları olan farkındalıklar için (Aile İlişkileri, Çocuk Eğitimi vs) çalışmalar düzenler mi? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?

10) Okulunuzda Okul Yöneticileriniz topluma yönelik (yakın ve uzak çevre) çalışmalar (İletişim, Bilgi Teknolojileri, Sağlık vs.) organize etti mi? Organize ettiyse neler organize etti? / ettiler? Açıklar mısınız?

11) Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımı ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?

V: VELİ SORULARI

A- Okul Yöneticileriniz; okul gelişimi ile ilgili olarak; eğitim ve öğretime ilişkin okulunuzda neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?

- 1) Okulunuzun, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu (ulaşılacak istenilen hedef) var mıdır? Düşüncelerinizi açıkla mısınız?
 - 2) Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapıyor mu? Açıklar mısınız?
 - 3) a) Okul binanız ve
b) Okul bahçeniz eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Düşüncelerinizi açıkla mısınız?
 - 4) Okulunuzun eğitim ve öğretim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kütüphanesi var mı? Düşüncelerinizi açıkla mısınız?
 - 5) Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri verilirken öğrencilerin bireysel eğitimine önem veriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?
 - 6) Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?
 - 7) Eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapıyor? Açıklar mısınız?
 - 8) Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapıyor mu? Yapılıyorsa neler yapıyor? Açıklar mısınız?
- B) Okul gelişimi ile ilgili olarak, okulunuzda olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak okul yöneticileriniz için önemli mi? Önemliyse bu konu için neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?**
- 9) Okulunuzda; okul yöneticileriniz sizlerle olumlu örgüt iklimi (insan ilişkileri) ve kültürü (etkinlikler, kutlamalar, törenler, simgeler vb.) çalışmalarını önemsiyor mu? Sizlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?

- 10) Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü çalışmalarını önemsiyor mu? Öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?
- 11) Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü çalışmalarını önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?
- 12) Okulunuzda; okul yöneticileriniz yakın çevrenizle (kurum, kuruluş, insan kaynakları, civar köyler vb.) olumlu örgüt iklimi ve kültürü çalışmalarını önemsiyor mu? Yakın çevrenizle olumlu örgüt iklimi ve kültürü yaratmak adına neler yapıyorlar?
- 13) Okulunuzda; okul yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmaları adına, toplumun diğer kesimlerini (yakın çevrenin dışındakiler) katıyorlar mı? Açıklar mısınız?
- C) **Okul gelişimi ile ilgili olarak, okul yöneticileriniz okulunuzda öğretmenler, öğrenciler, siz veliler ve çevre için; eğitici, geliştirici ve bilgi verici çalışmalar yapıyorlar mı?**
- 14) Okulunuzda okul yöneticileriniz öğretmenlerin mesleki gelişimi için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?
- 5) Okul yöneticileriniz öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?
- 6) Okul yöneticileriniz öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler yapıyorlar?
- 7) Okulunuzda okul yöneticileriniz öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için (KGS, Sağlık, Kişisel Gelişim vs) çalışmalar düzenler mi? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?
- 8) Okulunuzda okul yöneticileriniz sizlere ihtiyaçları olan farkındalıklar için (Aile İlişkileri, Çocuk Eğitimi vs) çalışmalar düzenler mi? Düzenliyse neler düzenlediler? Açıklar mısınız?
- 9) Okulunuzda okul yöneticileriniz topluma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar (İletişim, Bilgi Teknolojileri, Sağlık vs.) organize etti mi? Organize ettiyse neler organize ettiler? Açıklar mısınız?

Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımı ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?

LEFKOŞA DETAY

LEFKOŞA

Tablo 1. Katılımcı durumu

İlçe	Yönetici	Öğretmen	Veli	Toplam
Lefkoşa	2	4	4	10
Girne				
Mağusa				
Güzelyurt				
Yeni İskele				
Toplam				

Tablo 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Genel Dağılımı

	N	%
Yaş Aralıkları		
25-30	-	
31-35	2	
36-40	3	
41-45	1	
46-50	1	
51-55	2	
56 ve üzeri	1	
Toplam	10	100,0

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	6	
Erkek	4	
Toplam	10	100,0

Tablo 4. Katılımcıların Görevlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Görev		
Yönetici	2	
Öğretmen	4	
Veli	4	
Toplam	10	100,0

Tablo 5. Katılımcıların Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	-	
6-10 yıl	-	
11-15 yıl	1	
16-20 yıl	-	
21 yıl ve üstü	5	
Toplam	6	100,0

Tablo 6. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	2	
6-10 yıl	-	
11-15 yıl	2	
16-20 yıl	-	
21 yıl ve üstü	2	
Toplam	6	100,0

Tablo 7. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Veli Olma Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Veli)

	N	%
Veli Olma Süreleri		
1-3 yıl	2	
4-6 yıl	2	
7-9 yıl	-	
10-12 yıl	-	
13 yıl ve üstü	-	
Toplam	4	100,0

Tablo 8. Katılımcıların Görüşme Sorularında Belirtilen Konuların Olup

Olmadığı, Yapılıp Yapılmadığı, Katıp Katmadığı, Destekleyip

Desteklemediği, Önemseyip Önemsemediği Düzenleyip Düzenlemediği,

Şeklindeki İfadelerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
1.Okulunuzda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu var mıdır? Düşüncelerinizi açıklayınız?	2	-	-	3	1	-	4	-	-
2.Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklayınız?	2	-	-	1	3	-	2	1	1
3.a. Okul binanız eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Açıklayınız?	2	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
3.b. Okul bah- çeniz eğitim ve öğretim ça- lışmaları açı- sından uygun bir yapıda mıdır? Açıklar mısınız?	-	2	-	2	2	-	1	3	-
4.Okulunuzun eğitim ve öğretim ihti- yaçlarına cevap vere- bilecek bir kütüphanesi var mı? Düşünce- lerinizi açıklar mısınız?	1	1	-	-	4	-	-	2	2
5. Okulunuzda eğitim ve öğretim hiz- metleri verilir- ken öğrenci- lerin bireysel eğitimine önem verili- yor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	1	1	-	3	1	-	2	2	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
6.Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	2	-	-	4	-	-	4	-	-
7. Okulunuzda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?	1	1	-	2	1	1	2	1	1

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
8. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi çalışmalar yapılıyor?	-	2	-	-	4	-	2	2	-
9. Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?	2	-	-	3	1	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
10.Okulunuz da; okul yöneticileriniz öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğrencilerle olumlu örgüt ve kültürü oluşturma adına neler yapıyorlar?	2	-	-	1	3	-	3	1	-
11.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz velilerle olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma- yı önem- siyor mu? Velilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler Yapıyorlar?	2	-	-	3	1	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
12.Okulunuz- da; okul yöne- ticileriniz olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma çalışmalarına, yakın çevreni- zi katıyor mu? Açıklar mısınız?	2	-	-	3	1	-	2	2	-
13.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmalarına, toplumun di- ğer kesimleri- ni (yakın çev- renin dışında- kiler) katıyor mu? Açıklar mısınız?	-	2	-	-	4	-	-	4	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
14.Okulu- nuzda yöneticileri- niz öğretmen- lerin mesleki gelişimi için çalışmalar dü- zenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	2	-	-	-	4	-	-	2	2
15. Okul yöneticileriz öğretmenlerin hizmet içi eği- tim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?	2	-	-	4	-	-	2	-	2

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
16. Okul yöneticileriniz öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler yapıyorlar?	1	1	-	-	4	-	1	1	2
17. Okulunuzda okul yöneticileriniz öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	1	1	-	-	4	-	-	4	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
18. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz ve- lilere ihtiyaç- ları olan far- kıncalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenle- diler? Açıklar mısınız?	1	1	-	-	4	-	-	4	-
19. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz top- luma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar or- ganize etti mi? Organize ettiyse neler organize ettiler? Açıklar mısınız?	-	2	-	-	4	-	-	4	-
20. Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?									

GİRNE DETAY

Tablo 1. Katılımcı durumu

GİRNE

İlçe	Yönetici	Öğretmen	Veli	Toplam
Lefkoşa				
Girne	6	4	4	14
Mağusa				
Güzelyurt				
Yeni İskele				
Toplam				

Tablo 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Genel Dağılımı

Yaş Aralıkları	N	%
25-30	1	
31-35	2	
36-40	2	
41-45	6	
46-50	1	
51-55	2	
56 ve üzeri	-	
Toplam	14	100,0

Tablo 5. Katılımcıların Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	-	
6-10 yıl	1	
11-15 yıl	2	
16-20 yıl	1	
21 yıl ve üstü	6	
Toplam	10	100,0

Tablo 6. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	5	
6-10 yıl	-	
11-15 yıl	3	
16-20 yıl	2	
21 yıl ve üstü	-	
Toplam	10	100,0

Tablo 7. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Veli Olma Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Veli)

	N	%
Veli Olma Süreleri		
1-3 yıl	-	
4-6 yıl	1	
7-9 yıl	-	
10-12 yıl	2	
13 yıl ve üstü	1	
Toplam	4	100,0

Tablo 8. Katılımcıların Görüşme Sorularında Belirtilen Konuların Olup

Olmadığı, Yapılıp Yapılmadığı, Katıp Katmadığı, Destekleyip
Desteklemediği, Önemseyip Önemsemediği Düzenleyip Düzenlemediği,
Şeklindeki İfadelerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
1.Okulunuzda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu var mıdır? Düşüncelerinizi açıklayınız?	6	-	-	4	-	-	4	-	-
2.Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklayınız?	6	-	-	4	-	-	4	-	-
3.a. Okul binanız eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Açıklayınız?	3	3	-	2	2	-	3	1	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
3.b. Okul bah- çeniz eğitim ve öğretim ça- lışmaları açı- sından uygun bir yapıda mıdır? Açıklar mısınız?	4	2	-	1	3	-	4	-	-
4.Okulunuzun eğitim ve öğretim ihti- yaçlarına cevap vere- bilecek bir kütüphanesi var mı? Düşünce- lerinizi açıkla- r mısınız?	-	6	-	-	4	-	-	3	1
5. Okulunuzda eğitim ve öğretim hiz- metleri verilir- ken öğrenci- lerin bireysel eğitimine önem verili- yor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	5	1	-	2	2	-	3	1	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
6. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	6	-	-	4	-	-	3	1	-
7. Okulunuzda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?	3	3	-	3	1	-	1	3	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
8. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi çalışmalar yapılıyor?	5	1	-	4	-	-	3	1	-
9. Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?	6	-	-	4	-	-	3	-	1

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	H			H			H		
	E	N %	B	E	N %	B	E	N %	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
10.Okulunuz da; okul öneticileriniz ğrencilerle lumlu örgüt limi ve ltürü uşturmaya emsiyor mu? rencilerle umlu örgüt ve tütü oluştur- k adına neler yorlar?	5	1	- 4	-	-	4	-	-	
Okulunuz- kul ticileriniz rle u örgüt ve kül- lştur- inem- nu? le örgüt ir mak eler lar?	6	-	- 4	-	-	4	-	-	

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
12.Okulunuz- da; okul yöne- ticileriniz olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma çalışmalarına, yakın çevreni- zi katıyor mu? Açıklar mısınız?	6	-	-	4	-	-	4	-	-
13.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmalarına, toplumun di- ğer kesimleri- ni (yakın çev- renin dışında- kiler) katıyor mu? Açıklar mısınız?	5	1	-	4	-	-	2	-	2

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
14.Okulu- nuzda yöneticileri- niz öğretmen- lerin mesleki gelişimi için çalışmalar dü- zenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	5	1	-	1	3	-	1	-	3
15. Okul yöneticileriz öğretmenlerin hizmet içi eği- tim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?	6	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
16. Okul yöneticileriniz öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler yapıyorlar?	6	-	-	4	-	-	4	-	-
17. Okulunuzda okul yöneticileriniz öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	6	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
18. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz ve- lilere ihtiyaç- ları olan far- kındahklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenle- diler? Açıklar mısınız?	6	-	-	4	-	-	4	-	-
19. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz top- luma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar or- ganize etti mi? Organize ettiyse neler organize ettiler? Açıklar mısınız?	5	1	-	1	3	-	-	2	2
20. Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?									

YENİ İSKELE DETAY

YENİ İSKELE

Tablo 1. Katılımcı durumu

İlçe	Yönetici	Öğretmen	Veli	Toplam
Lefkoşa				
Girne				
Mağusa				
Güzelyurt				
Yeni İskele	4	4	4	12
Toplam				

Tablo 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Genel Dağılımı

	N	%
Yaş Aralıkları		
25-30	1	
31-35	3	
36-40	3	
41-45	2	
46-50	2	
51-55	1	
56 ve üzeri	-	
Toplam	12	100,0

Tablo 3. *Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Genel Dağılımı*

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	8	
Erkek	4	
Toplam	12	100,0

Tablo 4. *Katılımcıların Görevlerine Göre Genel Dağılımı*

	N	%
Görev		
Yönetici	4	
Öğretmen	4	
Veli	4	
Toplam	12	100,0

Tablo 5. Katılımcıların Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı
(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	-	
6-10 yıl	1	
11-15 yıl	3	
16-20 yıl	1	
21 yıl ve üstü	3	
Toplam	8	100,0

Tablo 6. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	1	
6-10 yıl	1	
11-15 yıl	2	
16-20 yıl	1	
21 yıl ve üstü	3	
Toplam	8	100,0

Tablo 7. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Veli Olma Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Veli)

	N	%
Veli Olma Süreleri		
1-3 yıl	1	
4-6 yıl	-	
7-9 yıl	2	
10-12 yıl	1	
13 yıl ve üstü	-	
Toplam	4	100,0

Tablo 8. Katılımcıların Görüşme Sorularında Belirtilen Konuların Olup

Olmadığı, Yapılıp Yapılmadığı, Katıp Katmadığı, Destekleyip

Desteklemediği, Önemseyip Önemsemediği Düzenleyip Düzenlemediği,

Şeklindeki İfadelerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
1.Okulunuzda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu var mıdır? Düşüncelerinizi açıklayınız?	4	-	-	2	2	-	4	-	-
2.Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklayınız?	2	2	-	1	3	-	4	-	-
3.a. Okul binanız eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Açıklayınız?	3	1	-	-	4	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
3.b. Okul bah- çeniz eğitim ve öğretim ça- lışmaları açıs- ından uygun bir yapıda mıdır? Açıklar mısınız?	3	1	-	1	3	-	3	1	-
4.Okulunuzun eğitim ve öğretim ihti- yaçlarına cevap vere- bilecek bir kütüphanesi var mı? Düşünce- lerinizi açıkla- r mısınız?	2	2	-	1	3	-	2	-	2
5. Okulunuzda eğitim ve öğretim hiz- metleri verilir- ken öğrenci- lerin bireysel eğitimine önem verili- yor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	3	1	-	3	1	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
6.Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	4	-	-	4	-	-	4	-	-
7. Okulunuzda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?	4	-	-	-	4	-	2	-	2

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
8. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi çalışmalar yapılıyor?	2	2	-	2	2	-	2	1	1
9. Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?	4	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
10.Okulunuz da; okul yöneticileriniz öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğrencilerle olumlu örgüt ve kültürü oluşturma- mak adına neler yapıyorlar?	4	-	-	3	1	-	4	-	-
11.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz velilerle olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma- mayı önem- siyor mu? Velilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler Yapıyorlar?	4	-	-	4	-	-	4	-	-

YENİ İSKELE

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
12.Okulunuz- da; okul yöne- ticileriniz olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma çalışmalarına, yakın çevreni- zi katıyor mu? Açıklar mısınız?	4	-	-	4	-	-	4	-	-
13.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmalarına, toplumun di- ğer kesimleri- ni (yakın çev- renin dışında- kiler) katıyor mu? Açıklar mısınız?	3	1	-	4	-	-	1	2	1

YENİ İSKELE

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
14.Okulu- nuzda yöneticileri- niz öğretmen- lerin mesleki gelişimi için çalışmalar dü- zenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	-	4	-	-	4	-	-	1	3
15. Okul yöneticileriz öğretmenlerin hizmet içi eği- tim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?	4	-	-	4	-	-	3	-	1

YENİ İSKELE

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
16. Okul yöneticileriniz öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler yapıyorlar?	2	2	-	-	4	-	2	-	2
17. Okulunuzda okul yöneticileriniz öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	4	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
18. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz ve- lilere ihtiyaç- ları olan far- kıncalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenle- diler? Açıklar mısınız?	4	-	-	2	2	-	2	2	-
19.Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz top- luma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar or- ganize etti mi? Organize ettiyse neler organize ettiler? Açıklar mısınız?	-	4	-	2	2	-	-	3	1
20. Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?									

GAZİMAĞUSA DETAY

GAZİMAĞUSA

Tablo 1. Katılımcı durumu

İlçe	Yönetici	Öğretmen	Veli	Toplam
Lefkoşa				
Girne				
Gazimağusa	2	4	4	10
Güzelyurt				
Yeni İskele				
Toplam				

Tablo 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Genel Dağılımı

	N	%
Yaş Aralıkları		
25-30	2	
31-35	1	
36-40	-	
41-45	2	
46-50	2	
51-55	3	
56 ve üzeri	-	
Toplam	10	100,0

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	6	
Erkek	4	
Toplam	10	100,0

Tablo 4. Katılımcıların Görevlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Görev		
Yönetici	2	
Öğretmen	4	
Veli	4	
Toplam	10	100,0

Tablo 5. *Katılımcıların Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı*

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	-	
6-10 yıl	-	
11-15 yıl	-	
16-20 yıl	1	
21 yıl ve üstü	5	
Toplam	6	100,0

Tablo 6. *Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı*

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	-	
6-10 yıl	1	
11-15 yıl	4	
16-20 yıl	-	
21 yıl ve üstü	1	
Toplam	6	100,0

Tablo 7. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Veli Olma Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Veli)

	N	%
Veli Olma Süreleri		
1-3 yıl	4	
4-6 yıl	-	
7-9 yıl	-	
10-12 yıl	-	
13 yıl ve üstü	-	
Toplam	4	100,0

Tablo 8. Katılımcıların Görüşme Sorularında Belirtilen Konuların Olup

Olmadığı, Yapılıp Yapılmadığı, Katıp Katmadığı, Destekleyip

Desteklemediği, Önemseyip Önemsemediği Düzenleyip Düzenlemediği,

Şeklindeki İfadelerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
1.Okulunuzda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu var mıdır? Düşüncelerinizi açıklayınız?	2	-	-	4	-	-	4	-	-
2.Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklayınız?	2	-	-	2	2	-	4	-	-
3.a. Okul binanız eğitim ve öğretim çalışmaları açısından uygun bir yapıda mıdır? Açıklayınız?	-	2	-	-	4	-	3	1	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
3.b. Okul bah- çeniz eğitim ve öğretim ça- lışmaları açı- sından uygun bir yapıda mıdır? Açıklar mısınız?	-	2	-	-	4	-	2	2	-
4.Okulunuzun eğitim ve öğretim ihti- yaçlarına cevap vere- bilecek bir kütüphanesi var mı? Düşünce- lerinizi açıkla- r mısınız?	-	2	-	-	4	-	-	1	3
5. Okulunuzda eğitim ve öğretim hiz- metleri verilir- ken öğrenci- lerin bireysel eğitimine önem verili- yor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	2	-	-	2	2	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ						ÖĞRETMEN			VELİ		
	E		H		B		E		H		B	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
6.Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	2		-		-		2		2		-	
7. Okulunuzda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?	2		-		-		3		1		-	

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
8. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi çalışmalar yapılıyor?	2	-	-	2	1	1	3	-	1
9. Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?	2	-	-	3	1	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
10.Okulunuz da; okul yöneticileriniz öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğrencilerle olumlu örgüt ve kültürü oluşturma- mak adına neler yapıyorlar?	2	-	-	4	-	-	4	-	-
11.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz velilerle olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma- mayı önem- siyor mu? Velilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler Yapıyorlar?	2	-	-	3	1	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
12.Okulunuz- da; okul yöne- ticileriniz olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma çalışmalarına, yakın çevreni- zi katıyor mu? Açıklar mısınız?	2	-	-	4	-	-	2	-	2
13.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmalarına, toplumun di- ğer kesimleri- ni (yakın çev- renin dışında- kiler) katıyor mu? Açıklar mısınız?	2	-	-	2	2	-	1	-	3

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
14.Okulu- nuzda yöneticileri- niz öğretmen- lerin mesleki gelişimi için çalışmalar dü- zenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	1	1	-	-	4	-	-	1	3
15. Okul yöneticileriz öğretmenlerin hizmet içi eği- tim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?	2	-	-	2	2	-	2	-	2

GAZİMAĞUSA

ÖRÜŞME ORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
Okul neticileri- z öğret- enlere raticılık ve nilikçilik nularında lişmeleri n destek uyor mu? estek uyorsa bu nuda neler apıyorlar?	2	-	-	2	2	-	1	-	3
7. Okulunuz- a okul neticileriniz ğrencilere tiyaçları an rkındalıklar in çalışmalar üzenler mi? üzenliyorsan eler düzenle- iler? Açıklar usunuz?	2	-	-	2	2	-	3	-	1

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
18. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz ve- lilere ihtiyaç- ları olan far- kıncalıklar için çalışmaları düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenle- diler? Açıklar mısınız?	2	-	-	-	4	-	3	-	1
19. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz top- luma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmaları or- ganize etti mi? Organize ettiyse neler organize ettiler? Açıklar mısınız?	1	1	-	2	2	-	-	1	3
20. Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?									

GÜZELYURT DETAY

GÜZELYURT

Tablo 1. Katılımcı durumu

İlçe	Yönetici	Öğretmen	Veli	Toplam
Lefkoşa				
Girne				
Gazimağusa				
Güzelyurt	3	4	4	11
Yeni İskele				
Toplam				

Tablo 2. Katılımcıların Yaşlarına Göre Genel Dağılımı

Yaş Aralıkları	N	%
25-30	3	
31-35	2	
36-40	-	
41-45	3	
46-50	1	
51-55	2	
56 ve üzeri	-	
Toplam	11	100,0

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	11	
Erkek	-	
Toplam	11	100,0

Tablo 4. Katılımcıların Görevlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Görev		
Yönetici	3	
Öğretmen	4	
Veli	4	
Toplam	11	100,0

Tablo 3. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Cinsiyet		
Kadın	11	
Erkek	-	
Toplam	11	100,0

Tablo 4. Katılımcıların Görevlerine Göre Genel Dağılımı

	N	%
Görev		
Yönetici	3	
Öğretmen	4	
Veli	4	
Toplam	11	100,0

Tablo 5. Katılımcıların Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	1	
6-10 yıl	1	
11-15 yıl	-	
16-20 yıl	1	
21 yıl ve üstü	4	
Toplam	7	100,0

Tablo 6. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Hizmet Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Yönetici-Öğretmen)

	N	%
Hizmet Süreleri		
1-5 yıl	2	
6-10 yıl	2	
11-15 yıl	1	
16-20 yıl	2	
21 yıl ve üstü	-	
Toplam	7	100,0

Tablo 7. Katılımcıların Bulundukları Okuldaki Veli Olma Sürelerine Göre Genel Dağılımı

(Veli)

	N	%
Veli Olma Süreleri		
1-3 yıl	4	
4-6 yıl	-	
7-9 yıl	-	
10-12 yıl	-	
13 yıl ve üstü	-	
Toplam	4	100,0

Tablo 8. Katılımcıların Görüşme Sorularında Belirtilen Konuların Olup

Olmadığı, Yapılıp Yapılmadığı, Katıp Katmadığı, Destekleyip

Desteklemediği, Önemseyip Önemsemediği Düzenleyip Düzenlemediği,

Şeklindeki İfadelerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
1.Okulunuzda, eğitim ve öğretime ilişkin hedeflerinin belirlenmesi adına, oluşturulmuş bir vizyonu var mıdır? Düşüncelerinizi açıklayınız?	3	-	-	3	1	-	4	-	-
2.Okulda eğitim ve öğretim adına daha iyiye ulaşmak için, yeni projeler üretilip, çalışmalar yapılıyor mu? Açıklayınız?	3	-	-	4	-	-	4	-	-
3.a. Okul binanız eğitim ve öğretim çalışmalarını açısından uygun bir yapıda mıdır? Açıklayınız?	3	-	-	3	1	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
3.b. Okul bah- çeniz eğitim ve öğretim ça- lışmaları açı- sından uygun bir yapıda mıdır? Açıklar mısınız?	3	-	-	4	-	-	4	-	-
4.Okulunuzun eğitim ve öğretim ihti- yaçlarına cevap vere- bilecek bir kütüphanesi var mı? Düşünce- lerinizi açıklar mısınız?	3	-	-	3	1	-	2	2	-
5. Okulunuzda eğitim ve öğretim hiz- metleri verilir- ken öğrenci- lerin bireysel eğitimine önem verili- yor mu? Bu konuda okul yöneticilerinz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	3	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
6.Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, öğrencilerinizin performansları sık sık değerlendiriliyor mu? Bu konuda okul yöneticileriniz, neler yapıyorlar? Açıklar mısınız?	3	-	-	4	-	-	4	-	-
7. Okulunuzda eğitim öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, okulunuzdan mezun olan öğrencilerle ilgili geri bildirim alınıyor mu? Alınıyorsa bu konuda hangi çalışmalar yapılıyor? Açıklar mısınız?	2	1	-	2	-	2	-	1	3

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
8. Okulunuzda eğitim ve öğretim hizmetleri ile ilgili olarak, dramaya dayalı eğitsel çalışmalar yapılıyor mu? Yapılıyorsa hangi çalışmalar yapılıyor?	2	1	-	2	1	1	2	-	2
9. Okulunuzda; okul yöneticileriniz öğretmenlerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğretmenlerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler yapıyorlar?	3	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
10.Okulunuz da; okul yöneticileriniz öğrencilerle olumlu örgüt iklimi ve kültürü oluşturmayı önemsiyor mu? Öğrencilerle olumlu örgüt ve kültürü oluşturma- mak adına neler yapıyorlar?	3	-	-	4	-	-	4	-	-
11.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz velilerle olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma- mayı önem- siyor mu? Velilerle olumlu örgüt ve kültür oluşturmak adına neler Yapıyorlar?	3	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
12.Okulunuz- da; okul yöne- ticileriniz olumlu örgüt iklimi ve kül- türü oluşturma çalışmalarına, yakın çevreni- zi katıyor mu? Açıklar mısınız?	3	-	-	4	-	-	3	1	-
13.Okulunuz- da; okul yöneticileriniz olumlu örgüt ve kültürü oluşturma çalışmalarına, toplumun di- ğer kesimleri- ni (yakın çev- renin dışında- kiler) katıyor mu? Açıklar mısınız?	3	-	-	4	-	-	-	1	3

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
14.Okulu- nuzda yöneticileri- niz öğretmen- lerin mesleki gelişimi için çalışmalar dü- zenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	-	3	-	3	1	-	-	-	4
15. Okul yöneticileriz öğretmenlerin hizmet içi eği- tim almalarını destekliyor mu? Destekliyorsa okulunuzda bu konu için neler yapıyorlar?	3	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
16. Okul yöneticileriniz öğretmenlere yaratıcılık ve yenilikçilik konularında gelişmeleri için destek oluyor mu? Destek oluyorsa bu konuda neler yapıyorlar?	3	-	-	3	1	-	1	-	3
17. Okulunuzda okul yöneticileriniz öğrencilere ihtiyaçları olan farkındalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenlediler? Açıklar mısınız?	3	-	-	4	-	-	4	-	-

GÖRÜŞME SORULARI	YÖNETİCİ			ÖĞRETMEN			VELİ		
	E	H	B	E	H	B	E	H	B
	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %	N %
18. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz ve- lilere ihtiyaç- ları olan far- kındalıklar için çalışmalar düzenler mi? Düzenliyorsa neler düzenle- diler? Açıklar mısınız?	3	-	-	4	-	-	3	1	-
19. Okulunuz- da okul yöne- ticileriniz top- luma yönelik (yakın ve uzak çevre) eğitici çalışmalar or- ganize etti mi? Organize ettiyse neler organize ettiler? Açıklar mısınız?	3	-	-	2	2	-	-	1	3
20. Okul gelişimi ve yöneticilerin yaklaşımları ile ilgili olarak başka neler söylemek istersiniz?									

Ölçekle İlgili Milli Eğitim Bakanlığı'nın İzni

**KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜ**

Sayı: İÖD.0.00-35/2013/1B

Lefkoşa, 28 Ocak 2013

Sayın Elçin NURİ,
Şht. Salih Terzi İlkokulu.

“KKTC Devlet İlkokullarında Yöneticilerin, Okulların Gelişimine İlişkin Kullandıkları Yaklaşımların; Yöneticiler, Öğretmenler ve Veliler Tarafından Değerlendirilmesi” konulu anketin soruları Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü tarafından incelenmiş ve *Müdürlüğümüze bağlı ilkokullarda* uygulanmasında bir sakınca görülmemiştir.

anketi uygulamadan önce okul müdürlükleri ile temas kurulması, anketin gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması ve uygulama tamamlandıktan sonra da **anket sonuçlarının Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne** iletilmesi hususunda bilgi ve gereğini saygı ile rica ederim.

M. Bumin PAŞA
Müdür

/AA

Tel (90) (392) 228 3136 - 228 6893
Fax (90) (392) 228 7158
E-mail meb@mebnet.net

Lefkoşa-KKTC